

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการสำรวจข้อมูลฐานทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ในพื้นที่
เป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัย

สนองพระราชดำริ

รายงานผลการดำเนินงาน
ประจำปี 2564

โดย

สาขาวิชาภูมิสารสนเทศ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
และสาขาวิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พฤษภาคม พ.ศ.2564

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ทรัพยากรเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องพึ่งพา และเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของทุกชีวิต ทั้งพืช สัตว์ และมนุษย์ต่างล้วนพึ่งพาอาศัย ทรัพยากรที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติโดยปราศจากการปรุงแต่งของมนุษย์เรียกว่า ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural Resources) ล้วนก่อกำเนิดขึ้นจากการสร้างสรรค์สร้างของธรรมชาติ ซึ่งกลายมาเป็นปัจจัยพื้นฐานของทุกสรรพชีวิตบนโลก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกายภาพ เช่น หิน ดิน แร่ น้ำ และทางชีวภาพ เช่น ป่าไม้ สมุนไพร โดยที่มนุษย์ได้นำทรัพยากรธรรมชาติทั้งหลายมาใช้ ประโยชน์ในหลากหลายด้าน (คัตคณัฐ ชื่นวงศ์อรุณ, 2562) นอกจากนั้น ภูมิปัญญา (Wisdom) ยังถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากเป็นองค์ความรู้ที่มนุษย์ได้คิดเอง ทำเอง เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ในปัจจุบัน ประเทศไทยเห็นคุณค่าของทรัพยากรเป็นอย่างมาก ซึ่งเห็นได้จากที่ประชุม ครม.สัญจร จ.อุบลราชธานี เห็นชอบให้ออกกฎกระทรวงฉบับใหม่ ภายใต้ พ.ร.บ.หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ.2558 เพื่อเปิดทางให้นำไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจเพื่อกู้ยืมเงิน จากสถาบันการเงินได้ โดยกำหนดว่า จะต้องเป็นต้นไม้ตามบัญชีท้ายกฎหมายว่าด้วยสวนป่า จำนวน 58 ชนิด ที่สามารถนำมาเป็นทรัพยากรที่ใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้รับความ สะดวก และมีโอกาสในการประกอบธุรกิจมากขึ้น คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เป็นผู้จุด ประกายแนวคิดให้ กระทรวงพาณิชย์ โดย กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ออกกฎกระทรวงเพื่อเพิ่มทรัพยากรอื่น มาเป็นหลักประกัน สำหรับไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้ยืนต้นใน ที่ดินกรรมสิทธิ์เพื่อการออม การสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าในประเทศไทย อีกทั้ง ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากต้นไม้ระหว่างการปลูก โดยนำไปเป็นหลักประกันทางธุรกิจเพื่อกู้ยืม เงินกับสถาบันการเงินได้ สำหรับไม้ยืนต้นที่กำหนดตามบัญชีท้ายกฎหมายว่าด้วยสวนป่า จำนวน 58 ชนิด ประกอบด้วย 1.ไม้สัก 2.พะยุง 3.ชิงชัน 4.กระบาก 5.กระพี้เขาควาย 6.สาธ 7.แดง 8.ประดู่ป่า 9. ประดู่บ้าน 10.มะค่าโมง 11.มะค่าแต้ 12.เคี่ยม 13.เคี่ยมคะนอง 14.เต็ง 15.รัง 16.พะยอม 17. ตะเคียนทอง 18.ตะเคียนหิน 19.ตะเคียนชันตาแมว 20. ไม้สกุลยาง 21.สะเดา 22.สะเดาเทียม 23.ตะกู 24.ยมหิน 25.ยมหอม 26. นางพญาเสือโคร่ง 27.นนทรี 28.สัตบรรณ 29.ตีนเป็ดทะเล 30.พฤษ 31.ปีบ 32.ตะแบกนา 33.เสลา 34.อินทนิลน้ำ 35.ตะแบกเลือด 36.นาเกตุ 37.ไม้สกุลจำปี 38.แคนา 39. กัลปพฤกษ์ 40.ราชพฤกษ์ 41.สุพรรณิการ์ 42.เหลืองปรีดียาธร 43.มะหาด 44.มะขามป้อม 45.หว้า 46. จามจุรี 47.พลับพล 48.กันเกรา 49.กระดังงาใหญ่ 50.หลุมพอ 51.กฤษณา 52.ไม้หอม 53.เทพทาโร 54.ฝาง 55.ไผ่ทุกชนิด 56.ไม้สกุลมะม่วง 57.ไม้สกุลทุเรียน 58.มะขาม ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ทส.) จะเสนอแก้ พ.ร.บ.ป่าไม้ ในมาตรา 7 เพื่อให้ประชาชนที่ปลูกไม้ยืนต้นมูลค่าสูงใน ที่ดินกรรมสิทธิ์หรือพื้นที่ของ ตนเองสามารถตัดไม้ไปขายได้ หรือสามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ ซึ่งถือเป็น วิธีการออมเงินอีกทางหนึ่ง และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจขึ้นมา รวมทั้งเป็นการสร้างให้เกิดพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น

และสามารถเก็บเป็นมรดกให้ลูกหลานได้ ส่วนต้นไม้นี้แต่ละชนิดจะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเท่าใดจะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของสถาบันการเงินต่อไป (สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ, 2561)

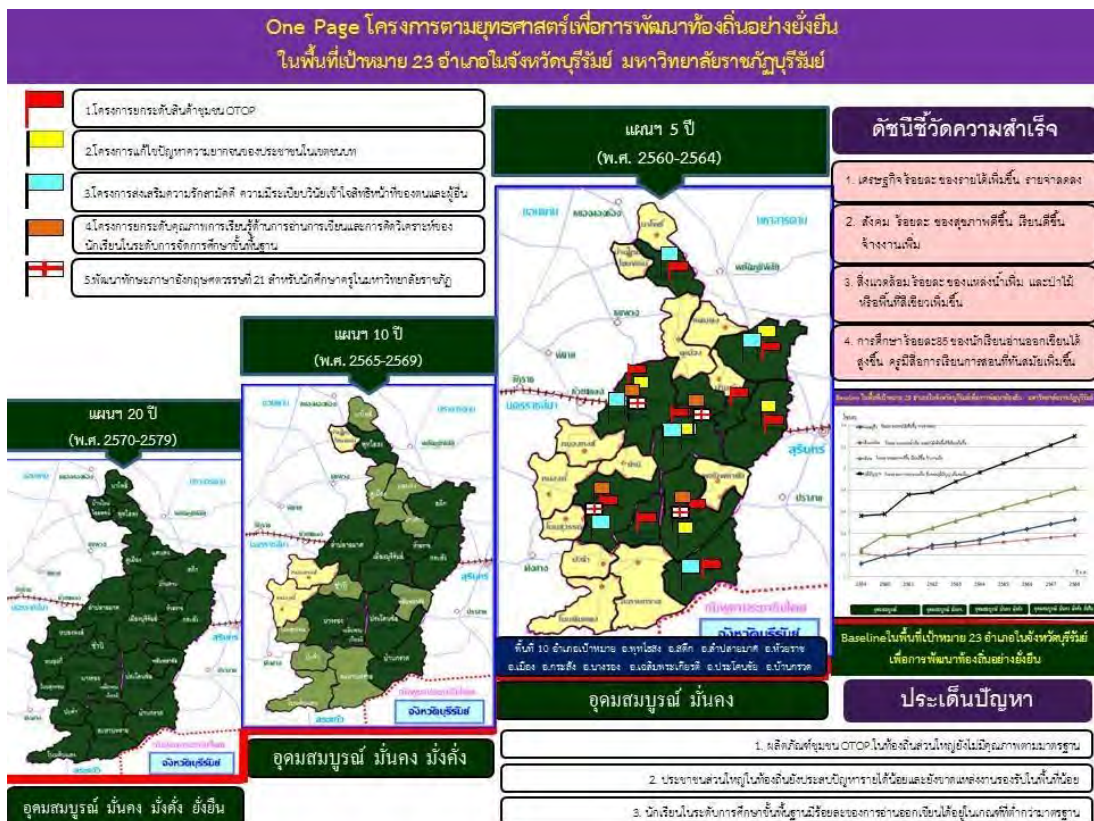
นอกจากนั้น รัฐบาลยังส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และการผลิตสินค้าที่ทำมาจากสมุนไพรทุก รูปแบบ จากที่นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานแถลงนโยบายการพัฒนาสมุนไพรไทยสร้างเศรษฐกิจของรัฐบาล ในโครงการนำสมุนไพรไทยคุณภาพสู่ตลาดโลก (Thailand KISS the World) โดยมีนายแพทย์ประพนธ์ ตั้งศรีเกียรติกุล รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์มรุต จิรเศรษฐสิริ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และภาคีเครือข่ายที่สนับสนุนโครงการ ประกอบด้วย ผู้แทนจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าภายใน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้บริหารบริษัท คิงเพาเวอร์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด ผู้บริหาร ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) องค์การภาคีเครือข่ายส่งเสริมการค้าขาย โดย นายอนุทินกล่าวว่า รัฐบาลมอบให้กระทรวงสาธารณสุข เป็นแกนกลางร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พัฒนาพืชสมุนไพรไทยทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ให้เป็นที่ยอมรับ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ ตามแผนแม่บทว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560-2564) กำหนดเป้าหมายให้เพิ่มมูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพร 1 เท่าตัว จาก 180,000 ล้านบาทเป็น 360,000 ล้านบาท และเป็นผู้ประกอบการส่งออกสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเป็นอันดับ 1 ในอาเซียน โดยปัจจุบันตลาดสมุนไพรในโลกมีมูลค่ามากกว่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ที่มีการขยายตัว และได้รับความนิยมสูงคือ อาหารเสริมและเวชสำอาง ซึ่งในปี 2561 ไทยมีมูลค่าการบริโภคสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร 280,168 ล้านบาท มูลค่าการส่งออก 2,241 ล้านบาท และถูกจัดให้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจด้านสมุนไพรสูงเป็นอันดับ 8 ของโลก โดยมีขมิ้นชัน ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากตลาดโลก คิดเป็นมูลค่าการตลาดประมาณ 570 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือกว่า 18,240 ล้านบาท (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2562) นอกจากนี้ นายอนุทิน ชาญวีรกูล กล่าวว่า การประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2562 เพื่อผลักดันให้พืชสมุนไพรไทย ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยจะดำเนินนโยบายตามพระราชบัญญัติสมุนไพรแห่งชาติ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาและขึ้นทะเบียนสมุนไพรไทย เน้นส่งเสริมอำนวยความสะดวก ให้มีความชัดเจน มีความสะดวก ลดขั้นตอนการดำเนิน ขออนุญาตต่างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้สมุนไพรไทยออกสู่ท้องตลาดให้มากที่สุด เพิ่มโอกาสในการแข่งขันการค้าตลาดต่างประเทศ สร้างมูลค่าเศรษฐกิจและสร้างประโยชน์สู่เกษตรกรและชุมชนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ที่ประชุมมีมติเห็นชอบการนำนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลด้านสมุนไพรเศรษฐกิจมาดำเนินโครงการต่อยอด สืบสาน ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเพื่อนำเสนอเป็นกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี และการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพของประชาชน การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรในยุคปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งที่ประชุมยังมีมติเห็นชอบร่างแผนงานวิจัยและนวัตกรรมสมุนไพรและการแพทย์แผนไทยเพื่อเศรษฐกิจ โดยกำหนดมาตรการวิจัยสมุนไพรและการแพทย์แผนไทย ดังนี้ 1.) วิจัยและพัฒนาวัตถุดิบและสารสกัดสมุนไพร 2.) วิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่ม

มูลค่าและมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยร่วมกับภาคเอกชน 3.) วิจัยสรรพคุณสมุนไพรเพื่อสุขภาพ และ 4.) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัยและนวัตกรรมด้านสมุนไพร (รัฐบาลไทย, 2562)

จังหวัดบุรีรัมย์มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่น พรรณไม้ต่างๆ ที่ขึ้นในจังหวัดบุรีรัมย์มีอยู่เป็นจำนวนมากหลายชนิดในบริเวณป่าดิบชื้น ป่าดิบแล้ง และป่าเต็งรัง จะประกอบด้วยพรรณไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจ พืชสมุนไพร หวาย เฟิร์น และพืชชั้นต่ำต่างๆ มีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน เช่น ลำน้ำมูล ลำน้ำชี ลำน้ำรอง และลำปลายมาศ นอกจากนั้นยังมีดินที่อุดมสมบูรณ์ที่เกิดจากธารลาวาเนื่องจากมีซากภูเขาไฟในแนวทิวเขาพนมดงรัก จังหวัดบุรีรัมย์ยังมีการส่งเสริมภูมิปัญญาให้กับชุมชน มีการปลูกพืชสมุนไพรของปราชญ์ชาวบ้าน การแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร การทอผ้า เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันคนรุ่นใหม่ที่สนใจศึกษาทรัพยากรต่างๆ เหล่านี้เริ่มน้อยลง เนื่องจากการเข้าถึงองค์ความรู้ได้ยาก และขาดสิ่งเร้าในการกระตุ้นความสนใจ ซึ่งเป็นผลมาจากโลกสมัยใหม่เข้ามาครอบงำวิถีชีวิต ที่ทำให้ชีวิตสะดวกสบาย ค่านิยมเชิงวัตถุที่เปลี่ยนไป ทำให้การตระหนักถึงคุณค่าในท้องถิ่นลดลง ดังนั้นการสำรวจทรัพยากรจึงเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญอย่างมาก เพื่อเป็นฐานข้อมูลของท้องถิ่น ในการนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา ทำวิจัย หรือนำไปสร้างสรรค์งานในเชิงพาณิชย์

จากปัญหาดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ได้ตระหนักเห็นความสำคัญของการร่วมมือกันของหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ในการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตามแผนงานไปแล้วในหลายพื้นที่อำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ ตำบลชุมเห็ด และสวายจิก อำเภอเมืองบุรีรัมย์ และตำบลสนวน อำเภอห้วยราช ด้วยภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยคือ การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนในทุกมิติ ซึ่งมีเป้าหมายทั้ง 23 อำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีการวางแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ในการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแผนระยะ 5 ปี 10 ปี และ 20 ปี (ดังภาพที่ 1)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์จึงได้ทำการสำรวจและจัดทำแผนที่ด้านทรัพยากร(กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม้มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขาม และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัย โดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศในการดำเนินการ และจัดเก็บข้อมูลคุณลักษณะและข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นระบบ ทันสมัย มีความถูกต้องเชิงตำแหน่ง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่หรือชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ นำเสนอในรูปแบบแผนที่ เพื่อให้ถ่ายทอดความเข้าใจ และการนำเสนอ เป็นประโยชน์ต่อคนในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ต่อไป ตามนโยบายของทางมหาวิทยาลัยที่ต้องการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1.1 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.2 วัตถุประสงค์โครงการ

- 1.2.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.)
- 1.2.2 เพื่อสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์
- 1.2.3 เพื่อจัดทำแผนที่ทรัพยากรทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.3 กิจกรรมและเป้าหมายโครงการ

- 1.3.1 นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มอาสาสมัครไม่น้อยกว่า 50 คน
- 1.3.2 ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นคณาจารย์ นักศึกษา และเจ้าหน้าที่ ไม่น้อยกว่า 30 คน
- 1.3.3 ผู้เข้าร่วมโครงการเป็นประชาชนผู้สนใจ ไม่น้อยกว่า 50 คน

1.4 ตัวชี้วัดของโครงการ

- 1.4.1 เชิงปริมาณ

1.4.1.1 ฐานข้อมูลทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

1.4.1.2 ระบบฐานข้อมูลและแผนที่ทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

1.4.2 เชิงคุณภาพ

1.4.2.1 มีการเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน เช่น การบูรณาการณกับรายวิชาต่างๆ

1.4.2.2 มีประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อสถาบันเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

1.4.2.3 นักศึกษา บุคลากร และบุคคลทั่วไปเกิดจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรในอำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

1.4.2.4 เป็นแหล่งความรู้ และสื่อในการจัดการเรียนการสอน เป็นแหล่งข้อมูลในการส่งเสริมการทำวิจัยเชิงลึกของบุคลากร อาจารย์ นักศึกษามหาวิทยาลัย ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.5 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

วันเริ่มต้นโครงการ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563 วันสิ้นสุดโครงการ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ทำการสำรวจ และรวบรวมทรัพยากรในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

กิจกรรม	2563			2564				
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
สำรวจความต้องการของผู้รับบริการ	↔							
วางแผนโครงการ (P)								
จัดทำร่างและรายละเอียดโครงการฯ	↔							
นำเสนอผู้บริหารเพื่อขอความเห็นชอบในหลักการเบื้องต้น	↔	→						
ขออนุมัติโครงการ	↔	→						
ประสาน ผู้นำท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้อง		↔	→					
ประสาน คณะดำเนินโครงการร่วมกับบุคลากร			↔	→				
ดำเนินโครงการ (D)								
ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผน		←				→		
ติดตามการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (C)								
รายงานการประเมินผลโครงการ								↔
นำผลสรุปมาปรับปรุงเพื่อวางแผนครั้ง								

กิจกรรม	2563			2564				
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
ต่อไป (A)								
รายงานการประเมินผลโครงการ								↔

1.6 วิธีดำเนินการ

1.6.1 วางแผนกับผู้ร่วมดำเนินโครงการ สำนักรวบรวมความต้องการของผู้รับบริการ ประสานผู้นำท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.6.2 สำนักรวบรวมและบันทึกข้อมูลทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขามเฒ่า และอำเภอลำปลายสมิทธิ จังหวัดบุรีรัมย์

1.6.3 เก็บข้อมูลอยู่ในรูปของฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.6.4 จำแนกข้อมูลทางด้านกายภาพ เช่น ดิน หิน แร่ธาตุต่างๆ คุณภาพน้ำ เป็นต้น

1.6.5 จำแนกไม้ยืนต้นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจทั้งหมด 58 ชนิด และอื่นๆ ได้แก่ ไม้สัก, พะยูง, ชิงชัน, กระชิก, กระพี้เขาควาย, สารธร, แดง, ประดู่ป่า, ประดู่บ้าน, มะค่าโมง, มะค่าแต้, เคี่ยม, เคี่ยมค่นอง, เต็ง, รัง, พะยอม, ตะเทียนทอง, ตะเทียนหิน, ตะเทียนชันตาแมว, ไม้สกุลยาง, สะเดา, สะเดาเทียน, ตะกู, ยมหิน, ยมหอม, นางพญาเสือโคร่ง, นนทรี, สัตบรรณ, ตีนเป็ดทะเล, พฤษภ, ป๊อบ, ตะแบกนา, เสลา, อินทนิลน้ำ, ตะแบกเลือด, นากบุด, ไม้สกุลจำปี, แคนา, กัลปพฤกษ์, ราชพฤกษ์, สุพรรณิการ์, เหลืองปรีดิยาธร, มะหาด, มะขามป้อม, หว้า, จามจุรี, พลับพลาย, กันเกรา, หลุมพอ, กฤษณา, ไม้หอม, กะทิงใบใหญ่, เทพทาร์, ฝาง, ไม้ทุกชนิด, ไม้สกุลมะม่วง, ไม้สกุลทุเรียน และมะขาม

1.6.6 จำแนกสัตว์เฉพาะบนบก

1.6.7 จำแนกสมุนไพรพื้นถิ่นตามลักษณะภายนอก และวิสัยของพืช เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ไม้ต้น ไม้พุ่ม ไม้ล้มลุก และไม้เถา

1.6.8 จัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น และ ปราศญ์ชาวบ้าน

1.6.9 จัดทำระบบฐานข้อมูลและสร้างแผนที่ โดยจัดการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยแยกแต่ละพื้นที่ เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูลแสดงผลในรูปแบบแผนที่

1.6.10 จัดอบรมการใช้ฐานข้อมูลแสดงผลในรูปแบบแผนที่บนเว็บไซต์ เพื่อคืนข้อมูลให้แก่ท้องถิ่น

1.7 สถานที่ดำเนินโครงการ

1.7.1 พื้นที่ภาคสนาม เป็นพื้นที่เป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัย ได้แก่ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน ตำบลช่องผกา อำเภอขามเฒ่า และตำบลสำโรง อำเภอลำปลายสมิทธิ จังหวัดบุรีรัมย์ 1.7.2

ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ห้องปฏิบัติการประจำสาขาวิชาภูมิสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.8 งบประมาณ

☒ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 โครงการการบริหารจัดการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระรัตนราชสุทาสยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) รหัสโครงการ 64 - 03 - 0103 จำนวนเงิน 500,000 บาท

☐ ใช้งบประมาณของหน่วยงาน

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

1.9 หน่วยงานรับผิดชอบ

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

- อ.ชนัดดา รัตนา และคณาจารย์สาขาวิชาภูมิสารสนเทศ
- ดร.สุสวรรณ ชูบุญ สาขาวิชาชีววิทยา
- ดร.ธีรรัตน์ จีระมะกร ดร.กุลธิดา ธรรมรัตน์ และผศ.สุธีรา สุนทรารักษ์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

1.10 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรมโครงการ	จำนวน หน่วย นับ	วงเงิน (บาท)	ช่วง ระยะเวลา ดำเนินการ	หมายเหตุ
1. พบผู้นำท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ศึกษาและลงสำรวจศึกษาพื้นที่ (เตรียมพื้นที่ เตรียมคนทำงาน) และเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องที่เคยเข้าร่วมโครงการมาให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อแสวงหาภาควิชาการร่วมในการทำงานในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอลำปลายงาย จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยากร : อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย : ผู้นำท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 30 คน	1	17,500	ตุลาคม - ธันวาคม 2563	
กิจกรรมโครงการ	จำนวน หน่วย นับ	วงเงิน (บาท)	ช่วง ระยะเวลา ดำเนินการ	หมายเหตุ
2. สำรวจและบันทึกข้อมูลทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม้มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอลำปลายงาย จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยากร : คณะดำเนินโครงการร่วมกับอาจารย์จากคณะ	1	300,000	มกราคม 2563 – มีนาคม 2564	

วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย : นักศึกษาอาสาสมัคร อย่างน้อย 30 คน				
3. จำแนกทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยากร : คณะดำเนินโครงการร่วมกับอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย : นักศึกษาอาสาสมัคร อย่างน้อย 30 คน	1	75,000	เมษายน – พฤษภาคม 2564	
4. จัดทำระบบฐานข้อมูลและสร้างแผนที่ทรัพยากรไม่มีค่าสมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาด้านสมุนไพรในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยากร : คณะดำเนินโครงการร่วมกับอาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย : นักศึกษาอาสาสมัคร อย่างน้อย 30 คน	1	90,000	พฤษภาคม 2564	
5. จัดอบรมการใช้ฐานข้อมูลแสดงผลในรูปแบบแผนที่บนเว็บไซต์เพื่อคืนข้อมูลให้แก่ท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอชำนิ และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยากร : อาจารย์จากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย : ผู้นำท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 30 คน	1	17,500	พฤษภาคม 2564	

****หมายเหตุ** แผนการดำเนินกิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

1.11 แผนการเบิกจ่ายเงิน

กิจกรรมหลัก	รวม งบประมาณ (บาท)	แผนการใช้จ่ายเงิน			
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. พบผู้นำท้องถิ่นและผู้ที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่ศึกษาและลง สำรวจศึกษาพื้นที่ (เตรียมพื้นที่ เตรียมคนทำงาน) เพื่อแสวงหา ภาควิธีร่วมมือในการทำงาน และรายงานผลการดำเนินการที่ ผ่านมาให้ผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการแล้วและให้แก่พื้นที่ใหม่ที่จะ ดำเนินการ เพื่อให้มีความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกในการ อนุรักษ์และตระหนักถึงคุณค่าที่มีอยู่ในท้องถิ่น	17,500	√			
2. สำรวจและบันทึกข้อมูลทรัพยากรไม่มีค่า สมุนไพรพื้นถิ่น และ ภูมิปัญญาด้านสมุนไพรในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขาม และ อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์	300,000	√	√		
3. จำแนกทรัพยากร(กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่ อำเภอบ้านด่าน อำเภอขาม และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัด บุรีรัมย์	75,000		√	√	
4. จัดทำระบบฐานข้อมูลและสร้างแผนที่ทรัพยากร(กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขาม และ อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์	90,000			√	
5. จัดอบรมการใช้ฐานข้อมูลแสดงผลในรูปแบบแผนที่บน เว็บไซต์ เพื่อคืนข้อมูลให้แก่ท้องถิ่นในอำเภอบ้านด่าน อำเภอ ขาม และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์	17,500			√	

1.12 การติดตามประเมินผล

1.12.1 โครงการที่ดำเนินการเป็นโครงการบริการวิชาการที่ส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันของ
ประเทศ ด้านยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และ
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนางานวิจัยบนรากฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์และบริการวิชาการ เพื่อเป็นแหล่ง
ทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญาของท้องถิ่นและชุมชน

1.12.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการในภาพรวม การประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการ สามารถแสดงรายละเอียดตามมิติต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่คาดว่าจะใช้ในการประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการฯ

เกณฑ์การประเมินความสำเร็จ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เชิงปริมาณ	ตัวอย่างทรัพยากร	ร้อยละ 90
เชิงคุณภาพ	- ระดับความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ	ร้อยละ 90
	- ร้อยละของผู้ร่วมโครงการที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ 90
เชิงเวลา	ดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	ดำเนินงานในไตรมาสที่ 1 ถึง 3
เชิงต้นทุน	- ความคุ้มค่าของงบประมาณต่อผู้ร่วมโครงการ	-
	- ผู้ร่วมโครงการสามารถฝึกทักษะเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจและการเก็บรวบรวมทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขามเฒ่า และอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	-

เกณฑ์การประเมินความสำเร็จ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เชิงปริมาณ	ตัวอย่างทรัพยากร	ร้อยละ 90
เชิงคุณภาพ	- ระดับความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ	ร้อยละ 90
	- ร้อยละของผู้ร่วมโครงการที่นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ 90
เชิงเวลา	ดำเนินการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	ดำเนินงานในไตรมาสที่ 1 ถึง 4
เชิงต้นทุน	- ความคุ้มค่าของงบประมาณต่อผู้ร่วมโครงการ	
	- ผู้ร่วมโครงการสามารถฝึกทักษะเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจและการเก็บรวบรวม	

	ทรัพยากรไม่มีค่า สมุนไพรพื้นถิ่น ประชาชน ชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการปลูก จิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิ ปัญญา ในตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน ตำบลโคกสำโรง อำเภอพลับพลาชัย และตำบล ช่องผกา อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์	
--	---	--

1.12.3 วิธีการประเมินผล ทั้งนี้สามารถประเมินความสำเร็จในการดำเนินโครงการ ตามตัวชี้วัด
ตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา สามารถแสดงรายละเอียดตามมิติต่าง ๆ ตามตัวชี้วัดตามเกณฑ์
ประกันคุณภาพการศึกษา

แผนการบูรณาการกับการเรียนการสอนและ การวิจัย	ลักษณะการบูรณาการ	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
แผนการบูรณาการกับการเรียนการสอน - ในรายวิชาระบบกำหนดตำแหน่งบน โลก ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ การสำรวจภูมิ ประเทศ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติการ ภูมิสารสนเทศ การประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม การใช้แผนที่และระบบสารสนเทศ ทางภูมิศาสตร์ - นักศึกษาสาขาวิชาภูมิศาสตร์และภูมิ สารสนเทศ สาขาวิชาชีววิทยา และวิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏบุรีรัมย์	- มีการนำเนื้อหาของการ บริการวิชาการเข้าสอดแทรก ในสาระวิชาที่ทำการสอน - นำนักศึกษาออกสำรวจ พื้นที่เพื่อร่วมให้บริการ วิชาการตามแผนงานที่ กำหนด - มอบหมายงานให้ นักศึกษาทำโครงการจาก ปัญหาของการให้บริการ วิชาการ	- ร้อยละของนักศึกษาที่ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น / สามารถสอบผ่านในรายวิชา - ร้อยละของนักศึกษาที่ มีส่วนร่วมในการให้บริการ วิชาการ - จำนวนโครงการวิจัย ของนักศึกษาที่ได้จากการ บริการวิชาการอย่างน้อย 1 โครงการ

1.13 ผลคาดว่าจะได้รับ

1.13.1 ได้ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ที่ทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า 58 ชนิด และอื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขามเฒ่า และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.13.2 ได้ฐานข้อมูล ในการสืบสาน และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม่มีค่า และอื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขามเฒ่า และอำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.13.3 เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ไม้มีค่า และอื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาด้านสมุนไพรในพื้นที่อำเภอบ้านด่าน อำเภอขำนิ และอำเภอลับแลชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.13.3 เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัย

1.14 ประเภทกิจกรรม (โปรดเลือกประเภทกิจกรรมโดยกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐)

F: Fame กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร	A: Activity (กิจกรรม)	สัญลักษณ์
☒ F1 กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร	☐ A1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร ☒ A2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร ☐ A3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร	F1A1 F1A2 F1A3
F: Fame กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร	A: Activity (กิจกรรม)	สัญลักษณ์
☐ F2 กรอบการใช้ประโยชน์	☐ A4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ☐ A5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ☐ A6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร	F2A4 F2A5 F2A6
☐ F3 กรอบการสร้างจิตสำนึก	☐ A7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ☐ A8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร	F3A7 F3A8

วิธีดำเนินโครงการ

2.1 พื้นที่ดำเนินโครงการ

2.1.1 ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ดอน เนินสูง สลับกับที่ราบลุ่ม ที่ดอนลาดเอียง ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายและป่าไม้เบญจพรรณ เหมาะสำหรับการเกษตร ปลูกข้าว ไร่ อ้อย สวนยางพารา เลี้ยงสัตว์ และอุตสาหกรรมในครัวเรือน พื้นที่สภาพทั่วไปเป็นที่ดอนเนินสูงสลับกับที่ราบลุ่ม มีลำห้วยลี้กไหลทางด้านตะวันตกและด้านเหนือ ด้านทิศใต้มีป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ เป็นเนินโคกสูง 160 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ลาดเอียงไปทิศเหนือ บริเวณชุมชนบ้านหนองแต้ และลาดเอียงไปลงลำห้วยลี้กมีความสูง 144 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตรทำนาข้าว ไร่ มันสำปะหลัง และยางพารา

พื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ทั้งหมด 80 ไร่ วิธีการสำรวจป่า ใช้วิธีตีแปลงสำรวจ 20 แปลง แปลงละ 1 ไร่ หรือ 1,600 ตารางเมตร แปลง ขนาด 40 X 40 เมตร

ภาพที่ 2.1 พื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

2.1.2 ตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 150-180 เมตร มีคลองน้ำห้วยระกาและชลประทานเป็นแหล่งน้ำสำคัญทางการเกษตรไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีลำน้ำขนาดเล็กไหลผ่าน เช่น ลำน้ำชี ลำห้วยระกา ลำห้วยบุรี ลำห้วยอุดม ห้วยพลับพลา กลุ่มน้ำตาเดียว และลำห้วยตะแบก ซึ่งในฤดูแล้งจะมีน้ำขังบ้างบางช่วง ส่วนในฤดูฝนน้ำจะท่วมตลอดสาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบตลอดทั้งอำเภอ ลักษณะดิน ส่วนใหญ่จะเป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดีแต่มีความอุดมสมบูรณ์ของดิน

พื้นที่ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลับพลายชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในสภาพปัจจุบันจำนวนป่าไม้ในเขตหมู่บ้านภายในตำบลสำโรงหมดสภาพไปแล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นป่าไม้ตามหัวไร่ปลายนาและป่าไม้ไผ่สอย วิธีการสำรวจป่า ใช้วิธีตีแปลงสำรวจ 20 แปลง แปลงละ 1 ไร่ หรือ 1,600 ตารางเมตร แปลงขนาด 40 X 40 เมตร

ภาพที่ 2.2 พื้นที่ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลับพลายชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.1.3 ตำบลช่อผกา อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ราบเรียบและที่ราบลุ่ม ลักษณะดินปนทราย ผืนป่าเป็นลักษณะของป่าเต็งและรัง ในพื้นที่ไม่มีภูเขาที่มีพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล

พื้นที่ป่าชุมชนช่อผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่อผกา อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ป่าจำนวน 429 ไร่ 3 งาน 76 ตารางวา วิธีการสำรวจป่า ใช้วิธีตีแปลงสำรวจ 20 แปลง แปลงละ 1 ไร่ หรือ 1,600 ตารางเมตร แปลง ขนาด 40 X 40 เมตร

ภาพที่ 2.3 ป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอขาม จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ

เครื่องมืออุปกรณ์ในการสำรวจด้านทรัพยากรของไม้มีค่า 58 ชนิดและไม้อื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น สัตว์เลี้ยง ปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญา ในพื้นที่สำรวจ ได้แก่

- 1) เครื่องกำหนดตำแหน่งพิกัดบนโลกด้วยดาวเทียม (GPS) แบบพกพา สำหรับค้นหาตำแหน่ง และเก็บตำแหน่งพรรณไม้ สมุนไพร สัตว์เลี้ยง ปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญาที่พบ
- 2) ตลับเมตรวัดระยะ ใช้สำหรับวัดขนาดลำต้นของพรรณไม้
- 3) กล้องถ่ายภาพ ใช้สำหรับบันทึกภาพพรรณไม้ สมุนไพร สัตว์เลี้ยง ปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญา
- 4) แบบสำรวจ ใช้สำหรับจดบันทึกข้อมูลพรรณไม้ สมุนไพร สัตว์เลี้ยง ปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญา
- 5) เชือกฟาง ใช้สำหรับตีแปลงสำรวจป่า
- 6) เครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำ
- 7) ขวดเปล่า ใช้สำหรับเก็บน้ำ
- 8) เสียม หรือจอบ ใช้ในการขุดดิน

ภาพที่ 2.4 เครื่องกำหนดตำแหน่งพิกัดบนโลกด้วยดาวเทียม (GPS) แบบพกพา

ภาพที่ 2.5 เครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำ

แบบสำรวจข้อมูลการกระจายตัวของพรรณไม้และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ
หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ลำดับ	ชื่อพรรณไม้	พิกัด		รหัสภาพ	ขนาดรอบลำต้น (เซนติเมตร)	ความสูง (เซนติเมตร)
		X	Y			

ผู้สำรวจ.....
วันที่...../...../.....

ภาพที่ 2.6 แบบสำรวจข้อมูลการกระจายตัวของพรรณไม้และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ

ข้อมูลพรรณไม้

หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ชื่อไทย

ชื่อในท้องถิ่นที่สำรวจ

ชื่ออื่น

.....

ชื่อวิทยาศาสตร์

ชื่อวงศ์

ลักษณะต้น

ลักษณะใบ

ลักษณะดอก

ลักษณะผล

ลักษณะเนื้อไม้

การใช้ประโยชน์

.....

.....

จำนวนที่พบในพื้นที่สำรวจ.....ต้น

ผู้สำรวจ.....
วันที่...../...../.....

ภาพที่ 2.7 แบบสำรวจข้อมูลการกระจายตัวของพรรณไม้

หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

[illegible]

ผู้สำรวจ.....
วันที่...../...../.....

ภาพที่ 2.8 แบบสำรวจข้อมูลการกระจายตัวของพืชสมุนไพร

1. ชื่อ.....
ที่อยู่ปัจจุบัน.....
พิกัด: X.....Y.....
ภาพประกอบ.....
อาชีพหลัก.....
หมายเลขโทรศัพท์.....โทรสาร.....

2. เพศ
☐ ชาย ☐ หญิง

3. การศึกษา
☐ ชั้นประถมศึกษา ☐ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ปริญญาตรีขึ้นไป

4. รายได้จากการประกอบอาชีพด้านสมุนไพร ต่อเดือน
☐ ต่ำกว่า 1,000 บาท ☐ 1,000 – 2,000 บาท
☐ มากกว่า 1,000 – 5,000 บาท ☐ มากกว่า 5,000 – 10,000 บาท
☐ มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป

5. นับถือศาสนา
☐ พุทธ ☐ อิสลาม
☐ ฮินดู ☐ คริสต์ ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ภาพที่ 2.9 แบบสัมภาษณ์ภูมิปัญญาปราชญ์ / หมอสมุนไพร

แบบสำรวจข้อมูลพืชสมุนไพร

หมู่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....

ชื่อไทย

ชื่อในท้องถิ่นที่สำรวจ

ชื่ออื่น

.....

ชื่อวิทยาศาสตร์

ชื่อวงศ์

ลักษณะวิสัย

ลักษณะต้น

ลักษณะใบ

ลักษณะดอก

ลักษณะผล

สรรพคุณ

.....

จำนวนที่พบในพื้นที่สำรวจ.....ต้น

ผู้สำรวจ.....

วันที่...../.....

ภาพที่ 2.10 แบบสำรวจข้อมูลพืชสมุนไพร

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่น

สาขาภูมิปัญญา

สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาการแพทย์แผนไทย

สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน สาขาสวัสดิการ

สาขาศิลปกรรม สาขาการจัดการองค์กร สาขาภาษาและวรรณกรรม สาขาศาสนาและประเพณี

1. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น รหัสภูมิปัญญา

2. เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น / ผู้สืบทอด / ชุมชน / กลุ่ม (นาย/นาง/นส./ชุมชน/กลุ่ม)

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร

E-mail address

3. ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
- ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสัตว์ ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร
- ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☐ อื่นๆ

4. จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

5. รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

ภาพที่ 2.11 แบบสำรวจภูมิปัญญาในท้องถิ่น

แบบสำรวจข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น

1 สภาพภูมิประเทศ เช่น เป็นที่ราบ ลุ่มลาดเชิงภูเขา ป่าพรุ ป่าชายหาด ป่าชายเลน ความสูงจากระดับทะเลปานกลาง
พื้นที่

.....

.....

2 ลักษณะดิน

ลำดับ	กลุ่มชุดดิน ที่	ชื่อชุดดิน	เนื้อดิน	สีดิน	การระบายน้ำ ของดิน	ความเป็นกรด ด่าง ,pH	พิกัด X	พิกัด Y	ภาพ1	ภาพ2	ภาพ3

ภาพที่ 2.12 แบบสำรวจข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น สภาพภูมิประเทศและลักษณะดิน

แบบสำรวจเลขที่.....

แบบสำรวจข้อมูลความหลากหลายของสัตว์เลื้อยพันถิ่นที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจในชุมชน
บ้านเลขที่..... หมู่บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ	ชนิดสัตว์เลื้อย	จัดจำแนก/สถานที่เลื้อย/โดยคนใด		จำนวน	การใช้ประโยชน์	
		X	Y		ใช้เอง	ขาย
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
กรณจะเขียนคำตอบในบริเวณจุดประจักษ์กำหนดไว้						
คำถามสรุป						
	1) จำนวนชนิดของสัตว์เลื้อยที่มี			ชนิด		
	2) จำนวนตัวของสัตว์เลื้อยที่มี			ตัว		
	3) รายได้จากการขายสัตว์เลื้อยโดยประมาณ ต่อปี			บาท		
	4) สัตว์เลื้อยชนิดใดที่สร้างมูลค่าได้มากที่สุด					

หมายเหตุ: การสำรวจข้อมูลให้หมายความรวมถึงสัตว์เลื้อยที่มีประจำบ้านเช่น งูน้ำขี้ แมวและนกด้วย
.....ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูลในการสำรวจครั้งนี้.....

ภาพที่ 2.13 แบบสำรวจข้อมูลด้านสัตว์เลื้อยในชุมชน

3 แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ																
ลำดับ	ชื่อแหล่งน้ำธรรมชาติ	ประเภท (1=แม่น้ำ 2=ห้วย 3=หนอง 4=คลอง 5=บึง)	ขนาด (กว้าง Xยาว=ตร.ม.)	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม.)	สภาพน้ำ (1=มีน้ำตลอดปี 2=เป็นฤดูกาล)	ค่าพิกัด		รหัสภาพ	พารามิเตอร์ที่ตรวจวัด							
						พิกัด X	พิกัด Y		อุณหภูมิ	Do	ความเค็ม	การนำไฟฟ้า	pH	TDS	สี	กลิ่น
													</			

แหล่งน้ำชลประทาน									
ลำดับ	ชื่อแหล่งน้ำชลประทาน	ประเภท (1=เขื่อน 2=อ่างเก็บน้ำ 3=คลองชลประทาน 4=ฝาย)	กว้าง (ม.)	ยาว (ม.)	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม.)	สภาพน้ำ (1=มีน้ำตลอดปี 2=เป็นฤดูกาล)	พิกัด X	พิกัด Y	ภาพ

ภาพที่ 2.14 แบบสำรวจข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำชลประทาน

ฝ่ายชลประทาน..... จำนวน..... ครอบคลุมพื้นที่.....

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี..... มิลลิเมตร

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดต่อปี..... มิลลิเมตร ช่วงเดือน.....

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุดต่อปี..... มิลลิเมตร ช่วงเดือน.....

พิกัด ค่า X :..... ค่า Y :.....

ปริมาณความต้องการใช้น้ำเปรียบเทียบกับปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่

☐ เพียงพอตลอดปี

☐ น้ำแห้งในช่วงเดือน.....

☐ น้ำท่วมในช่วงเดือน.....

4 อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส) : เข้า..... °C เทียง..... °C เย็น..... °C

ณ พื้นที่เก็บโดยรวมต่อวัน สูงสุด..... °C ต่ำสุด..... °C

พิกัด ค่า X :..... ค่า Y :.....

5 ปริมาณแสง (เปอร์เซ็นต์ความเข้มแสง) :

เข้า..... % เทียง..... % เย็น..... %

พิกัด ค่า X :..... ค่า Y :.....

ภาพที่ 2.15 แบบสำรวจข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น อุณหภูมิและปริมาณแสง

2.3 วิธีการดำเนินงาน

2.3.1 วิธีการเก็บสำรวจพรรณไม้ และสมุนไพร

การสำรวจความหลากหลายของพรรณพืชเพื่อการอนุรักษ์ในเขตพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา มหาวิทยาลัย ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เขตป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน, เขตป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายมาศ และเขตป่าชุมชนห้วยผาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลสำโรง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์ มีวิธีการดังนี้

1) การสุ่มเลือกแปลงตัวอย่าง ได้ทำการศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2564 เป็นระยะเวลา 7 เดือน โดยทำการสำรวจดูอาณาเขตพื้นที่ป่าแล้วทำการวางแปลงตัวอย่างขนาด 40x40 เมตร เติร์ยม เชือกฟาง 40 เมตร 4 เส้น หรือ 8 เส้น ต่อทีมเลือกบริเวณที่ไม่ใช่ที่ว่างเปล่าในแต่ละแปลงใช้เทปยาว 40 เมตร วางแนวแล้วใช้เชือกทำการเล็งแนวให้แต่ละเส้นทำมุมฉากซึ่งกันและกัน จากนั้นใช้เชือกซึ่งเป็นขอบแปลงทั้ง 4 ด้าน เป็นแปลงตัวอย่างโดยทำการแบ่งแปลงตัวอย่างแต่ละด้านออกเป็น 4 ส่วนๆ ละ 10 เมตร ใช้เชือกซึ่งระหว่างด้านตรงกันข้ามแบ่งออกเป็นแปลงย่อยขนาด 10x10 เมตร แล้วทำการเก็บข้อมูลพรรณไม้ยืนต้นที่มีขนาดลำต้นสูงมากกว่า 150 เซนติเมตร และขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นขนาดมากกว่า 5 เซนติเมตร รวมถึงพืชสมุนไพรทุกชนิดและการกระจายตัวของสิ่งมีชีวิตตลอดจนการกระจายตัวของสัตว์และแมลงที่พบในแปลงตัวอย่างทั้งหมด วัดประเมินความสูง ใช้วิธีการคาดคะเน โดยใช้ท่อ Pvc ขนาด 2 เมตร แนบกับลำต้น และถอยออกมาองให้เห็นทั้งลำต้น และนับอัตราส่วน หรือการถ่ายภาพ แล้วมาเทียบอัตราส่วนภายหลัง ด้วยไม้บรรทัด

ภาพที่ 2.16 การวางแปลงตัวอย่างขนาด 40 X 40 เมตร

2) การเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้าง และองค์ประกอบของชนิดพรรณไม้ โดยทำการนับและบันทึกชื่อพื้นเมืองของชนิดพรรณไม้ พืชสมุนไพรทุกชนิดและการกระจายตัวของสิ่งมีชีวิต

ตลอดจนการกระจายตัวของสัตว์และแมลงในแต่ละแปลง และใช้เครื่อง GPS ดูจุดพิกัดภูมิศาสตร์ของแต่ละแปลงเพื่อประกอบการเก็บข้อมูล

ภาพที่ 2.17 การจับจุดพิกัดภูมิศาสตร์ของแปลงตัวอย่างด้วยเครื่อง GPS

3) การสำรวจพรรณไม้ สำรวจพรรณไม้โดยมีคณาจารย์และนักศึกษา เจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลและราษฎรชาวบ้านเป็นผู้พาสำรวจ จดบันทึกรายชื่อพรรณไม้ยืนต้นที่พบและลักษณะทางพฤกษศาสตร์ และเขียนหมายเลขตามลำดับก่อนหลัง สอบถามข้อมูลพรรณไม้จากราษฎรชาวบ้าน รวบรวมข้อมูลที่ค้นคว้าได้และจำแนกพรรณไม้

ภาพที่ 2.18 การลงสำรวจพรรณไม้และไม้อื่นๆ สมุนไพรท้องถิ่น เขตพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 2.19 การลงสำรวจพรรณไม้และไม้อื่นๆ พืชสมุนไพรท้องถิ่น เขตพื้นที่ป่าปาตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 2.20 การลงสำรวจพรรณไม้และไม้อื่นๆ สมุนไพรท้องถิ่น เขตพื้นที่ป่าชุมชนช่อผกา เฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่อผกา อำเภอลำหาน จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.2 วิธีการเก็บแหล่งน้ำเพื่อตรวจสอบคุณภาพน้ำ ใช้วิธีการเก็บน้ำจากรอบสระน้ำโดยเก็บน้ำแต่ละมุมของสระน้ำ และใช้เครื่องมือวัดคุณภาพน้ำในการตรวจสอบคุณภาพน้ำ

2.3.3 วิธีการเก็บข้อมูลกายภาพของดิน ใช้วิธีการขุดดินลึกลงประมาณ 25-50 เซนติเมตร

2.3.4 ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ปริมาณแสง และอุณหภูมิ ได้จากการค้นข้อมูลจากการกรมอุตุนิยมวิทยา

ภาพที่ 2.21 การเก็บแหล่งน้ำเพื่อตรวจสอบคุณภาพน้ำ

ภาพที่ 2.22 ขุดดินเพื่อตรวจสอบดิน

2.3.5 สำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเก็บข้อมูลของสัตว์เลี้ยงเศรษฐกิจในท้องถิ่น

เนื่องด้วยการดำเนินโครงการครั้งนี้เป็นการสำรวจข้อมูลฐานทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) จึงต้องมีการสำรวจเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาต่างๆ โดยโครงการในครั้งนี้ได้มีการสำรวจ

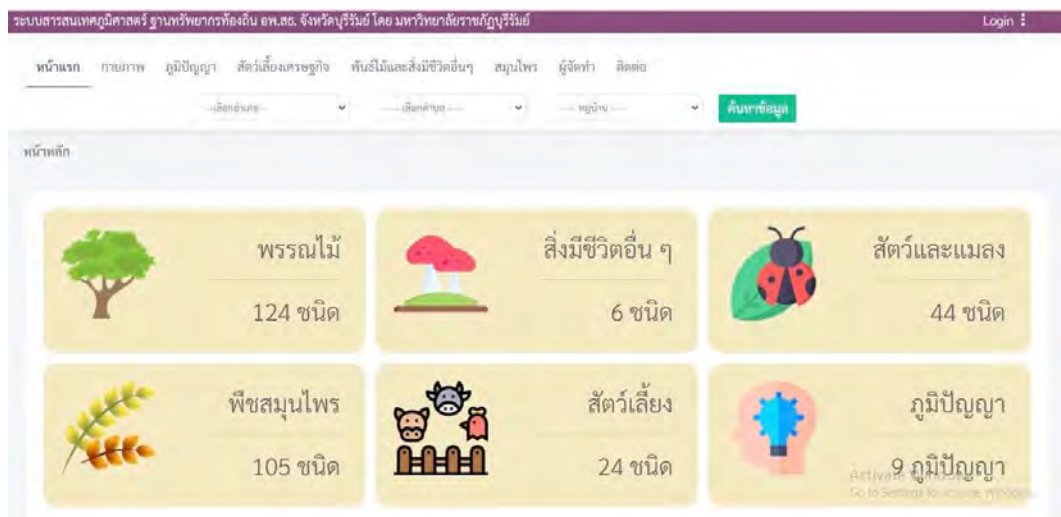
ค้นหา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสมุนไพรพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย และป่าชุมชนช่อผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่อผกา อำเภอลำทะเมนชัย โดยสรรพคุณและประโยชน์ของฟ้าทะลายโจร ทุกส่วนของฟ้าทะลายโจรมีรสขม จึงมีคุณสมบัติเป็นยาได้ดี แก้ไขทั่วไป เป็นสมุนไพรที่ช่วยบรรเทาอาการหวัดได้ สามารถช่วยกระตุ้นภูมิคุ้มกันให้ดีขึ้น จึงไม่เป็นหวัดง่าย (สุภาภรณ์ ปิติพร, 2552) สาบเสือ ช่วยห้ามเลือด รักษาแผล แก้อักเสบ แก้ตาและ แก้กะหายน้ำ (วิทย์ เทียงบุญธรรม, 2562) บอระเพ็ด มีรสขม นำมาปรุงเป็นยารับประทาน แก้ไข้ ขับเหงื่อ ทำให้เลือดลมเย็น ลดความอ้วนในร่างกาย แก้กะหายน้ำ แก้อ่อนเพลียได้ดีมาก (สุภารัตน์ หอมหวล, 2561) วิธีการเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเก็บข้อมูลของสัตว์เลื้อยคลานในท้องถิ่น โดยการใช้การเดินสอบถามบ้านแต่ละหลังในชุมชนนั้น

ภาพที่ 2.23 นายทวี อ้วนสุ่นา ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช ตำบลโนนขวาง

2.3.7 จัดทำระบบฐานข้อมูล

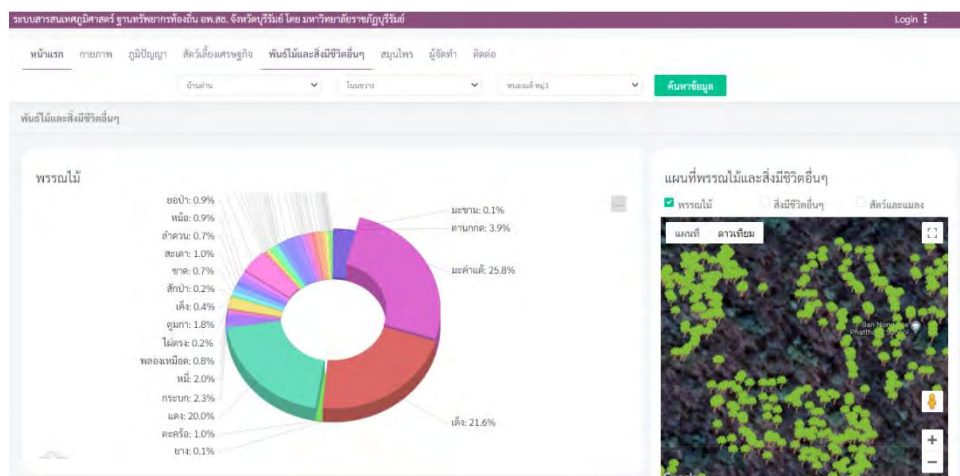
โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการลงพื้นที่สำรวจ และบันทึกข้อมูลพรรณไม้ยืนต้น พืชสมุนไพรทุกชนิดและการกระจายตัวของสิ่งมีชีวิตตลอดจนการกระจายตัวของสัตว์และแมลงในแต่ละแปลง จากการสำรวจมาค้นหาข้อมูลชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ ชื่อพื้นเมือง ชื่อท้องถิ่น ลักษณะทางกายภาพ ภาพถ่ายของไม้ยืนต้นที่สำรวจพบ รวมถึงสัตว์เลื้อย และภูมิปัญญา มาจัดทำฐานข้อมูลเพื่อเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งแสดงใน <https://bigdata-bru.org/rspg/index.php> มีหน้าแรกแสดงดังภาพที่ 2.24

ภาพที่ 2.24 หน้าแรกของเว็บไซต์และจะแสดงข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

การแสดงตำแหน่งพรรณไม้ สิ่งมีชีวิต สัตว์และแมลง พืชสมุนไพร สัตว์เลี้ยง ในแผนที่ออนไลน์ จะแสดงตำแหน่งที่ตั้ง และทำให้เห็นความถี่ของพืชทั้งหมดในแต่ละพื้นที่ โดยสัญลักษณ์ของพรรณไม้ จะเป็นรูปต้นไม้สีเขียว และสัญลักษณ์ของสมุนไพรพื้นถิ่น จะเป็นรูปต้นไม้สีเขียว ดังภาพที่ 2.25

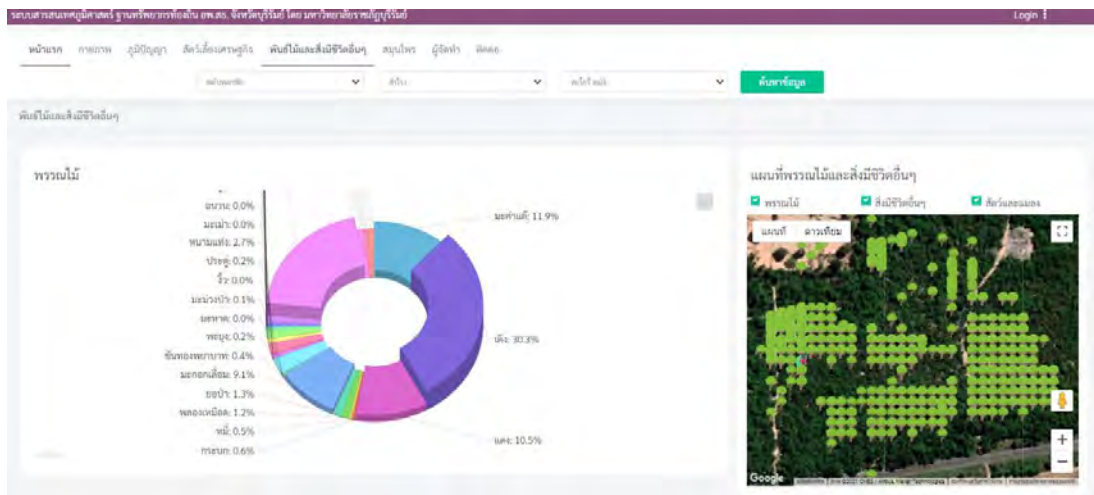
ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน พรรณไม้ 56 ชนิด และไม้อื่นๆ สิ่งมีชีวิต 4 ชนิด สัตว์และแมลง 18 ชนิด พืชสมุนไพร 46 ชนิด สัตว์เลี้ยง 21 ชนิด และภูมิปัญญา 2 ภูมิปัญญา ดังนี้

ภาพที่ 2.25 ข้อมูลและการกระจายตัวของตำแหน่งพรรณไม้ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

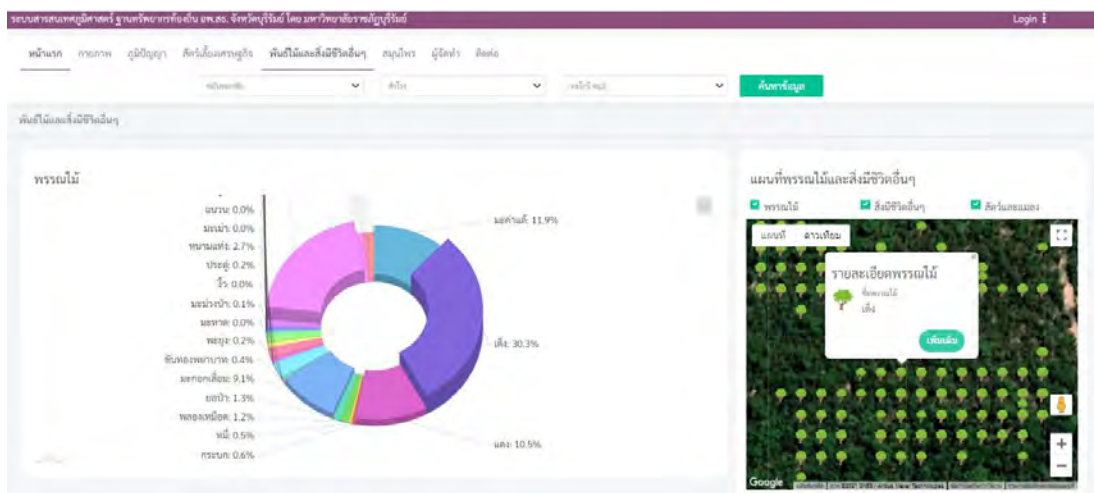
หากคลิกที่ตำแหน่งสัญลักษณ์ จะมีหน้าต่างขนาดเล็กแสดงข้อมูลภาพของต้นไม้ และสมุนไพรแต่ละชนิด พร้อมชื่อไทยของชนิดนั้น ดังภาพที่ 2.26-2.30 สิ่งมีชีวิตอื่นๆ สัตว์และแมลง และสัตว์เลี้ยง สามารถคลิกที่ตำแหน่งสัญลักษณ์ จะแสดงข้อมูลเช่นกัน ดังภาพที่ 2.31-2.35

นอกจากนี้ยังแสดงข้อมูลของปราชญ์/หมอสมุนไพร ที่มีในพื้นที่นั้นๆ จะแสดงข้อมูล ชื่อ-สกุล ความรู้ด้านสมุนไพร การใช้สมุนไพร และการผลิตสมุนไพร เพื่อแจกจ่ายหรือจำหน่าย ดังภาพที่ 2.35

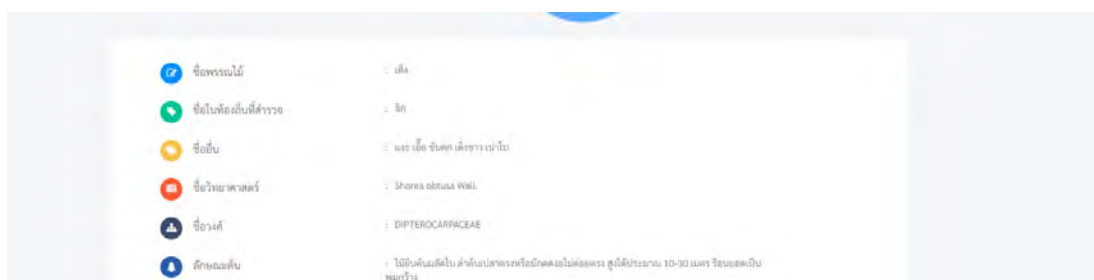

ภาพที่ 2.36 ข้อมูลและการกระจายตัวของตำแหน่งพรณไม้

จากภาพที่ 2.36 หากคลิกที่ตำแหน่งสัญลักษณ์ จะมีหน้าต่างขนาดเล็กแสดงข้อมูลภาพของต้นไม้ และสมุนไพรแต่ละชนิด พร้อมชื่อไทยของชนิดนั้น ดังภาพที่ 2.37-2.38 สิ่งมีชีวิตอื่นๆ สัตว์และแมลง และสัตว์เลี้ยงเศรษฐกิจสามารถคลิกที่ตำแหน่งสัญลักษณ์ จะแสดงข้อมูลเช่นกัน ดังภาพที่ 2.40-2.41

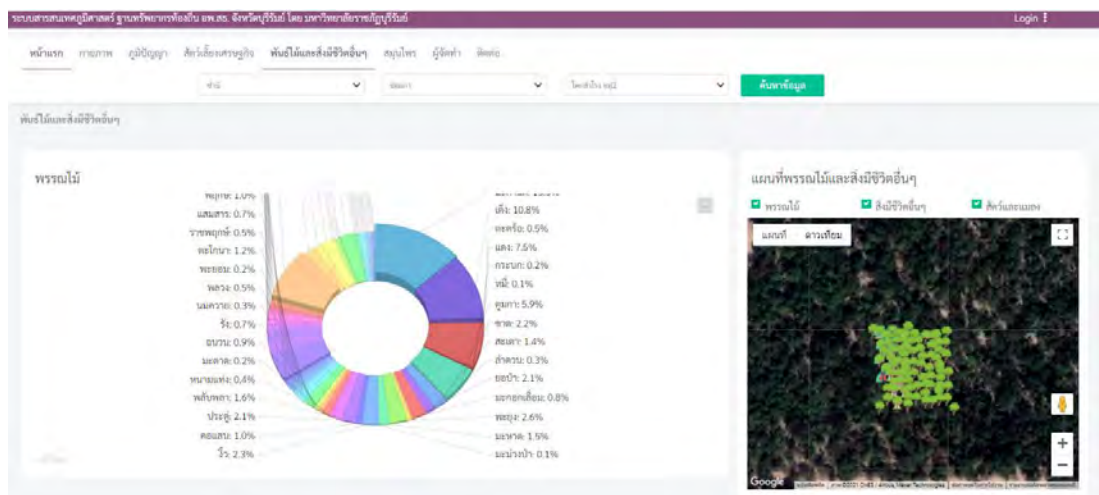
ภาพที่ 2.37 หน้าต่างแสดงรายละเอียดของพรรณไม้

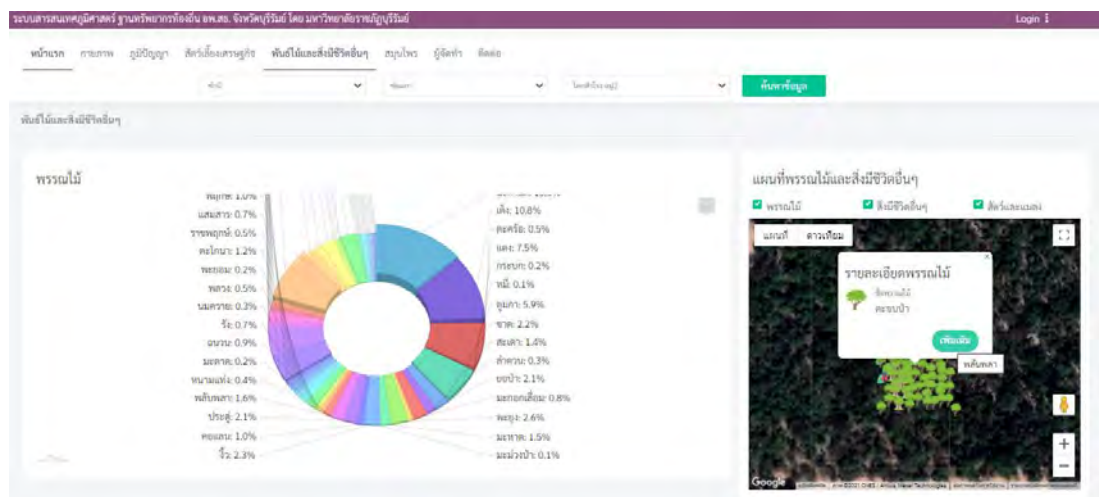
ภาพที่ 2.38 รายละเอียดพรรณไม้ ชื่อไทย ชื่อในท้องถิ่น และอื่นๆ

ตำบลช่อผกา อำเภอขานี พรรณไม้ 56 ชนิด และไม้อื่นๆ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ 1 ชนิด สัตว์และแมลง 25 ชนิด พืชสมุนไพร 34 ชนิด สัตว์เลี้ยง 14 ชนิด และภูมิปัญญา 7 ภูมิปัญญา ดังนี้

หากคลิกที่ตำแหน่งสัญลักษณ์ จะมีหน้าต่างขนาดเล็กแสดงข้อมูลภาพของต้นไม้ สมุนไพร สิ่งมีชีวิตอื่นๆ สัตว์และแมลง และสัตว์เลี้ยงแต่ละชนิด ดังภาพที่ 2.49-2.59

ภาพที่ 2.42 ข้อมูลและการกระจายตัวของตำแหน่งพรรณไม้

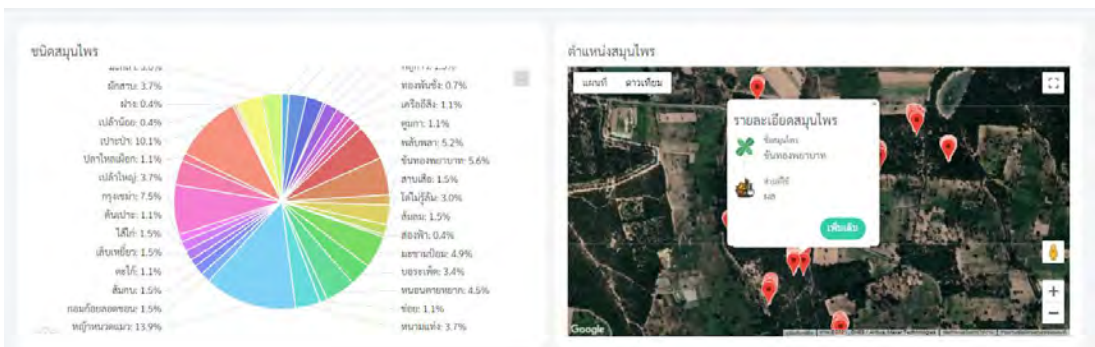
ภาพที่ 2.43 หน้าต่างแสดงรายละเอียดของพรรณไม้

ภาพที่ 2.44 รายละเอียดพรรณไม้ ชื่อพรรณไม้ ชื่อในท้องถิ่น และอื่นๆ

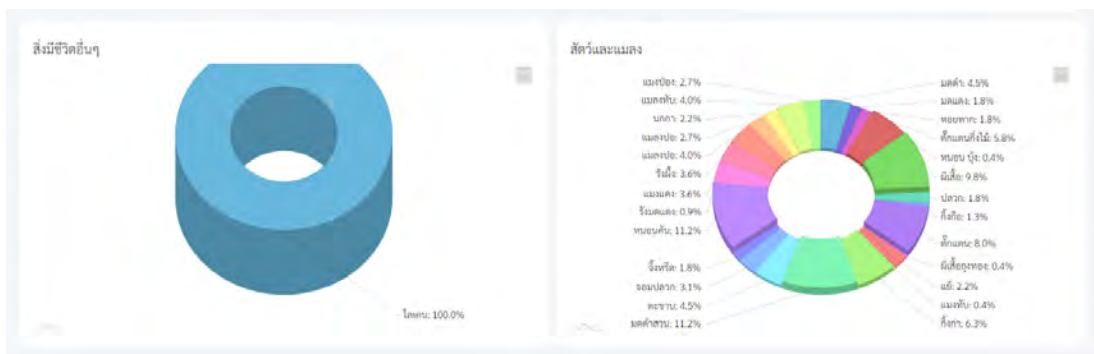
ภาพที่ 2.45 ข้อมูลและตำแหน่งการกระจายตัวของพืชสมุนไพรท้องถิ่น

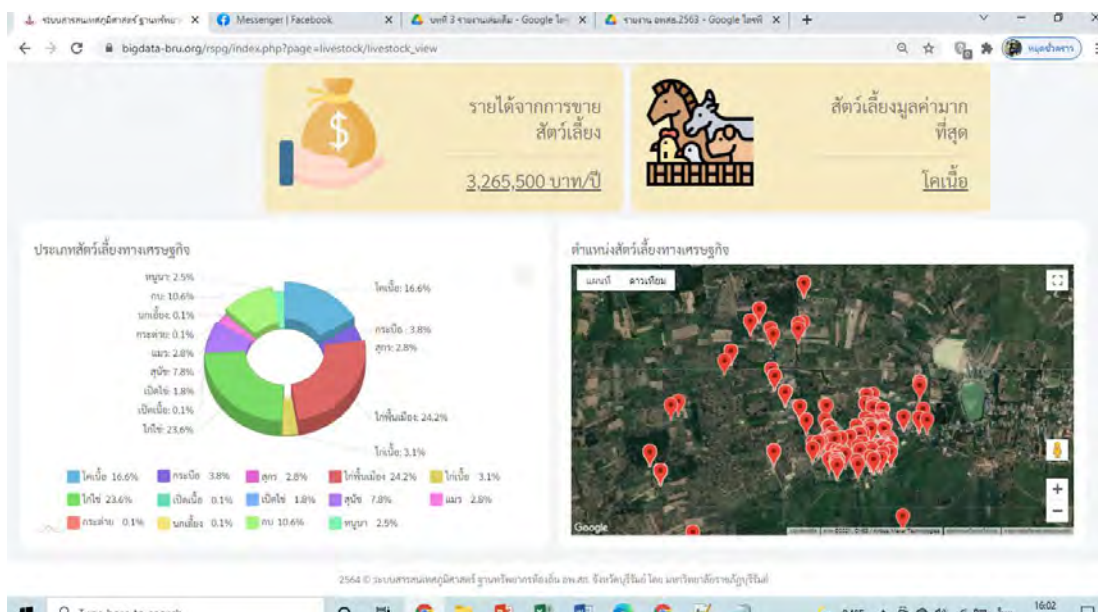
ภาพที่ 2.46 หน้าต่างแสดงรายละเอียดสมุนไพร

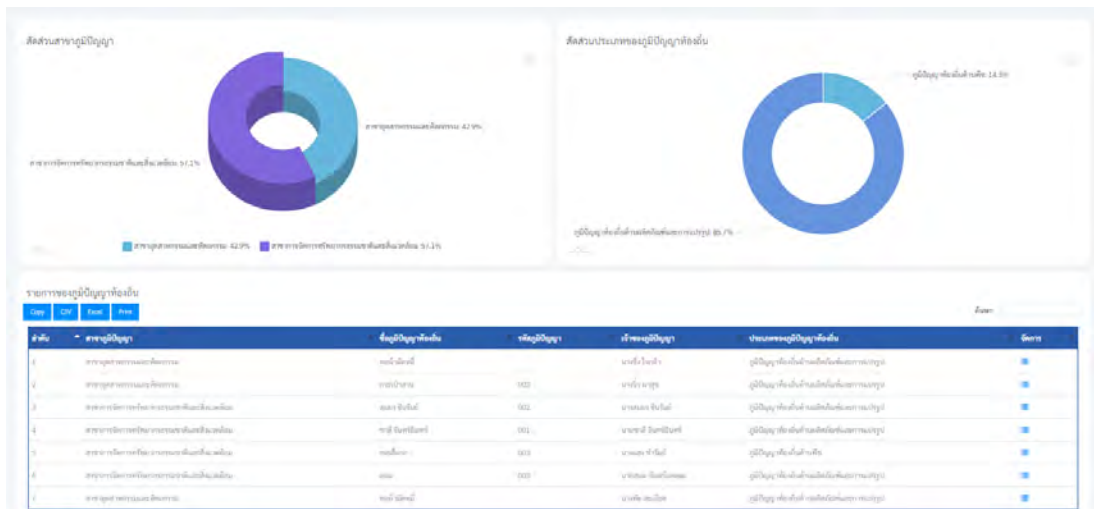
ภาพที่ 2.47 รายละเอียดพืชสมุนไพร ชื่อไทย ชื่อในท้องถิ่น และอื่นๆ

ภาพที่ 2.48 ข้อมูลสิ่งมีชีวิตอื่นๆ สัตว์และแมลง

ภาพที่ 2.49 การแสดงข้อมูลและการกระจายตัวของประเภทสัตว์เลี้ยง

ภาพที่ 2.52 ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป/ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านด้านพืช

ผลการดำเนินโครงการ

โครงการสำรวจข้อมูลฐานทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการสำรวจ เก็บข้อมูลไม่มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาด้านสมุนไพร บันทึกข้อมูลพิกัดตำแหน่ง รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการดำเนินโครงการดังนี้

3.1 การกระจายตัวของไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น สัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น สัตว์และแมลง

จากการสำรวจไม้มีค่า 58 ชนิด และสมุนไพรพื้นถิ่น พบว่าทั้ง 3 พื้นที่ไม้มีค่าและไม้อื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น ภูมิปัญญาด้านสมุนไพร สัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น สัตว์และแมลง ดังนี้

3.1.1 ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ดอน เนินสูง สลับกับที่ราบลุ่ม ที่ดอนลาดเอียง ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายและป่าไม้เบญจพรรณ เหมาะสำหรับการเกษตร ปลูกข้าว ไร่ อ้อย สวนยางพารา เลี้ยงสัตว์ และอุตสาหกรรมในครัวเรือน พื้นที่สภาพทั่วไปเป็นที่ดอนเนินสูงสลับกับที่ราบลุ่ม มีลำห้วยลี้ไหลทางด้านตะวันตกและด้านเหนือ ด้านทิศใต้มีป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ เป็นเนินโคกสูง 160 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ลาดเอียงไปทิศเหนือ บริเวณชุมชนบ้านหนองแต้ และลาดเอียงไปลงลำห้วยลี้มีความสูง 144 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตรทำนาข้าว ไร่ มันสำปะหลัง และยางพารา

ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 48 มิลลิเมตรต่อปี

แหล่งน้ำธรรมชาติ มี 3 แหล่งน้ำ ได้แก่ หนองกุดเวียนใหญ่ ขนาด 22,500 ตารางเมตร ปริมาณน้ำ 135,000 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี หนองปลาตุก ขนาด 45,000 ตารางเมตร ปริมาณน้ำ 270,000 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี และหนองกุดเวียนน้อย ขนาด 7,100 ตารางเมตร ปริมาณน้ำ 28,400 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี

แหล่งน้ำชลประทาน มี 3 แหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำสระคูใหญ่สี กว้าง 27 เมตร ยาว 45 เมตร มีน้ำตลอดปี ฝายนาลุงดม กว้าง 10 เมตร ยาว 330 เมตร มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล และฝายลุงเพียกว้าง 10 เมตร ยาว 250 เมตร มีน้ำเป็นฤดูกาล

ปริมาณแสง การกระจายของความเข้มรังสีอาทิตย์ มีค่าความเข้มรังสีอาทิตย์อยู่ในช่วงเฉลี่ย $18.55 \text{ MJ/m}^2\text{-day}$

อุณหภูมิ สภาพอุณหภูมิโดยทั่วไป ช่วงเช้าอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 30 องศาเซลเซียส ช่วงเที่ยง-บ่ายอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 33 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 27 องศาเซลเซียส

ลักษณะดินของป่าชุมชนเฉลิมเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ มีชุดดิน 2 ชุดดิน ได้แก่ ชุดดินร่อยเอ็ด (Re) กับ ชุดดินคง (Kng)

ชุดดินร่อยเอ็ด (Re) กลุ่มชุดดินที่ 17 เกิดจากตะกอนของหินตะกอนเนื้อหยาบสะสมมาทับถมบนพื้นผิวของการเปลี่ยนแปลง สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 % การ

ระบายน้ำค่อนข้างเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลางถึงช้า พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำนา ปลูกพืชไร่ หรือพืชผักในฤดูแล้ง ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึกลับมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีน้ำตาล ปนเทาหรือสีน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนทรายอาจพบชั้นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อนหรือเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลปนแดงตลอด ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ในดินบนและเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 4.5-6.5) ในดินล่าง

ภาพที่ 3.1 ชุดดินร้อยเอ็ด (Re)

ชุดดินคง (Kng) กลุ่มชุดดินที่ 36 การระบายน้ำ ดีปานกลาง การซึมผ่านได้ของน้ำ ปานกลาง ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลึกลับ ดินบนเป็นทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนเหนียว สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเหลืองอาจพบสีเทาปนน้ำตาล เทาหรือเทาปนชมพูในดินล่างลึกลงไป พบจุดประสีน้ำตาลแก หรือสีเหลืองปนแดง ภายในความลึกก่อน 100 ซม.จากผิวดินอาจพบก้อน เหล็กสะสม ในดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบน และเป็นกรด ปาน กลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.0-8.0) ในดินล่าง

ภาพที่ 3.2 ชุดดินคง (Kng)

จากการสำรวจการกระจายตัวของพรรณไม้และไม้อื่นๆ ในพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมเกียรติ พบว่ามี 56 ชนิด ทั้งหมด 1,091 ต้น ได้แก่ มะขาม 1 ต้น, ตานกกด 43 ต้น, มะค่าแต้ 282 ต้น, เต็ง 236 ต้น, ยาง 1 ต้น, ตะคร้อ 11 ต้น, แดง 218 ต้น, กระบก 25 ต้น, หมี่ 22 ต้น, พลองเหมือด 9 ต้น, ไม้ตรง 2 ต้น, ตูมกา 20 ต้น, เค็ง 4 ต้น, สักป่า 2 ต้น, ชาด 8 ต้น, สะเดา 11 ต้น, ลำดวน 8 ต้น, หม้อ 10 ต้น, ยอป่า 10 ต้น, มะกอกเลื่อม 42 ต้น, มะค่าดีควาย 6 ต้น, มะเคือแตก 1 ต้น, ขันทองพยาบาท 3 ต้น, กุ

7 ต้น, พยุง 2 ต้น, ไข่เน่า 3 ต้น, มะหาด 1 ต้น, มะม่วงป่า 7 ต้น, จั้ว 4 ต้น, กระบาก 1 ต้น, แหน 3 ต้น, คอแลน 1 ต้น, นมแมว 2 ต้น, ตั้ว 15 ต้น, ประดู่ 14 ต้น, หว่า 1 ต้น, พลับพลา 6 ต้น, รกฟ้า 1 ต้น, หนามคอง 2 ต้น, แคนา 2 ต้น, หนามแท่ง 4 ต้น, ขี้เหล็กสาร 5 ต้น, ทิ้งถ่อน 1 ต้น, ฉนวน 3 ต้น, มะดุก 10 ต้น, กระทุ้มนา 4 ต้น, โมกป่า 2 ต้น, สมอ 2 ต้น, หูกวาง 3 ต้น, ไทร 1 ต้น, แสงพันกระดุก 2 ต้น, กระโดนน้ำ 1 ต้น, โมก 1 ต้น, ตีนนก 1 ต้น, นมวัว 2 ต้น และรัง 2 ต้น

ภาพที่ 3.3 แผนที่การกระจายตัวของพรรณไม้และไม้อื่นๆ 56 ชนิด พื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

สมุนไพรพื้นถิ่น พบว่ามี 46 ชนิด ทั้งหมด 343 ต้น ได้แก่ ต้าง 1 ต้น, ตูมกา 11 ต้น, ก้ามปู 2 ต้น, พลับพลา 1 ต้น, อีหนู 1 ต้น, ไข่เน่า 7 ต้น, ตั้วขาว 12 ต้น, สมัดน้อย 3 ต้น, เค็ง 1 ต้น, หมี่ 11 ต้น, ตานกกด 22 ต้น, นมแมว 3 ต้น, ขันทองพยาบาท 2 ต้น, มะกอกเลื่อม 17 ต้น, สาบเสือ 27 ต้น, ปอแดง 1 ต้น, ตะขบป่า 1 ต้น, กอกกัน 1 ต้น, ขี้ตุน 2 ต้น, ยางบัง 1 ต้น, ตะขาบปิน 4 ต้น, เครือหมาน้อย 2 ต้น, พลองเหมือด 54 ต้น, โตไม่รู้ล้ม 11 ต้น, ส้มลม 1 ต้น, ส่องฟ้า 1 ต้น, ส้มกุ้ง 1 ต้น, โลดทะนงแดง 10 ต้น, กระทือ 9 ต้น, กระเจียวแดง 1 ต้น, หม้อ 7 ต้น, ตูบหมูป 2 ต้น, มะขามป้อม 1 ต้น, บอระเพ็ด 2 ต้น, มะดุก 12 ต้น, มะเฒ่า 2 ต้น, หนอนตายหยาก 28 ต้น, เปราะป่า 4 ต้น, เถาประสงค์ 6 ต้น, นมสาว 1 ต้น, มะตาด 1 ต้น, พลอง 26 ต้น, ยอป่า 10 ต้น, ตั้วแดง 10 ต้น, ข่อย 4 ต้น และกาแฟป่า 6 ต้น

ภาพที่ 3.4 แผนที่การกระจายตัวของสมุนไพรรพพื้นถิ่น 46 ชนิด พื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านดำน จังหวัดบุรีรัมย์

ภูมิปัญญา 2 ภูมิปัญญา ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช 1 อย่าง คือ นายทวี อ้วนสุ่นา และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป 1 อย่าง คือ กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองแต้

ลำดับ	สาขาภูมิปัญญา	ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น	รหัสภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา	ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น	จัดการ
1	สาขาเกษตรกรรม	หัตถกรรม		นายทวี อ้วนสุ่นา	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช	
2	สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	หัตถกรรม		กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองแต้	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	

ภาพที่ 3.5 แบบสำรวจภูมิปัญญาด้านท้องถิ่น นายทวี อ้วนสุ่นา

ภูมิปัญญาด้านท้องถิ่นด้านพืชและภูมิปัญญาด้านประมง ในตำบลโนนขวาง มีเจ้าของภูมิปัญญาด้านท้องถิ่น คือ นายทวี อ้วนสุ่นา สาขาเกษตรกรรม จุดเด่นของภูมิปัญญาด้านท้องถิ่น เกษตรพอเพียง ทฤษฎีใหม่ตามโครงการโคกหนองนาโมเดล รายละเอียดภูมิปัญญาด้านท้องถิ่น ปลุก กล้วยน้ำหว่า กล้วยหอมทอง มะพร้าว น้ำหอม ทูเรียน เลี้ยงปลา ปลานิล ปลาตะเพียน ปลาช่อน และนาข้าว มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาด้านท้องถิ่น โดยมีการดูแลงานแล้วจากบุคคลภายนอกแล้ว 1 ครั้ง / 1 ราย ลักษณะภูมิปัญญาด้านท้องถิ่น ภูมิปัญญาด้านท้องถิ่นที่ได้พัฒนา และต่อยอด ได้อบรมจากศูนย์ต่าง ๆ ตามเกษตรกร ภูมิปัญญาด้านท้องถิ่น / นวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นมาใหม่ วัตถุดิบที่ใช้ประโยชน์ในผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากภูมิปัญญา ซึ่งมีในพื้นที่ พื้นที่อื่นไม่มี ได้แก่ ปลุกทูเรียน 100 ต้น

แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

สาขาภูมิปัญญา

✓ สาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สาขาการแพทย์แผนไทย

สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตย์ สาขาสวัสดิการ

สาขาศิลปกรรม สาขาการจัดการองค์กร สาขาภาษาและวรรณกรรม สาขาศาสนาและประเพณี

1. ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น รหัสภูมิปัญญา

2. เจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่น / ผู้สืบทอด / ชุมชน / กลุ่ม (ระบุจำนวนสมาชิกสมาชิก) ปีที่ ปีที่ ปีที่

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล อำเภอ จังหวัด

รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร

E-mail address

3. ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการแพทย์

☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม ☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการแพทย์

☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านประมง ☐ อื่นๆ

4. จุดเด่นของภูมิปัญญาท้องถิ่น

โคกหนองนา โมเดล ทฤษฎีใหม่ ลงมือทำจริง สืบสานภูมิปัญญา

5. รายละเอียดของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปลูกข้าว นาข้าว นาข้าว นาข้าว นาข้าว นาข้าว

ปลา ปลา ปลา ปลา ปลา ปลา

นาข้าว

6. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ สื่อมวลชน (หนังสือพิมพ์ / วิทยุ / โทรทัศน์ / นิตยสาร / ฯลฯ)

☐ หน่วยงานราชการ / หน่วยงานเอกชน

☒ มีการจัดงานแสดงจากบุคคลภายนอกแล้ว ครั้ง / ราย

☐ มีการนำไปใช้

ในสิ่งใดสิ่งอื่น ราย - นอกพื้นที่ ราย

☐ อื่น ๆ (ระบุ)

7. ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

☐ ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม ได้รับการถ่ายทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น

☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่คิดค้นขึ้นใหม่

- แบบเดิม คือ

- ได้พัฒนาและต่อยอด คือ ลงมือทำจริง สืบสานภูมิปัญญา

☒ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่คิดค้นขึ้นใหม่

8. วัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น (ระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน)

1. เพื่อ ราย

2.

3.

หมายเหตุ : ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเล่มสาขา มีข้อมูล / ผู้บันทึกกว่า 1 คน ขอให้เรียงตามแบบฟอร์ม

ภาพที่ 3.6 แบบสำรวจภูมิปัญญาด้านท้องถิ่นด้านพืชและภูมิปัญญาด้านประมงของ นายทวี อ้วนสุ่นา

สัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น พบว่ามี 21 ชนิด ทั้งหมด 16,343 ตัว ได้แก่ โคเนื้อ 78 ตัว, กระบือ 18 ตัว, สุกร 34 ตัว, ไก่พื้นเมือง 1,462 ตัว, ไก่เนื้อ 288 ตัว, ไก่ไข่ 50 ตัว, เป็ดเนื้อ 8 ตัว, เป็ดไข่ 56 ตัว, สุนัข 102 ตัว, แมว 34 ตัว, หอยเชอรี่ 1,590 ตัว, กระต่าย 3 ตัว, ปลาตุ๊ก 4,390 ตัว, นกเอี้ยง 1 ตัว, นกกระทา 700 ตัว, กบ 457 ตัว, หนูนา 70 ตัว, หมูป่า 2 ตัว, ปลานิล 5,000 ตัว, ปลาตะเพียน 1,000 ตัว และปลาหับทิม 1,000 ตัว

ภาพที่ 3.7 แผนที่การกระจายตัวของสัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น 21 ชนิด บ้านหนองแต่ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

สัตว์และแมลง พบว่ามี 18 ชนิด ทั้งหมด 83 ตัว ได้แก่ เต่าทอง 5 ตัว, มดดำ 11 ตัว, มดแดง 10 ตัว, แมงมุม 8 ตัว, หอยทาก 2 ตัว, แมลงมัน 1 ตัว, ตั๊กแตนกิ่งไม้ 3 ตัว, หนอนบู่ 10 ตัว, ผีเสื้อ 7 ตัว, ปลวก 10 ตัว, ตัวไรโลโบต 1 ตัว, จักจั่น 1 ตัว, กิ้งกือ 1 ตัว, ยุง 2 ตัว, แมลงสาบ 2 ตัว, กูดจี 1 ตัว, ตัวง 2 ตัว และตั๊กแตน 6 ตัว

3.1.2 ตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 150-180 เมตร มีคลองน้ำห้วยระกาและชลประทานเป็นแหล่งน้ำสำคัญทางการเกษตรไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีลำน้ำขนาดเล็กไหลผ่าน เช่น ลำน้ำชี ลำห้วยระกา ลำห้วยบุรี ลำห้วยอุดม ห้วยพลับพลา ลุ่มน้ำตาเดียว และลำห้วยตะแบก ซึ่งในฤดูแล้งจะมีน้ำขังบ้างบางช่วง ส่วนในฤดูฝนน้ำจะท่วมตลอดสาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบตลอดทั้งอำเภอ ลักษณะดิน ส่วนใหญ่จะเป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดีแต่มีความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 61 มิลลิเมตรต่อปี

ปริมาณแสง การกระจายของความเข้มรังสีอาทิตย์ มีค่าความเข้มรังสีอาทิตย์อยู่ในช่วงเฉลี่ย $18.53 \text{ MJ/m}^2\text{-day}$

อุณหภูมิ สภาพอุณหภูมิโดยทั่วไป ช่วงเช้าอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 31 องศาเซลเซียส ช่วงเที่ยง-บ่ายอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 35 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 24 องศาเซลเซียส

ลักษณะดินของป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ คือ ชุดดินคอง (Kng)

ชุดดินคอง (Kng) กลุ่มชุดดินที่ 36 การระบายน้ำ ดีปานกลาง การซึมผ่านได้ของน้ำ ปานกลาง ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาล ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียว ปนทรายหรือดินร่วนเหนียว สีน้ำตาลหรือน้ำตาลปนเหลืองอาจพบสีเทาปนน้ำตาลเทา หรือเทาปนชมพูในดินล่าง ลึกลงไปพบจุดประสีน้ำตาลแก่ หรือสีเหลืองปนแดง ภายในความลึกก่อน 100 ซม.จากผิวดินอาจพบก้อน เหล็กสะสมในดินล่าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบน และเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.0-8.0) ในดินล่าง

ภาพที่ 3.8 ชุดดินคอง (Kng)

ภาพที่ 3.9 ชุดดินของป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายมาศ

จากการสำรวจการกระจายตัวของพรรณไม้และไม้อื่นๆ ในพื้นที่ป่าตะโกรี พบว่ามี 45 ชนิด ทั้งหมด 4,463 ต้น ได้แก่ มะค่าแต้ 530 ต้น, เต็ง 1,351 ต้น, แดง 469 ต้น, กระจับปี่ 29 ต้น, หมี 23 ต้น, พลองเหมือด 52 ต้น, ยอป่า 56 ต้น, มะกอกเลื่อม 405 ต้น, ชันทองพญาบาท 20 ต้น, พยุง 11 ต้น, มะหาด 2 ต้น, มะม่วงป่า 4 ต้น, จั้ว 2 ต้น, ประดู่ 8 ต้น, หนามแท่ง 120 ต้น, มะเมี 2 ต้น, ฦวนวน 1 ต้น, มะดุก 11 ต้น, รัง 18 ต้น, ฦนนไชย 11 ต้น, มะม่วงหัวแมงวัน 76 ต้น, มะกอก 3 ต้น, นมควาย 2 ต้น, กำแพงเจ็ดชั้น 33 ต้น, ส้านใบเล็ก 10 ต้น, ส้านใหญ่ 43 ต้น, พलग 25 ต้น, ตะเคียน 9 ต้น, สะแบง 6 ต้น, พะยอม 1 ต้น, ตะโกนา 1 ต้น, ราชพฤกษ์ 1 ต้น, เสี้ยวป่า 1 ต้น, แสมสาร 19 ต้น, พฤษ 3 ต้น, ตะขบป่า 17 ต้น, ตัวขาว 39 ต้น, ตัวแดง 912 ต้น, จิกนา 26 ต้น, กัดลิ้น 33 ต้น, น้ำใจใคร 5 ต้น, ค่ำหมอกหลวง 19 ต้น, แสลงใจ 8 ต้น, เหมือดคน 45 ต้น, และข้างโน้ม 1 ต้น

ภาพที่ 3.10 แผนที่การกระจายตัวของไม้มีค่าและไม้อื่นๆ 45 ชนิด พื้นที่ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

สมุนไพรพื้นถิ่น พบว่ามี 41 ชนิด ทั้งหมด 42 ต้น ได้แก่ ตูมกา 1 ต้น, ตัวขาว 1 ต้น, หมี 1 ต้น, ชันทองพญาบาท 1 ต้น, มะกอกเลื่อม 1 ต้น, ตะขบป่า 1 ต้น, มะดุก 1 ต้น, มะเมี 1 ต้น, ฦนนไชย 1ต้น, มะม่วงหัวแมงวัน 1 ต้น, มะม่วงป่า 1 ต้น, มะกอก 1 ต้น, นมควาย 1 ต้น, กำแพงเจ็ดชั้น 1 ต้น, ส้านใบเล็ก 1 ต้น, ส้านใหญ่ 1 ต้น, ตะเคียน 1 ต้น, ยอป่า 1 ต้น, สะแบง 1 ต้น, พलग 1 ต้น, เต็ง 1ต้น, รัง 2 ต้น, พะยอม 1 ต้น, ตะโกนา 1 ต้น, มะค่าแต้ 1 ต้น, ราชพฤกษ์ 1 ต้น, เสี้ยวป่า 1 ต้น, แสมสาร 1 ต้น, ตัวแดง 1 ต้น, พฤษ 1 ต้น, แดง 1 ต้น, พยุง 1 ต้น, หนามแท่ง 1 ต้น, ฦวนวน 1 ต้น, ประดู่ 1 ต้น, กระจับปี่ 1 ต้น, จิกนา 1 ต้น, จั้ว 1ต้น, มะหาด 1 ต้น, น้ำใจใคร 1 ต้น และค่ำหมอกหลวง 1 ต้น

สัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น พบว่ามี 10 ชนิด ทั้งหมด 2,164 ตัว โคเนื้อ 467 ตัว, กระบือ 35 ตัว, สุกร 2 ตัว, ไก่พื้นเมือง 1,330 ตัว, ไก่ไข่ 7 ตัว, เป็ดไข่ 44 ตัว, แพะ 75 ตัว, แกะ 35 ตัว, สุนัข 108 ตัว และแมว 61 ตัว

สัตว์และแมลง 19 ชนิด มีทั้งหมด 19 ตัว ได้แก่ มดดำ 1 ตัว, มดแดง 1 ตัว, แมงมุม 1 ตัว, ปลวก 1 ตัว, จักจั่น 1 ตัว, ยุง 1 ตัว, ตั๊กแตนใบไม้ 1 ตัว, ผีเสื้อถุงทอง 1 ตัว, หนอน 1 ตัว, แย้ 1 ตัว, หอยทาก 1 ตัว, งู 1 ตัว, แมงทับ 1 ตัว, ผึ้ง 1 ตัว, อีเก้ง 1 ตัว, ไส้เดือนดิน 1 ตัว, นกเอี้ยง 1 ตัว, กิ้งก่า 1 ตัว และจิ้งเหลน 1 ตัว

3.1.3 ตำบลซ่อมผกา อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ราบเรียบและที่ราบลุ่ม ลักษณะดินปนทราย ผืนป่าเป็นลักษณะของป่าเต็งและรัง ในพื้นที่ไม่มีภูเขา มีพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล

ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 58 มิลลิเมตรต่อ

แหล่งน้ำชลประทาน มี 1 แหล่งน้ำ คือ อ่างเก็บน้ำดิบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน (ด้านหลัง อบต.ซ่อมผกา) กว้าง 200 เมตร ยาว 360 เมตร ปริมาณน้ำ 720,000 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี

ปริมาณแสง การกระจายของความเข้มรังสีอาทิตย์ มีค่าความเข้มรังสีอาทิตย์อยู่ในช่วงเฉลี่ย $18.54 \text{ MJ/m}^2\text{-day}$

อุณหภูมิ สภาพอุณหภูมิโดยทั่วไป ช่วงเช้าอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 29 องศาเซลเซียส ช่วงเที่ยง-บ่ายอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 32 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 30 องศาเซลเซียส

ลักษณะดินของป่าชุมชนซ่อมผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลซ่อมผกา อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์ มีชุดดิน 2 ชุดดิน ได้แก่ ห้วยแกลง (ht) กับ ชุดดิน ชุดดินจอมพระ (cpr) วิธีการเก็บข้อมูลกายภาพของดิน ชุดลึกลงประมาณ 25-50 เซนติเมตร

ชุดดินห้วยแกลง (ht) กลุ่มชุดดินที่ 40 เกิดจากตะกอนของหินตะกอนเนื้อหยาบขึ้นมาทับถมบนพื้นผิวของการเคลื่อนผิว แผ่นดิน สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน 2-5 % การระบายน้ำ ดีการไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลาง การซึมผ่านได้ของน้ำเร็ว พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ป่าเต็งรัง อ้อย มันสำปะหลัง ที่อยู่อาศัย ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึกมาก เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายและเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายในดินล่าง ลึกลงไปมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง พบจุดประสีที่ความลึกมากกว่า 100 ซม. ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบนและเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0) ในดินล่าง

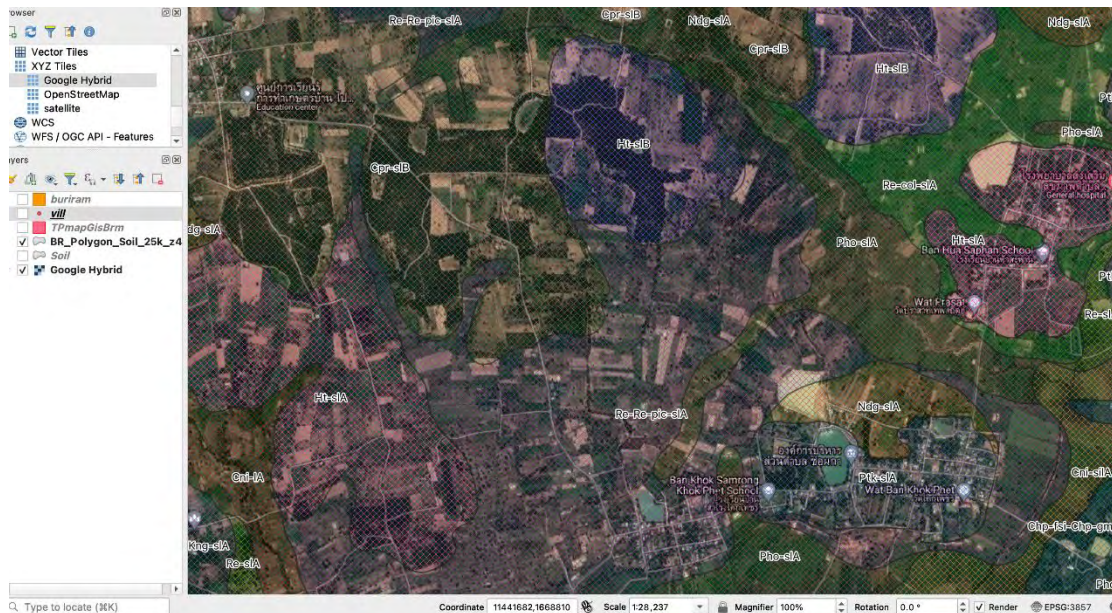

ภาพที่ 3.11 ชุดดินห้วยแกลง (ht)

ชุดดินจอมพระ (cpr) กลุ่มชุดดินที่ 40 การผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางไม่ไกลนัก ของหินตะกอนเนื้อหยาบพวกหินทราย การระบายน้ำดี การซึมผ่านได้ของน้ำปานกลางถึงเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ปานกลาง ลักษณะสมบัติของดิน เป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือทรายปนดินร่วน สีน้ำตาลปนเทาเข้ม หรือน้ำตาลเข้ม ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายละเอียดถึงละเอียดมาก สีน้ำตาลแก่ น้ำตาลปนเหลืองหรือเหลือง อาจพบจุดประสีต่างๆ เล็กน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ในดินบน และเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0) ในดินล่าง

ภาพที่ 3.12 ชุดดินจอมพระ (cpr)

ภาพที่ 3.13 ชุดดินชุมชนข้อมูลภาคเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์

จากการสำรวจการกระจายตัวของพรรณไม้และไม้อื่นๆ ในพื้นที่ป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ พบว่ามี 56 ชนิด ทั้งหมด 1,301 ต้น ได้แก่ มะค่าแต้ 175 ต้น, เต็ง 141 ต้น, ตะคร้อ 16 ต้น, ไม้แดง 162 ต้น, กระบก 3 ต้น, หมี 1 ต้น, ตูมกา 77 ต้น, ชาด 28 ต้น, สะเดา 18 ต้น, ลำตวน 4 ต้น, ยอป่า 27 ต้น, มะกอกเลื่อม 11 ต้น, มะหาด 20 ต้น, มะม่วงป่า 1 ต้น, จั้ว 30 ต้น, คอแลน 13 ต้น, ประดู่ 28 ต้น, พลับพลา 21 ต้น, หินแดง 5 ต้น, มะตาด 3 ต้น, ฉนวน 12 ต้น, รัง 9 ต้น, นมควาย 4 ต้น, พลอง 6 ต้น, พะยอม 2 ต้น, ตะโกนา 16 ต้น, ราชพฤกษ์ 7 ต้น, แสมสาร 9 ต้น, พฤษภ 13 ต้น, ตะขบป่า 8 ต้น, ตั้วขาว 12 ต้น, เล็บเหยี่ยว 9 ต้น, รังใหญ่ 5 ต้น, มะกอกเกลื้อ 56 ต้น, หยี 16 ต้น, จั้วป่า 10 ต้น, ส้มเสี้ยว 1 ต้น, อะราง 16 ต้น, มะค่าโมง 5 ต้น, ยางกราด 6 ต้น, มะขามป้อม 2 ต้น, มะพลับ 5 ต้น, ชาด(ชาก) 110 ต้น, สะเดาช้าง 30 ต้น, มะหาด 13 ต้น, ส้มเสี้ยว 25 ต้น, ตะไกร้ 1 ต้น, นางกวัก 5 ต้น, มะเกลือ 1 ต้น, ตะแบก 29 ต้น, ตูมกา 3 ต้น, แสมสาร 3 ต้น, พยุง 41 ต้น, ตะครอง 4 ต้น, แคป่า 4 ต้น, ชงโค 2 ต้น, มะตาด 1 ต้น, พันชาติ 5 ต้น, เต็งหนาม 4 ต้น, นางคำ 2 ต้น, ประดู่ป่า 4 ต้น และน้ำเกี๋ย (รังใหญ่) 1 ต้น

สมุนไพรพื้นถิ่น พบว่ามี 34 ชนิด ทั้งหมด 267 ต้น ได้แก่ พลุขาว 3 ต้น, ตดหมา 7 ต้น, กันครก 7 ต้น, เจริญปลาตุก 1 ต้น, กาวเคลือ 5 ต้น, พลุขาว 4 ต้น, ทองพันชั่ง 2 ต้น, เครืออีสิง 3 ต้น, ตูมกา 3 ต้น, พลับพลา 14 ต้น, ขันทองพยาบาท 15 ต้น, สาบเสือ 4 ต้น, โตไม้รูลัม 8 ต้น, ส้มลม 4 ต้น, ส่องฟ้า 1 ต้น, มะขามป้อม 13 ต้น, บอระเพ็ด 9 ต้น, หนอนตายหยาก 12 ต้น, ข่อย 3 ต้น, หินแดง 10 ต้น, หญ้าหนวดแมว 37 ต้น, กอมก้อยตลอดจน 4 ต้น, ส้มกบ 4 ต้น, ตะไกร้ 3 ต้น, เล็บเหยี่ยว 4 ต้น, ไล่ไก่ 4 ต้น, ต้นเปาะ 3 ต้น, กรุงเขมา 20 ต้น, เปล้าใหญ่ 10 ต้น, ปลาไหลเผือก 3 ต้น, เปาะป่า 27 ต้น, เปล้าน้อย 1 ต้น, ผาง 1 ต้น, ผักสาบ 10 ต้น, และมะกล่ำ 8 ต้น

ภาพที่ 3.14 แผนที่การกระจายตัวของไม้มีค่าและไม้อื่นๆ 56 ชนิด ป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอนาคู จังหวัดบุรีรัมย์

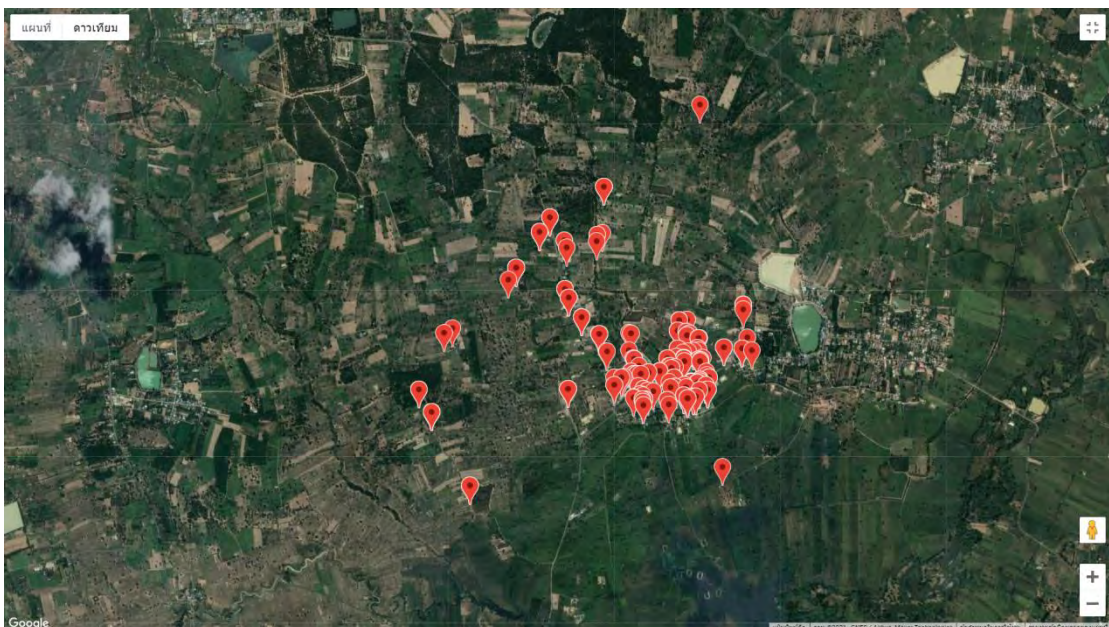
ภาพที่ 3.15 แผนที่การกระจายตัวของสมุนไพรพื้นถิ่น 34 ชนิด ป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอนาคู จังหวัดบุรีรัมย์

ภูมิปัญญา 7 ภูมิปัญญา ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช 1 อย่าง , ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป 6 อย่าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 2 สาขา คือ สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม มีการทอผ้ามัดหมี่ กระเป๋าสาน เจ้าของภูมิปัญญานางซึ้ง ใจกล้า นางจิว ผาสุข นางทัดละเอียด และสาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทอเสื่อกก เจ้าของภูมิปัญญานางแสง ขำรัมย์

ลำดับ	สาขาภูมิปัญญา	ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น	รหัสภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา	ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น	จัดการ
1	1 สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	ทอผ้ามัดหมี่		นางซึ้ง ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	
2	2 สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	กระเป๋าสาน	003	นางจิว ผาสุข	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	
3	3 สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สมอ ยาง ชันไหม	002	นางสมอ ยาง ชันไหม	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	
4	4 สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ชาลี ชันไหม	001	นายชาลี ชันไหม	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	
5	5 สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ทอเสื่อกก	003	นางแสง ขำรัมย์	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	
6	6 สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ล่อน	003	นายสมบ ชันไหม	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	
7	7 สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม	ทอผ้ามัดหมี่		นางทัด ละเอียด	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป	

ภาพที่ 3.16 แบบสำรวจภูมิปัญญาด้านท้องถิ่นอุตสาหกรรมและหัตถกรรมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บ้านสำโรง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

สัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น พบว่ามี 14 ชนิด ทั้งหมด 1,966 ตัว ได้แก่ โคเนื้อ 326 ตัว, กระบือ 75 ตัว, สุกร 55 ตัว, ไก่พื้นเมือง 476 ตัว, ไก่เนื้อ 61 ตัว, ไก่ไข่ 464 ตัว, เป็ดเนื้อ 2 ตัว, เป็ดไข่ 36 ตัว, สุนัข 153 ตัว, แมว 56 ตัว, กระจ่าง 1 ตัว, นกเอี้ยง 2 ตัว, กบ 209 และหนูนา 50 ตัว

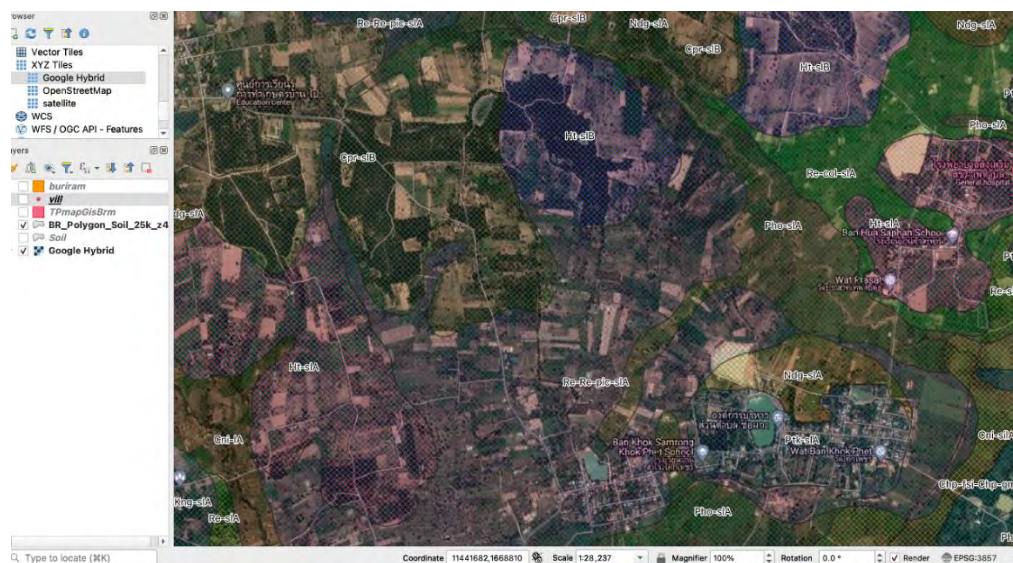

ภาพที่ 3.17 แผนที่การกระจายตัวของสัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น 14 ชนิด บ้านสำโรง ตำบลช่องพกา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

สัตว์และแมลง 25 ชนิด มีทั้งหมด 6,037 ตัว ได้แก่ ปลวก 40 ตัว, กิ้งกือ 39 ตัว, ตั๊กแตน 324 ตัว, มดดำ 20 ตัว, ผีเสื้อถุงทอง 21 ตัว, แะ 115 ตัว, แมงทับ 26 ตัว, มดแดง 12 ตัว, กิ้งก่า 434 ตัว มดดำสวน 825 ตัว, ตะขาบ 340 ตัว, จอมปลวก 245 ตัว, จิ้งหรีด 144 ตัว, หนอนคัน 925 ตัว, รังมดแดง 76 ตัว, แมงแคง 312 ตัว, รังผึ้ง 320 ตัว, แมลงปอ 621 ตัว, นกกก 215 ตัว แมลงทับ 396 ตัว, แมงป่อง 270 ตัว, หอยทาก 20 ตัว, ตั๊กแตนกิ่งไม้ 91 ตัว, หนอนบู่ 8 ตัว และผีเสื้อ 198 ตัว

ภาพที่ 3.18 แผนที่การกระจายตัวของสัตว์และแมลง 25 ชนิด บ้านสำโรง ตำบลช่อผกา อำเภอลำหาน จังหวัดบุรีรัมย์

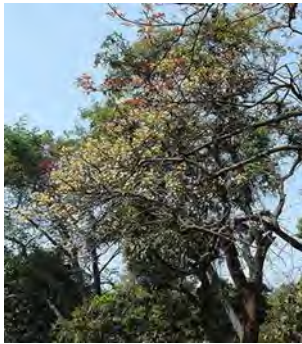

ภาพที่ 3.19 ของป่าชุมชนช่อผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่อผกา อำเภอลำหาน จังหวัดบุรีรัมย์

3.2 ลักษณะไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น สัตว์เลี้ยงในท้องถิ่น สัตว์และแมลง

3.2.1 พรรณไม้ สมุนไพร สัตว์เลี้ยง สัตว์และแมลง ที่พบในพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 3.1 ลักษณะพรรณไม้ 56 ชนิด และไม้อื่นๆ ที่พบในพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
1	เต็ง	ต้นเต็ง	236	-เปลือกต้นด้านนอกเป็นสีน้ำตาลเทา -ลักษณะของใบเป็นรูปใบขอบขนาน หรือรูปรีแกมรูปขอบปลายใบมนหรือแหลม เนื้อใบหนา สีเขียวอมเหลือง ผิวใบมีขนสั้นสากมือถึงค่อนข้างเกลี้ยง	
2	ต้นแดง	ไม้แดง	218	-ลำต้นค่อนข้างเปลาตรงหรือเป็นปุ่มปม -ใบเป็นช่อแบบขนนกสองชั้น ส่วนฐานใบมักเบี้ยว ใบแก่จะไม่มีขนปกคลุม -ดอกสีเหลืองขนาดเล็ก มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ขึ้นอัดกันแน่นเป็นช่อกลมเดี่ยว -ผลมีลักษณะเป็นฝักแบนแข็ง เรียวและโค้งงอที่ส่วนปลาย ฝักมีความยาวผิวฝักเรียบมีสีน้ำตาล	

3	ไผ่ตรง	ไผ่ตรง	2	-ลำต้นเป็นปล้องแตกออกขึ้นเป็นกอ ออกหน่อเหนือดิน -ใบประกอบแบบขนนก มีก้านใบยาว มีขนสากๆ -ดอกออกตามกิ่ง ชอกใบ กลีบดอกมีสีเหลืองนวล ก้านมีสีเขียว -ผลมีลักษณะทรงกลมปลายแหลม ในผลมีเมล็ดมีสีน้ำตาล	
---	--------	--------	---	---	---

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
4	ยาง	ไม้สกุลยาง	1	-เปลือกต้นเกลี้ยงเป็นสีออกเทาอ่อน หลุดลอกออกเป็นชิ้นกลมๆ เรือนยอดเป็นพุ่มกลมทึบ -ใบออกเรียงเวียนสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปไข่ ส่วนขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย -ออกดอกรวมกันเป็นช่อสั้น ๆ แบบช่อกระจจะ ตามง่ามใบตอนปลายกิ่ง เป็นสีชมพูอ่อน -ลักษณะของผลเป็นรูปกระสวย มีปีกขนาดใหญ่	
5	สะเดา	สะเดา	11	-เปลือกของลำต้นหนา มีสีน้ำตาลหรือสีเทาปนดำ -ลักษณะใบเป็นรูปใบหอกถึงรูปเคียว โคนมีสีเขียวเข้ม -ดอกมีขนาดเล็กสีขาว มีกลิ่นหอมอ่อนๆ	

				-ผลมีลักษณะกลมรี ผลอ่อนมีสีเขียวเมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง	
6	ประดู่	ประดู่	14	-ต้นตั้งตรงมีความสูงได้ประมาณ 15-30 เมตร -ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ค่อนข้างมน -ดอกเป็นช่อสีเหลืองดอกเหมือนดอกถั่ว -ผลเป็นฝักกลมแบน มีขนปกคลุมอยู่ ผลมีปีกคล้ายจานบินรอบๆ	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่ พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
7	ขี้เหล็ก สาร	นนทรี	5	-ลำต้นแตกกิ่งก้านเป็นพุ่ม เปลือกลำต้นเป็นสีเทา -ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกสองชั้น ออกเรียงสลับหนาแน่นที่ปลายกิ่ง	

				-ออกดอกเป็นช่อขนาดใหญ่ ดอกบานมีสีเหลือง -ผลเป็นฝัก ฝักมีลักษณะแบนเป็นรูป	
8	คอมส้ม	พลับพลา	6	-เปลือกลำต้นเป็นสีเทาและแตก ล่อนเป็นสะเก็ด -ใบเดี่ยวเรียงสลับกัน ลักษณะของใบเป็นรูปวงรี -ออกดอกเป็นช่อกระจุก กลีบดอกเป็นสีเหลือง ผลเป็นรูปทรงกลมแกมรูปไข่กลับ ผลเมื่อแก่เป็นสีเขียว ส่วนผลสุกเป็นสีม่วง	
9	พยูง	พยูง	2	-ลำต้นจะมีลักษณะเปลาตรง มีเรื้อนยอเป็นรูปทรงกลม -ใบ ออกเป็นช่อแบบขนนก ช่อติดเรียงสลับ -ดอกมีขนาดเล็ก สีขาว ทรงรูปดอกถั่ว -ผลฝักเกลี้ยง แบน และบอบบาง รูปขอบขนาน	

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่ พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
10	มะขาม	มะขาม	1	-เปลือกต้นขรุขระและหนา สีน้ำตาลหรือสีเทาดำ -ใบเรียงสลับ แบบขนนกใบเรียบ ลื่น มีสีเขียว -ดอกออกตามซอกใบและปลาย กีบดอกสีเหลือง - ฝักยาวหรือโค้ง เปลือกผลหนา แข็ง เปราะ สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล	
11	สักป่า	สัก	2	-ลำต้นเปล่าตรงเปลือกเรียบหรือแตกเป็นร่องเล็ก ๆ สีเทา โคนเป็นพุ่มต้น ๆ เรือนยอดเป็นพุ่มทรงกลมค่อนข้างทึบ เปลือกสีเทา เรียบ หรือแตกเป็นร่องตื้นตามความยาวลำต้น	
12	ต้นแต้	มะค่าแต้	282	-เปลือกต้นเรียบเป็นสีเทาคล้ำ กิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขนสีน้ำตาล -ใบเว้าตื้น โคนใบเป็นรูปลิ้น ท้องใบมีขนนุ่ม -ออกดอกเป็นสีเหลืองแกมเขียว ด้านนอกดอกมีขนสีน้ำตาล -ผลเป็นฝักเดี่ยวแบนค่อนข้าง	

				กลม ที่ผิวเปลือกมีหนามแหลมอยู่ทั่วไป	
--	--	--	--	--------------------------------------	---

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่ พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
13	มะม่วง ป่า	มะม่วง	7	-เปลือกของลำต้นจะมีสีน้ำตาล พื้นผิวเปลือกขรุขระ -ใบมีสีเขียวเข้ม เป็นไม้ใบเดี่ยว จะออกเรียงกันไป -ดอกออกเป็นช่อ มีสีเหลืองอ่อน -ผลเป็นรูปมนรี ยาวรี ผลอ่อนมีเป็นสีเขียว เมื่อสุกเต็มที่จะเป็นสีเหลือง	

14	มะหาด	มะหาด	1	-เปลือกลำต้นเป็นสีดำ สีเทาแกมน้ำตาล -ใบเป็นรูปรี รูปไข่ ปลายใบมน เว้ามนหรือแหลม -ดอกเป็นช่อกระจุกแน่นกลมสีเหลืองหม่นถึงสีชมพู -ผลเป็นรูปทรงกลมบิดเบี้ยว เล็กน้อยตะปุ่มตะป่ำ เนื้อผลนุ่ม เป็นสีเหลือง	
15	รัง	รัง	2	-เปลือกต้นเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาลอมเทา -ใบเป็นรูปไข่ถึงรูปขอบขนาน ใบเรียวและมน -ดอกมักจะออกก่อนแตกใบอ่อน -ผลลักษณะเป็นรูปไข่ มีปีกที่พัฒนามาจากกลีบเลี้ยง 5 ปีก	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่ พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
16	รกฟ้า	รกฟ้า	1	-เปลือกต้นขรุขระสีเทาดำ -ใบเป็นใบเดี่ยวออกเรียงตรงกันข้าม ใบตอนบนออกเรียงสลับกัน รูปขอบขนานหรือขอบขนานแกมรูปไข่ -ดอกออกเป็นช่อเชิงลดแยกแขนงตามซอกใบ ดอกย่อยมี	

				ขนาดเล็ก ไม่มีกลีบดอก -ผลเป็นผลแห้งไม่แตก	
17	กระบาก	กระบาก	1	- เปลือกขรุขระสีเทา ตามกิ่งมีช่องอากาศเป็นจุด ๆ -ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก รูปไข่แกมรูปหอกปลายใบแหลม ขอบใบหยักเว้าหรือหยักกลม ๆ เรียบ โคนใบกลม มีต่อมขนอยู่ตรงมุมระหว่างเส้นกลางใบและเส้นใบ -ออกดอกเป็นช่อขนาดใหญ่ตั้งตรง กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นท่อเล็ก ๆ ปลายแยกออกเป็น 5 กลีบ ขนาดไม่เท่ากัน -ผลเป็นฝัก	
18	ต้นหว่า	ต้นหว่า	1	-ลักษณะลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งก้านเป็นเรือนพุ่ม -ใบลักษณะรูปรีหรือรูปไข่กลับ ปลายใบแหลม โคนใบมน ผิวเป็นมัน -ดอกสีขาวหรือเหลือง -ผลลักษณะเป็นรูปวงรี เมื่ออ่อนสีเขียว แต่พอแก่แล้วมีสีน้ำตาลเข้มออกดำ	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่ พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
19	นมวัว	นมวัว	2	-ลักษณะไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 7 เมตร ตามลำต้นและกิ่งก้านมีหนามแหลมแข็ง -ใบลักษณะเรียงเวียนสลับ รูปรีแกมรูปไข่หรือรูปขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบเรียวแหลม ขอบใบเรียบ -ดอกช่อเชิงลดออกจากลำต้น และช่อใบ ช่อดอกอัดแน่นรูปทรงกระบอก ดอกมีขนาดเล็ก -ผลสดเมล็ดในแข็งทรงลูกแพร์หรือรูปไข่ ขนาด 1.3-2.6 เซนติเมตร	
20	ยอป่า	ยอ	10	-จัดเป็นไม้ยืนต้น มีความสูงของต้นประมาณ 5-10 เมตรลำต้นตั้งตรง เรือนยอดเป็นพุ่มรี -ออกดอกเป็นช่อ ดอกมีกลิ่นหอมแบบอ่อน ๆ กลีบดอกหนา และเป็นสีขาว กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอด ๆ -ผลรวมรูปรางค่อนข้างกลม ผลอ่อนเป็นสีเขียว เนื้อในผลอ่อนนุ่ม ฉ่ำน้ำ และเป็นสีขาว ส่วนผลแก่เป็นสีดำ	

21	กระบก	กระบก	25	-เป็นไม้ผลัดใบ ทรงเรือนยอดเป็นพุ่มแน่นทึบ มีความสูงของต้นประมาณ 10-30 เมตร -ใบเดี่ยวติดเรียงสลับกัน ลักษณะของใบเป็นรูปไข่หรือรูปรีแกมรูปขอบขนานจนถึงรูปใบหอก -ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกมีสีเขียวยอมเขียวอ่อน	
----	-------	-------	----	--	---

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่ พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
22	นกกด	ตานกกด	43	-ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้น สูงได้ถึง 12 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลแดง แตกเป็นร่องลึกตามความยาวของลำต้น -เป็นดอกช่อออกเป็นกระจุกตามซอกใบ กลีบดอกสีขาวขนาดเล็ก 5 กลีบ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ -มีขน สีน้ำตาลแดงปกคลุมหนาแน่น ผลแก่แล้วแตกได้เมล็ดสีดำ มีเยื่อหุ้มสีแดงสดครึ่งเมล็ด	

23	ตะคร้อ	ตะคร้อ	11	-ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีความสูงของต้น 15-25 เมตร แตกกิ่งก้านต่ำ เรือนยอดมีลักษณะเป็นทรงพุ่มแผ่กว้าง -ช่อดอกมีความยาวประมาณ 20-30 ซม. และช่อดอกมีลักษณะเป็นพวงแบบหางกระรอกห้อยลง -ผลเป็นรูปทรงกลม มีขนาดประมาณ 2-3 เซนติเมตร ปลายผลเป็นจะงอยแหลมและแข็ง	
24	หมี	หมี	22	-ลักษณะของใบเป็นรูปรี รูปรีแกมขอบขนาน หรือรูปไข่กลับ หรือค่อนข้างกลม ปลายใบมน หรือเรียวแหลม -แยกเพศอยู่คนละต้น โดยจะออกตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกย่อยเป็นสีเหลือง ไม่มีกลีบดอก -ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม มีขนาดประมาณ 5-7 มิลลิเมตร ผิวผลเรียบเป็นมัน	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่ พบในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ/ประโยชน์	ภาพ
----------	--------------------------	--------------------------	--	------------------	-----

25	พลอง เหมือด	พลอง เหมือด	9	-ใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ลักษณะของใบรูปวงรีคล้ายโล่ แผ่นใบเรียบเป็นมันมีสีเขียวเข้ม -เป็นช่อดอกออกเป็นกระจุกตาม ซอกใบ กลีบดอกมีสีม่วง มี ฐานรองดอกคล้ายรูปประฆัง -ผลเป็นผลเดี่ยวคล้ายลูกหว่า ผล ดิบมีสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะมีสีม่วง เกือบดำ	
26	ตูมกา	ตูมกา	20	-ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ผลัดใบ มี ความสูงของต้นได้ถึง 15 เมตร เปลือกลำต้นเป็นสีเทาอมสี เหลือง -ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรง ข้าม ลักษณะของใบเป็นรูปไข่ใบ มีขนาดกว้าง ผิวใบมันเรียบเป็นสี เขียวเข้ม -กลีบดอกเป็นสีเหลืองแกมสี เขียวถึงขาว ส่วนกลีบเลี้ยงดอกมี 5 กลีบ ลักษณะเป็นรูปไข่แคบถึง รูปใบหอก -ลักษณะเป็นรูปทรงกลม ผลมี ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 5-8 เซนติเมตร	
27	เค็ง	เค็ง	4	-เป็นไม้ยืนต้น มีความสูง 15-30 เมตร -ใบประกอบแบบขนนกปลายใบ คี่เรียงสลับ ใบรูปไข่ถึงรูปรีกว้าง 1.5-4-7 ซม. -ดอกเล็กสีขาวออกเป็นช่อขนาด ใหญ่ตามปลายกิ่ง -ผลกลมรี ผลสุกสีดำ มีเมล็ด เดียว	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่ พบในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ/ประโยชน์	ภาพ
28	ชาด	ชาด	8	-เรื้อนยอดเป็นพุ่มกลม ลำต้นตั้งตรงมีความสูงประมาณ 20-35 เมตร ออกใบดกและหนาทึบ เปลือกลำต้นเป็นสีดำ -ใบเป็นใบแบบขนนกสองชั้น เรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปไข่ ปลายใบมน ขอบใบเรียบ -ดอกเป็นสีเหลืองนวล ออกดอกเป็นพุ่มหรือออกเป็นช่อยาวใหญ่ตามซอกใบใกล้ ๆ ปลายกิ่ง -ผลมีลักษณะเป็นฝัก ลักษณะของฝักจะค่อนข้างกลมคล้ายกับฝักประดู่ เมล็ดลักษณะกลมแบน	
29	แหน	แหน	3	-มีลักษณะเป็นรูปรี เป็นเกล็ดเล็กประมาณ 0.2 ซม. สีเขียวเป็นมัน เชื่อมติดกันเป็นกระจุก 2-3 ใบ	
30	ลำดวน	ลำดวน	8	-เป็นไม้ต้นขนาดกลาง สูง 5 - 20 เมตร ไม่ผลัดใบ เรื้อนยอดรูปกรวย หนาทึบ ลำต้นเปลาตรง มีเปลือกสีน้ำตาล -ใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก ปลายใบแหลมโคนใบสอบหรือมน	

				-ดอกมีสีนวลกลิ่นหอม ออกเดี่ยวตามซอกใบที่ปลายกิ่ง กลีบดอกหนาและแข็ง กลีบดอก -ทรงกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.6 เซนติเมตร สีเขียว เมื่อสุกสีดำ รสหวานอมเปรี้ยว	
--	--	--	--	--	---

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย ย/กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ/ประโยชน์	ภาพ
31	หม้อ	หม้อ	10	-เปลือกสีน้ำตาลอมดำ กิ่งอ่อนมีขนอ่อนสีน้ำตาลแดงปกคลุมหนาแน่น -ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม เป็นคู่ ใบรูปขอบขนาน หรือรูปวงรีแกมขอบขนาน ใบอ่อนมีขนปกคลุมทั้งสองด้าน -ดอกช่อ ออกเป็นกระจุกที่ซอกใบใกล้ปลายยอด สีขาวนวล กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปประฆัง	
32	เหลื่อม	มะกอก เลื่อม	42	-ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ออกเรียงเวียน ลักษณะของใบย่อยเป็นรูปไข่แกมวงรี -ออกดอกเป็นช่อเชิงลดตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ยาวประมาณ 7-25 เซนติเมตร -ออกผลเป็นช่อ ช่อหนึ่งมีผลประมาณ 1-4 ผล ผลมีลักษณะเป็นรูปไข่ รูปกลม หรือรูป	

				กระสวย	
33	มะคำดี ควาย	มะคำดี ควาย	6	-ไม้ยืนต้นขนาดกลางลำต้นมักคดงอ เปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาลอ่อน แตกเป็นร่องลึกตามแนวยาว -ประกอบแบบขนนกออกเรียงสลับกัน ลักษณะของใบย่อยเป็นรูปรีแกมรูปขอบขนาน ปลายใบมน โคนใบมน -ออกดอกเป็นช่อขนาดใหญ่ โดยจะออกบริเวณปลายกิ่ง ดอกเป็นดอกเล็กสีขาวนวลหรือเป็นสีเหลืองอ่อน -ผลออกรวมกันเป็นพวง ผลย่อยมีลักษณะค่อนข้างกลม ผลมีลักษณะเหนียว ใส เป็นสีน้ำตาล และมีรสหวานผล	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ

34	มะเครือแตก	มะเครือแตก	1	-ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 4 เมตร บริเวณกิ่งอ่อนและตายอดมีขนนุ่มปกคลุม -ใบเดี่ยว เรียงสลับ มีรูปร่างแผ่นใบหลายแบบและหลายขนาด โคนใบรูปลิ้น ปลายใบแหลม ขอบใบจัก -ดอกช่อ แบบช่อกระจุก ออกที่ซอกใบ มี 2-3 ดอก สีขาวแกมเขียว -ผลสด ทรงรี ขนาดกว้าง 1 เซนติเมตร เมื่อแก่ผลแตกเป็น 3 แฉก ผลอ่อนสีเขียว เมื่อสุกสีเหลือง	
35	ชันทองพญาบาท	ชันทองพญาบาท	3	-ไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง 7-13 เมตร ทรงพุ่มแน่นทึบ ลำต้นตรง เปลือกต้นสีน้ำตาลแก่ ผิวบางเรียบ -เป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปขอบขนานแกมรูปหอก เนื้อใบหนา ทึบ เหนียว หลังใบเรียบ ลื่นเป็นมัน -ดอกสีเขียวอมเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อสั้นๆ ตรงซอกใบ รูปหอกตรงปลายแหลม -ผลเกือบกลม ผิวเกลี้ยง ขนาด 2 เซนติเมตร ผลอ่อนสีเขียว เมื่อสุกมีสีเหลืองอมแสด	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
36	ไข่เน่า	ไข่เน่า	3	-เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ มีความสูงประมาณ 10-25 เมตร ผิวลำต้นเกลี้ยง -ลักษณะคล้ายรูปไข่กลับ หรือเป็นรูปรีแกมรูปไข่กลับ ใบมีขนาดไม่เท่ากัน ปลายใบแหลมเป็นติ่ง -ดอกมีขนาดเล็กและมีกลิ่นหอม กลีบดอกมีสีม่วงอ่อน กลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นหลอดกว้าง และมีขนละเอียดที่ดอก - ผลมีลักษณะเป็นรูปไข่หรือรูปไข่กลับ ขั้วผลเป็นรูปกรวยกว้าง ผลอ่อนมีสีเขียว	
37	หนาม แท่ง	หนาม แท่ง	4	-ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูง 4-10 เมตร ลำต้นและกิ่งก้านทรงกระบอก เปลือกสีน้ำตาล กิ่งก้านมีหนามแข็ง แหลม -ใบมักเรียงชิดติดกันเป็นกระจุก ตามกิ่งใหญ่ ฐานใบสอบเรียว ปลายใบกลมหรือมน มีติ่งหนาม ขอบใบเรียบ -ดอกเดี่ยว ออกกระจุกที่ปลาย	

				กิ่ง ดอกมีขนาดเล็ก มี 2-6 ดอก กลีบดอกสีขาว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง -ผลรูปไข่ ค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2-4 เซนติเมตร มีเนื้อ มีขนเหมือนกำมะหยี่สีน้ำตาลปกคลุม	
--	--	--	--	--	---

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
38	จั่ว	จั่ว	4	-ไม้ยืนต้นขนาดกลางหรือใหญ่ ผลัดใบ สูง 15-25 เมตร ลำต้นเปลาตรง มีหนามทั่วไป -เป็นใบเดี่ยวลักษณะเรียงเวียนกันเป็นกลุ่ม เนื้อใบค่อนข้างหนา เกลี้ยง ขอบใบเรียบ -สีชมพูแกมเลือดหมูที่เป็นสีทองหายาก มีกลิ่นหอมเอียน ออกเป็นกระจุกหรือเป็นกลุ่ม ๆ -รูปทรงกระบอก ผิวแข็ง เมื่อแก่จัดจะแตก้าออกตามรอยประสาน	

39	ดุกหิน	มะดุก	10	-เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ ลำต้นมีความสูงได้ประมาณ 20-35 เมตร แตกกิ่งก้านทึบ -ลักษณะของใบเป็นรูปค่อนข้างรีหรือรูปขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบสอบแถบเข้าหากัน -ออกดอกเป็นช่อกระจุกตามซอกใบ ดอกเป็นสีขาวนวลหรือสีเหลืองอมส้ม กลีบดอกเป็นรูปไข่หรือรูปรี -ผลมีลักษณะเป็นรูปกลมหรือรูปรี ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อแก่หรือสุกเต็มที่แล้วจะเปลี่ยนเป็นสีเขียวเหลือง	
----	--------	-------	----	---	--

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
40	บักแฉว	คอแลน	1	-เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ไม่ ผลัดใบ สูงประมาณ 10-20 เมตร เปลือกเรียบ เรือนยอด เป็นพุ่มค่อนข้างทึบ -ลักษณะของใบคอแลน เนื้อ หนา ใบสีเขียว ใบย่อยเป็นรูป ขอบขนานแกมรูปไข่กลับรูปรี -มีขนาดเล็ก มีสีเขียวอมเขียว ออกรวมกันเป็นช่อตามปลาย กิ่ง ทุกส่วนของช่อดอกจะมีขน สีเทาทั่วไป -ลักษณะเป็นรูปรีถึงกลม ผล อ่อนจะเป็นสีเขียว ส่วนผลแก่ จัดจะออกเป็นสีแดงเข้ม	
41	นมแมว	นมแมว	2	-เป็นไม้พุ่มรอเลื้อยไม่ผลัดใบ เลื้อยไปได้ไกลประมาณ 2-5 เมตร ลำต้นแตกกิ่งก้านได้มาก -ลักษณะของใบเป็นรูปขอบ ขนานแกมรูปใบหอก ปลายใบ แหลม โคนใบมน -ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกตาม ซอกใบใกล้บริเวณปลายยอด กลีบดอกหนา มีขนปกคลุม กลีบนอกเป็นรูปไข่ -ออกผลเป็นกลุ่ม ลักษณะของ ผลเป็นรูปทรงกลมรี	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
42	กุง	กุง	7	-เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง มีความสูงตั้งแต่ 20-30 เมตร ลำต้นตรง กิ่งอ่อนมีรอยแผลใบเห็นชัด -ใบรูปไข่ มีขนาดใหญ่ เนื้อหนา เกือบหรือมีขนกระจายประปราย โคนหยักเว้าตรงกลาง -มีสีม่วงแดงถึงชมพู ออกเป็นช่อเดี่ยว ตามซอกใบ และปลายยอด -รูปกรวย ส่วนโคน รูปกระสวยมี 5 สัน มีปีก 2 ปีก	
43	ตัว	ตัว	15	-ไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดกลาง มีความสูงของต้นเฉลี่ยประมาณ 3-12 เมตร เรือนยอดเป็นทรงพุ่มกลม โคนต้นมีหนาม -ลักษณะของใบเป็นรูปวงรีแกมรูปไข่กลับ ปลายใบมนหรือแหลม โคนใบสอบเรียบ ส่วนขอบใบโค้งเรียบ -ดอกเป็นช่อแบบกระจุกตามกิ่ง กลีบดอกเป็นสีขาวอมสีชมพูอ่อนถึงสีแดง กลีบดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ -ผลเป็นแบบแห้งและแตกได้ ลักษณะของผลเป็นรูปไข่แกมรูปกระสวย ปลายแหลม ผิวเรียบและแข็ง	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
44	หนาม คอง	หนาม คอง	2	-ไม้พุ่มรอเลื้อย สูงได้ถึง5เมตร มีหนามแหลมโค้งตามลำต้นและกิ่งก้าน -ใบเดี่ยวเรียงสลับใบรีหรือรูปไข่ปลายใบแหลมหรือมนโคนใบมน แผ่นใบเรียบท้องใบมีขนตามเส้นใบเนื้อใบหนา -ดอกช่อออกเป็นกระจุกตามซอกใบ ดอกสีเหลืองอมเขียว กลีบดอกมีห้ากลีบรูปสามเหลี่ยมปลายแหลม -ผลกลมผิวเรียบเนื้อผลแข็งเมล็ดเดี่ยว	
45	แคนา	แคนา	2	-ไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูงได้ถึง 10-20 เมตร -เป็นใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว ปลายคี่ รูปไข่แกมขอบขนาน ปลายแหลม โคนใบเบี้ยว -เป็นดอกช่อแบบช่อกระจุกสั้น ดอกใหญ่ รูปแตร สีขาว ออกตามปลายกิ่ง -เป็นฝัก ช่อละ 3-4 ฝัก แบน รูปขอบขนาน โค้ง บิดเป็นเกลียว ยาว 40-60 เซนติเมตร	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
46	ทึงถ่อน	ทึงถ่อน	1	-เป็นไม้ยืนต้น มีความสูงของต้นประมาณ 20-30 เมตร ลำต้นแตกกิ่งก้านต่ำและโปร่ง -ลักษณะของใบเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ปลายใบมนหรือเว้าเล็กน้อยโคนใบมนหรือเบี้ยว ส่วนขอบใบเรียบ -มีลักษณะเป็นรูปไข่ปลายแหลม ปลายกลีบดอกมีขนเล็ก ๆ ดอกมีเพศผู้จำนวนมาก -ออกผลเป็นฝักแบน ฝักเมื่อแห้งแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล	
47	ฉนวน	ฉนวน	3	-เป็นไม้ต้นสูง 12-18 เมตร เปลือกสีเทาอ่อน แตกเป็น -ใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียวปลายคี่ เรียงแบบสลับ ใบปลายมนหรือเว้าเล็กน้อย ฐานใบมน -ช่อดอกแบบช่อแยกแขนงออกตามซอกใบ ดอกย่อยรูปดอกถั่ว กลีบเลี้ยงสีม่วงแดงเชื่อมกันเป็นรูปถ้วย -ผลเป็นฝักรูปขอบขนาน ยาว 2.5-8 ซม. ปลายและโคนฝักมน ผลแก่สีดำไม่แตก	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
48	กระพุ่ม นา	กระพุ่มนา	4	-ไม้ต้นขนาดกลาง ทรงพุ่มกลม แตกกิ่งต่ำ -เป็นใบเดี่ยว รูปไข่หรือรูปรีเกือบกลม โคนและปลายมน ขอบใบเรียบ -ดอกสีเหลืองนวล เป็นช่อกระจุกกลม ดอกขนาดเล็กไม่มีก้านดอก มีกลิ่นหอม กลีบรองดอกรูปถ้วย -ผล ขนาดเล็ก ผิวแข็งอัดรวมกันเป็นก้อนกลมผลแห้งแตก เมล็ดมีปีก	
49	โมกป่า	โมกป่า	2	-เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ 5-15 เมตร -ใบเป็นใบเดี่ยวออกเรียงตรงข้ามกันสลับตั้งฉาก ลักษณะของใบเป็นรูปรีหรือรูปไข่ -ออกดอกเป็นช่อกระจุกตามปลายกิ่ง ดอกเป็นสีขาวอมเหลือง ดอกมีกลิ่นหอม ก้านช่อดอกมีขนสั้นนุ่ม -ออกผลเป็นฝักยาวคิ่คู้กันและห้อยลง ลักษณะของฝักเป็นรูปทรงกระบอก เป็นร่อง 2 ร่อง	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
50	สมอ	สมอ	2	-ไม้ยืนต้น ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ผลัดใบ สูง 20-30 เมตร เรือนยอดกลมกว้าง เปลือกต้นขรุขระ สีเทาอมดำ -ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม หรือเกือบตรงข้าม รูปไข่ถึงรูปไข่แกมรูปใบหอกปลายใบมน หรือเป็นติ่งแหลม -ดอกออกเป็นช่อคล้ายช่อเชิงลดหรือช่อแยกแขนง มี 3-5 ช่อ สีขาวอมเหลือง มีกลิ่นหอมอ่อนๆ -ผลแบบผลผนังชั้นในแข็ง รูปรีหรือเกือบกลม	
51	หูกวาง	หูกวาง	3	-ไม้ยืนต้นประเภทผลัดใบ มีความสูงประมาณ 8-25 เมตร มีเปลือกเรียบ -ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเวียนสลับถี่ตอนปลายกิ่ง ใบเป็นรูปไข่ ปลายใบแหลมเป็นติ่งสั้น ๆ โคนใบสอบแคบ เว้า -ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ ขนาดเล็ก มีสีขาวนวล -ผลเป็นรูปไข่หรือรูปรีป้อม ๆ แบนเล็กน้อยคล้ายเมล็ดอัลมอนด์มีสีเขียว เมื่อแห้งมีสีดำคล้ำ	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
52	ไทร	ไทร	1	-ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ลำต้นแตกเป็นพุ่มหนาทึบ และแผ่กิ่งก้านสาขาทั้งใบห้อยย้อยลง -ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปรีแกมรูปไข่ บางต้นลักษณะของใบเป็นรูปกลมป้อม -ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ ดอกมีขนาดเล็ก -ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลมหรือรี ออกผลเป็นคู่ ๆ ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดงเข้ม	
53	กาหลง	แสลงพัน กระดุก	2	-ไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดใหญ่ เลื้อยได้ไกล 8-10 เมตร มีมือพัน -รูปไข่หรือค่อนข้างกลม โคนและปลายเว้าลึกเป็นช่องแคบคล้ายใบแฝดติดกัน -ออกเป็นช่อจะตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบเลี้ยง 4-5 กลีบ ดอกสีเหลืองอมเขียว โคนกลีบสีชมพู -เป็นฝักแบน เมล็ดรูปรี มี 8-10 เมล็ด	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษา ไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
54	กระโดน น้ำ	กระโดน น้ำ	1	-เป็นไม้ต้นผลัดใบ สูง 5-15 เมตร ลำต้นเป็นปุ่มปม ปลายกิ่งลู่ลง -ใบอ่อนสีน้ำตาลแดง ใบเดี่ยว รูปใบหอกปลายจะผายกว้างแล้วแหลม โคนแหลมขอบจักถี่ -ออกเป็นช่อยาวที่ปลายกิ่งสีแดง ห้อยลง กลีบเลี้ยง 4 กลีบ -ผลกลมยาว เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5 ซม. ยาว 3-4 ซม. มีสันตามยาว 4 สัน	
55	โมก	โมก	1	-เป็นไม้พุ่มขนาดกลางไม่ผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ 1-3 เมตร -ใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะของใบเป็นรูปรีหรือรูปไข่ ปลายใบแหลมหรือมน -ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ ช่อหนึ่งมีประมาณ 4-8 ดอก ดอกมีกลิ่นหอมเย็น มีสีขาว -ออกผลเป็นฝักคู่ โคนฝักเชื่อมติดกัน ปลายฝักแหลม ผิวฝักเรียบ	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
56	ตีนนก	ตีนนก	1	- ไม้ต้น สูง 5-10 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลปนเทา แตกเป็นสะเก็ดยาว กิ่ง อ่อนเป็นเหลี่ยมสี่มุม - ใบประกอบแบบฝ่ามือ ออกจากจุดเดียวกัน เรียง แบบตรงข้ามและตั้งฉาก ใบย่อยรูปใบหอกถึงรูปไข่ แกมใบหอก - ดอกช่อแบบช่อแยกแขนง ออกที่ซอกใบและปลายกิ่ง สีน้ำเงินหรือสีม่วงอ่อน - ผลเดี่ยว สด รูปทรงกลม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ประมาณ 1 เซนติเมตร	

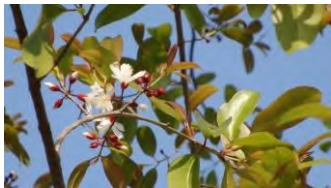
ตารางที่ 3.2 สมุนไพรพื้นถิ่น พบว่ามีทั้งหมด 46 ชนิด ที่พบในพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
1	ต้าง	ต้าง	1	ตำรายาพื้นบ้านล้านนาจะใช้ใบต้างใหญ่ นำมาอังไฟแล้วใช้นาบที่ข้อเป็นยาบรรเทาอาการปวดบวมตามข้อ	
2	ตูมกา	ตูมกา	11	ตำรายาไทยจะใช้เมล็ดแก่แห้ง (โกฐกะกลิ้ง) เป็นยาขมเจริญอาหาร แก้กษัย ช่วยขับน้ำย่อย แก้อืดโรย	
3	ก้ามปู	ก้ามปู	2	ใบ ทำให้เย็น ดับพิษ แก้ปวด แสบปวดร้อน เมล็ด รสฝาด แก้โรคผิวหนัง กลากเกลื้อน เรื้อน แก้อี้อตาอักเสบ	

4	พลับพลา	พลับพลา	1	แก้คันช่วยแก้หิด ด้วยการใช้แก่น พลับพลาผสมกับแก่นโมกหลวง แก้คันจำปา ลำต้นกำแพงเจ็ดชั้น ลำต้นสับขาว	
---	---------	---------	---	---	---

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
5	อีหนู	อีหนู	1	เป็นยาแก้โรคประดง ปวดขา ใบ อ่อน ยอดอ่อน ผลอ่อนกินเป็น ผัก บำรุงตับ รากบำรุงเลือด	
6	ไข่เน่า	ไข่เน่า	7	ช่วยรักษาพิษตานซาง เปลือกต้น ช่วยแก้ไข้ ช่วยแก้โรคเกล็ดกระดี่ ขึ้นนัยน์ตา ช่วยแก้ตานขโมย (โรคพยาธิในเด็กที่มีอาการเบื่อ อาหาร อ่อนเพลีย ผอมแห้ง ชูบ ชืด มีอาการท้องเดิน กันปอด) (ราก, เปลือกต้น, ผล)	

7	ตัวขาว	ตัวขาว	12	ช่วยบำรุงโลหิต ฟอกโลหิต เปลือกต้นนำมาต้มกับน้ำกินแก้ ธาตุพิการ ช่วยแก้ประดง ราก และใบ ใช้ต้มกับน้ำกินเป็น ยาแก้อาการปวดท้อง	
8	สมัดน้อย	สมัดน้อย	3	แก้หืด ขับพยาธิ แก้เสมหะและ ลมทั้งปวง ขับลม	
9	เค็ง	เค็ง	1	ผลต้มรับประทานแก้ไข้ร้อนใน ผลสุกรับประทานได้ ผลสามารถ นำมา แก้โรคผิวหนังบางชนิดได้ โดยจะใช้ส่วนของเมล็ดมาทำ การรักษา	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
10	หมี	หมี	11	ตำรายาไทยจะใช้รากต้นหมีเป็น ยาบำรุงกำลัง (ราก) รากใช้เป็น ยาแก้ไข้ออกฝีเคื้อ (ราก) เปลือกสดใช้อมแก้ปวด	

11	ตานกกด	ตานกกด	22	รสฝาดขมมัน ถ่ายพิษเสมหะ และโลหิต แก้กระษัย ปวดเมื่อย ถ่ายพิษตับ แก้ตับทรุด ต้มดื่มแก้ ปวดท้อง	
12	นมแมว	นมแมว	3	เนื้อไม้และรากใช้ต้มกับน้ำ รับประทานเป็นยาแก้ไข้กลับ ใช้ ช้ำ ใช้หวัด ใช้ทับระดู และใช้ เพื่อเสมหะ ผลนำมาตำผสมกับ น้ำใช้ทาแก้เม็ดผื่นคันตาม ร่างกาย	
13	มะดุก	ชันทองพย าบาท	2	เปลือกต้นมีรสเมาเบื่อ ใช้เป็นยา บำรุงเหงือก ใช้รักษาเหงือก อักเสบ ทำให้ฟันทน เหงือก แข็งแรง (เปลือกต้น) ช่วยแก้ลม และโลหิตเป็นพิษ (เปลือกต้น, เนื้อไม้)	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
14	มะกอก เลื่อม	มะกอก เลื่อม	17	ตำรายาไทย ยาง รสฝาด ทาแก้ เม็ดผื่นคัน และเป็นเครื่อง หอม ผล เป็นยาแก้ไอ ขับเสมหะ แก้ น้ำลายเหนียว แก่น รสฝื่อน แก้โลหิตระดูพิการ แก้ ประดง เปลือกต้น ใช้รักษาโรค ลักปิดลักเปิด ผล แก้อาหิว เสมหะ	
15	สาบเสือ	สาบเสือ	27	ช่วยสมานแผล ห้ามเลือด, ออก สาบเสือนี้อาจมีสรรพคุณช่วยชูกำลัง แก้อาการอ่อนเพลีย (ดอก)ช่วย บำรุงหัวใจ ใบนำมาใช้ต้มอาบ ช่วยแก้ตัวบวมได้ (ใบ)	
16	ปอแดง	ปอแดง	1	เปลือกใช้ผสมเป็นยาแก้ลม ส่วงสวายใจสัน ร่างกาย อ่อนเพลีย	
17	ตะขบป่า	ตะขบป่า	1	ใบแห้งนำมาต้มน้ำกินเป็นยา บำรุงร่างกาย (ใบ) ผลใช้กินเป็น ยาแก้อ่อนเพลีย (ผล) ใช้เป็นยา แก้หวัดตกโรค (น้ำยางจากต้น) หนามมีรสฝาดขื่น มีสรรพคุณ เป็นยาแก้ไข้ แก้ไข้พิษ ไข้กาฬ ลดความร้อน แก้พิษฝีต่าง ๆ (หนาม)	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
18	กอกกัน	กอกกัน	1	ช่วยแก้อาการปวดประสาท (ใบ) น้ำที่ได้จากเปลือกสด ๆ ใช้เป็น ยาหยอดตา รักษาอาการตาเจ็บ ตาอักเสบรุนแรง (เปลือก) เปลือกต้นมีรสขม ใช้เป็นยาธาตุ ช่วยให้เจริญอาหาร (เปลือก)	
19	ขี้ตุน	ขี้ตุน	2	ใบรสเผื่อนขม ตำพอกหรือทา แก้คางทูม สมานบาดแผล ราก รสเผื่อนขม ต้มดื่มแก้หวัดแดง แก้ร้อนใน แก้บิดเรื้อรัง ทั้งต้นรส เผื่อนขม ต้มดื่มแก้หวัดแดง แก้ ปวดท้อง แก้อาหารเป็นพิษ แก้ ปวดเมื่อยเนื่องจากถูกความร้อน ความเย็นหรือแดดและลมมาก	
20	ยางบก	ยางบก	1	เนื้อไม้ นิยมใช้ไม้บงทำเครื่องมือ เครื่องใช้เปลือกบดให้ละเอียด ผสมขี้เถ้าและการใช้ทำรูปและ ผสมกำมะถันใช้ทำยากันยุงได้ดี ปกติจะใช้เปลือกได้เมื่ออายุ 6-7 ปี ยางไม้บงมีน้ำยาง	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
21	ตะขาบ บิน	ตะขาบบิน	4	แก้ร้อนใน ดับพิษต่างๆ พิษเลือด พิษร้อน พิษฝี แก้ฝีในปอด แก้ไอ เนื่องจากปอด แก้เจ็บคอ เจ็บอก ใช้ภายนอกกระบังปวด แก้โรค ผิวหนังเจ็บ ผื่นคัน น้ำเหลืองเสีย งูสวัด ฝีตะมอย	
22	เครือ หมาน้อย	เครือหมา น้อย	2	เป็นยารักษาระบบทางเดิน อาหารในหลายๆ อาการ เช่น ใช้ เป็นยาช่วยย่อยอาหาร แก้ ท้องอืดท้องเฟ้อ จุกท้อง แก้กิน ผิด (อาการวิงเวียนศีรษะ มึนหัว หลังกินอาหารบางชนิด) แก้ท้อง บิด แก้ท้องเสีย แก้เจ็บท้อง (อาการปวดเกร็งที่ท้อง) แก้ถ่าย เป็นเลือด	
23	พลอง เหมือด	พลอง เหมือด	54	ลำต้นเมื่อนำมาตัดแล้วเอาไปเผา ไฟ จะมีน้ำเลี้ยงออกมาตรง บริเวณรอยตัด เมื่อแตะเอาน้ำ เลี้ยงมาถูฟัน ก็จะช่วยให้ เหงือกและฟันแข็งแรงขึ้น ราก หรือลำต้นสามารถนำมาต้มเป็น	

				ยาต้มแก้โรคกระเพาะได้	
24	โตไม่รู้ล้ม	โตไม่รู้ล้ม	11	ช่วยบำรุงหัวใจ (ทั้งต้น) ลำต้น และใบใช้เป็นยาบำรุงเลือด เหมาะสำหรับสตรีที่มี ประจำเดือนมาไม่เป็นปกติ	
25	ส้มลม	ส้มลม	1	ลำต้นใช้ต้มกับน้ำดื่มช่วยแก้ลม วิงเวียน (ลำต้น) หรือจะใช้ใบสด ๆ นำมาเคี้ยวกินเป็นยาแก้ลม วิงเวียน	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
26	ส่องฟ้า	ส่องฟ้า	1	ใช้ ราก ต้มน้ำดื่ม แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ใช้ ราก แก้เจ็บตา โดย ผสมรวมกับรากหมี ทาแก้ฝี ใช้ รากต้มน้ำดื่ม แก้ไข้ปวดศีรษะ แก้ผดผื่นแดง ผสมกับรากหนาม งิ้วช้าง และเหง้าว่านน้ำ ปริมาณ เท่ากัน ต้มน้ำดื่ม แก้หลอดลม อักเสบ	
27	ส้มกุ้ง	ส้มกุ้ง	1	รากและใบใช้เป็นยาแก้โลหิต (ราก,ใบ) ใช้เป็นยาแก้ไข้ (เถา,	

				ราก, ใบ) รากใช้เป็นยาขับ เสมหะ ละลายเสมหะ แก้เสมหะ (ราก) กัดฟอกเสมหะ (เถา, ใบ) กัดฟอกเสมหะและโลหิต (เนื้อ ไม้)	
28	โลดทะน งแดง	โลดทะนง แดง	10	รากใช้ต้มกับน้ำดื่ม ช่วยแก้วิณ โรค (ราก) ช่วยแก้หิด (ราก) ช่วยทำให้อาเจียน โดยใช้ราก นำมาต้มกับน้ำดื่ม	
29	กระทือ	กระทือ	9	ใช้เป็นยาบำรุงกำลัง (เหง้า) ช่วย บำรุงธาตุในร่างกาย (ดอก) ช่วย แก้อาการเบื่ออาหาร ช่วยให้ เจริญอาหาร ทำให้สามารถ รับประทานอาหารมีรสได้ (ต้น) ช่วยขับเลือดเน่าร้ายในเรือนไฟ (ใบ) แก้เบาเป็นโลหิต (ใบ)	
30	กระเจียว แดง	กระเจียว แดง	1	ดอกอ่อนมีรสเผ็ดร้อน กลิ่นหอม ใช้เป็นยาขับลมในกระเพาะ อาหาร ช่วยบรรเทาอาการ ท้องอืด ท้องเฟ้อ และลดกรดใน กระเพาะอาหาร	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
31	หม้อ	หม้อ	7	ใช้แก่น รสสุขุม (จิตมันผาด หวานร้อน) ประยาค์ต้มดื่มแก้ไข้ ถ่ายเส้นเอ็น แก้อัมพฤกษ์ อัมพาต เหน็บชา แก่น นำมาต้ม	

				แก้ท้องผูก แก่น ต้มดื่มตอนที่อยู่ไฟ เป็นสมุนไพรแก้เส้นเอ็น	
32	ตูบหมูป	ตูบหมูป	2	ดอกช่วยแก้อาการอักเสบตาและ (ดอก) ใช้รักษาเด็กที่ชอบนอนผวา ตาเหลือกซ้อนดูหลังคา (ดอก) น้ำคั้นจากใบและเหง้านำมาใช้ ป้ายคอ เพื่อช่วยบรรเทาอาการ เจ็บคอได้ (หัว, ใบ)	
33	มะขามป้อม	มะขามป้อม	1	ช่วยบำรุงและรักษาสายตา ช่วย ในการบำรุงประสาทและสมอง มีสารต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วย เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน	
34	บอระเพ็ด	บอระเพ็ด	2	บอระเพ็ดช่วยบำรุงผิวพรรณให้ สดใส หน้าตาสดชื่น (ใบ) มีสาร ต้านอนุมูลอิสระ มีส่วนช่วยใน การชะลอวัย ใช้เป็นยาบำรุงธาตุ บำรุงร่างกาย (ต้น, ใบ) ใช้แก้ อาการกระหายน้ำ (เถา, ต้น)	
35	มะตูม	มะตูม	12	รากใช้กินเป็นยาแก้พิษฝ้ายใน ฝีในตับ ฝีในปอด ฝีในกระตุม (ราก) รากใช้เป็นยารักษาโรค ผิวหนัง ผื่นคัน แก้ประดง ใช้เป็น ยาแก้อาการปวดแสบปวดร้อน	

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
36	มะเเม่า	มะเเม่า	2	ช่วยแก้กษัย ขับโลหิต (ต้น, ราก) ใบมะเเม่านำไปอังไฟแล้วนำมา ประคบใช้รักษาอาการฟกช้ำดำ เขียวได้ ใบสดนำมาตำใช้พอก รักษาแผลฝีหนองได้(ใบ)	
37	หนอน ตาย หยาก	หนอนตาย หยาก	28	ใช้ ราก รสเมาเบื่อ ประงยา รับประทาน แก้โรคผิวหนังผื่น คันน้ำเหลืองเสีย รุมหัวริดสีดวง ให้ฝ่อแห้งไป พอกทาแก้โรค ผิวหนัง ฆ่าหิดเหา ฆ่าเชื้อพยาธิ ภายใน มะเร็งตับ ตำผสมน้ำฆ่า แมลง หนอนศัตรูพืช ทุบ ละเอียดแช่น้ำพอกล้างผม ฆ่า เหา พอกแผลต่างๆ	
38	เปราะป่า	เปราะป่า	4	ช่วยแก้ลมพิษ ผดผื่นคัน (หัว) ช่วยรักษาเลือดที่เดือดด้วยลมพิษ (หัว) ใบเปราะป่าช่วยแก้เกลื้อน ข้าง (ใบ) หัวหรือเหง้าใต้ดิน นำมาตำพอกแก้อาการอักเสบ อันเนื่องมาจากการถูกแมลงสัตว์ กัดต่อย (หัว)	
39	เถา ประสงค์	เถา ประสงค์	6	ใช้ต้นหรือรากเถาประสงค์ ผสม กับต้นโมกหลวง เถาย่านาง และ รากส้มลม นำมาต้มกับน้ำดื่ม เป็นยาแก้หอบหืดอย่างแรง (ต้น,	

				ราก) หมอยาที่เมืองเลยจะใช้รากเป็นยาแก้ปวดท้อง โรคกระเพาะปอดไม่ดี รวมทั้งฝีในปอด (ราก) ทั้งต้นนำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้ท้องเสีย (ทั้งต้น)	
--	--	--	--	---	---

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
40	นมสาว	นมสาว	1	เปลือกลำต้นมาต้มน้ำดื่ม โดยเฉพาะในสตรีหลังคลอดบุตร ช่วยบำรุงน้ำนม กระตุ้นการสร้าง และการหลั่งน้ำนม	
41	มะตาด	มะตาด	1	รากมะตาด เป็นยาถอนพิษจากแมลงกัดต่อย เปลือกและใบมีรสฝาดใช้เป็นยาสมานแผลได้ดี	
42	พลอง	พลอง	26	เนื้อไม้และรากใช้ฝนหรือต้มดื่มเป็นยาแก้ไข้ แก้ไข้พิษ ไข้หัด (เนื้อไม้, ราก) เนื้อไม้และรากใช้ฝนหรือต้มดื่มเป็นยาถอนพิษผื่นคัน ลำแดง ดับพิษร้อน และดับพิษภายในต่าง ๆ (เนื้อไม้, ราก) ใบใช้เป็นยาแก้ไฟไหม้น้ำร้อนลวก ไม่ทำให้เกิดเป็นแผลเป็น และช่วยดับพิษปวดแสบปวดร้อน	

43	ยอป่า	ยอป่า	160	รากมีสรรพคุณเป็นยาแก้ เบาหวาน (ราก) แก่นมีรสขม ร้อน นำมาต้มหรือดองกับเหล้า ดื่มเป็นยาบำรุงโลหิต (แก่น) ช่วยแก้อาการปวดศีรษะ (ใบ) เปลือกและเนื้อไม้เป็นยาแก้ไข้ แก้ไข้มาลาเรีย (เปลือกและเนื้อ ไม้) ใบเป็นยาแก้ไข้ (ใบ)	
----	-------	-------	-----	---	---

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
44	ติ้ว	ติ้วแดง	10	ใช้ ต้นหรือราก ผสมลำต้น กำแพงเจ็ดชั้น ต้มน้ำดื่ม แก้ กระษัยเส้น เป็นยาระบาย เปลือกต้น ใช้ทำสีย้อม ใบอ่อนและยอดอ่อนมีรสเปรี้ยว ค่อนข้างฝาด รับประทานเป็นผัก สด	
45	ข่อย	ข่อย	4	กิ่งของต้นข่อย นำมาใช้แทน แปรงสีฟัน ช่วยทำให้ฟันแข็งแรง ฟันไม่ผุ แก้ปวดฟัน เปลือกของ ต้นข่อย มีรสฝาดและขม สามารถช่วยรักษาแผล แก้ ท้องร่วง ใช้รักษาโรคผิวหนัง ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย บำรุง หัวใจ ช่วยลดไข้ ช่วยฆ่า เชื้อจุลินทรีย์ รักษาพยาธิที่ ผิวหนัง	

46	กาแฟป่า	กาแฟป่า	6	เมล็ดกาแฟ มีสรรพคุณช่วยลดน้ำตาลในเลือดได้ โดยการ ใช้เมล็ดที่คั่วแล้ว นำมาชงกับน้ำร้อน	
----	---------	---------	---	--	---

ตารางที่ 3.3 สัตว์เลี้ยง พบว่ามีทั้งหมด 21 ชนิด ที่พบในพื้นที่ชุมชนหนองแต้ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
1	วัว	โคเนื้อ	78 78	

2	ควาย	กระบือ	18	
3	หมู	สุกร	34	
4	ไก่บ้าน	ไก่พื้นเมือง	1,462	
5	ไก่เนื้อ	ไก่เนื้อ	288	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา	ชื่อภาษาไทย/	จำนวนที่พบ	ภาพ
----------	----------	--------------	------------	-----

	ท้องถิ่น	กลาง	ในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	
6	ไก่ไข่	ไก่ไข่	50	
7	เป็ดเนื้อ	เป็ดเนื้อ	8	
8	เป็ดไข่	เป็ดไข่	56	
9	หมา	สุนัข	102	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
10	แมว	แมว	34	
11	หอยเชอร์รี่	หอยเชอร์รี่	1,590	

12	กระต่าย	กระต่าย	3	
13	ปลาดุก	ปลาดุก	4,390	
14	นกเอี้ยง	นกเอี้ยง	1	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
15	นกกระทา	นกกระทา	700	
16	กบ	กบ	457	
17	หนูนา	หนูนา	70	
18	หมูป่า	หมูป่า	2	

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
19	ปลานิล	ปลานิล	5,000	
20	ปลาดะเพียน	ปลาดะเพียน	1,000	
21	ปลาทับทิม	ปลาทับทิม	1,000	

ตารางที่ 3.4 สัตว์และแมลง พบว่ามีทั้งหมด 18 ชนิด ที่พบในพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
1	เต่าทอง	เต่าทอง	5	
2	ปลวก	ปลวก	100	
3	ด้วงไทรไลบัต	ด้วงไทรไลบัต	11	
4	จิกจั่น	จิกจั่น	12	

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
5	กิ้งกือ	กิ้งกือ	13	
6	ยุง	ยุง	28	
7	แมลงสาบ	แมลงสาบ	30	
8	กุดจี่	กุดจี่	16	
9	ด้วง	ด้วง	34	

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

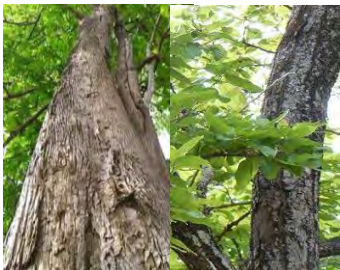
ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
10	ตั๊กแตน	ตั๊กแตน	108	
11	มดดำ	มดดำ	22	
12	มดแดง	มดแดง	30	
13	แมงมุม	แมงมุม	32	
14	หอยทาก	หอยทาก	10	

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
15	แมลงมัน	แมลงมัน	6	
16	ตึกแตนกิ่งไม้	ตึกแตนกิ่งไม้	21	
17	หนอนบู่	หนอนบู่	80	
18	ผีเสื้อ	ผีเสื้อ	63	

3.2.2 พรรณไม้ สมุนไพร สัตว์เลี้ยง สัตว์และแมลง ที่พบในพื้นที่ป่าปาตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 3.5 ลักษณะพรรณไม้ 45 ชนิด ที่พบในพื้นที่ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายาชัย

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
1	จิก	เต็ง	1351	-ไม้ยืนต้นผลัดใบ ลำต้นเปลาตรง หรือมักคดงอไม่ค่อยตรง สูงได้ประมาณ 10-30 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกว้าง -ลักษณะของใบเป็นรูปใบขอบขนาน หรือรูปรีแกมรูปขอบขนานถึงรูปไข่กลับ ปลายใบมนหรือแหลม ดอกมีขนาดเล็กเป็นสีขาวนวล -เนื้อไม้สามารถนำมาใช้ในงานก่อสร้าง	
2	แดง	แดง	469	-ไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ มีความสูงของต้นได้ถึง 25 เมตร ทรงเรือนยอดรูปทรงกลมหรือแก่งอ -เป็นช่อแบบขนนกสองชั้น ช่อใบยาว 10 – 22 เซนติเมตร ช่อสีเหลือง ขนาดเล็ก ขึ้นอัดกันแน่นบนช่อกลมเดี่ยวๆ หรือแตกกิ่งก้านขึ้นเป็นกลุ่ม ๆ เป็นฝักแบน รูปขอบขนานรียาวและโค้งงอที่ส่วนปลายฝักแข็งยาวประมาณ 7 – 10 เซนติเมตร -เนื้อไม้สีแดงเรื่อๆ หรือสีน้ำตาลอมแดง เนื้อละเอียดพอประมาณ แข็ง เหนียว ทนทานมาก	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
3	มะค่าแต้	มะค่าแต้	530	- ไม้ยืนต้น มีความสูงของต้นประมาณ 10-15 เมตร แตกกิ่งก้านแผ่กว้าง มีเรือนยอดเป็นรูปร่ม - ใบเป็นรูปรีหรือรูปไข่ ปลายใบเว้าตื้น โคนใบเป็นรูปลิ้ม ส่วนขอบใบเป็นคลื่น - ดอกเป็นสีเหลืองแกมเขียว ฝักเดี่ยวแบนค่อนข้างกลมที่ผิวเปลือกมีหนามแหลมอยู่ทั่วไป เมื่อผลแก่จะมีสีน้ำตาลเข้ม - เนื้อไม้สามารถนำมาใช้ในการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน	
4	ประดู่	ประดู่	8	- เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีลำต้นสูงประมาณ 25 เมตร - ใบจะออกรวมกันเป็นช่อ ลักษณะของใบเป็นรูปมนรี ปลายใบแหลม - ดอกออกเป็นช่อมีสีเหลืองสด ลักษณะคล้ายดอกแก้ว - ใบอ่อนและดอกประดู่สามารถนำมาลวกรับประทานเป็นอาหารได้	
5	กำแพงเจ็ดชั้น	กำแพงเจ็ดชั้น	33	- ไม้เถาเนื้อแข็ง หรือไม้พุ่มรอเลื้อย - เปลือกลำต้นเรียบสีเทานวล เนื้อไม้มีวงปีสีน้ำตาลแดงเข้ม จำนวนหลายชั้นเห็นชัดเจน เรียงซ้อนกันเป็นชั้น 7-9 ชั้น ต้นมีรสเมาเบื่อ ฝาด	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
6	พยุ่ง	พยุ่ง	11	-ไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ เมื่อโตเต็มที่ลำต้นจะมีลักษณะเปลาตรง มีเรือนยอดเป็นรูปทรงกลมหรือรูปไข่ -ใบเป็นรูปไข่แกมรูปขอบขนาน รูปไข่ หรือรูปใบหอก ปลายใบแหลมย่นเล็กน้อย โคนใบมน กว้าง -ลักษณะของกลีบดอกเป็นรูปดอกถั่วสีขาวนวล มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ - ผลใช้ทำเป็นไม้ประดับแห้งได้	
7	ตะขบป่า	ตะขบป่า	17	-ไม้พุ่มหรือไม้ต้นขนาดเล็ก ผลัดใบ สูง 2-15 เมตร ลำต้น และกิ่งใหญ่ๆ มีหนามแหลม กิ่งเล็กๆ มักจะไม่มีหนาม กิ่งอ่อนมีหนามแหลมตามซอกใบ หนามยาว 2-4 เซนติเมตร เรือนยอดแผ่กว้าง ปลายกิ่งโค้งลง -เปลือกสีเหลืองอมเทาแตกเป็นร่องลึก มีช่องอากาศรูปรังกระจายห่างๆ -ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ ขนาดค่อนข้างเล็ก มักเรียงชิดกันเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
8	จบก	กระบก	29	-เป็นไม้ผลัดใบ ทรงเรือนยอดเป็นพุ่มแน่นทึบ มีความสูงของต้นประมาณ 10-30 เมตร -ใบเดี่ยวติดเรียงสลับกัน ลักษณะของใบเป็นรูปไข่หรือรูปรีแกมรูปขอบขนานจนถึงรูปใบหอก -ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกมีสีเขียวยอมเขียวอ่อน - เนื้อไม้สามารถนำมาใช้ทำเป็นครกและสาก	
9	หมี	หมี	23	-ลำต้นสูงได้ประมาณ 5-15 เมตร แตกกิ่งก้านเป็นพุ่มกลมทึบ -ลักษณะของใบเป็นรูปรี รูปรีแกมขอบขนาน หรือรูปไข่กลับหรือค่อนข้างกลม ปลายใบมนหรือเรียวแหลม - ใบสามารถนำมาย้อมผ้าได้ -เนื้อไม้สามารถนำมาใช้ทำบ้านเรือนและเฟอร์นิเจอร์ได้	
10	เมียดแอร์	พลองเหมือด	52	-เป็นไม้พุ่มกึ่งยืนต้นขนาดเล็ก มีความสูงประมาณ 1-3 เมตร เปลือกของลำต้นขรุขระเป็นร่อง -ใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ลักษณะของใบรูปวงรีคล้ายโล่ แผ่นใบเรียบเป็นมันมีสีเขียวเข้ม - ใช้ปลูกเป็นไม้ประดับเนื่องจากมีดอกที่สวยงาม	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
11	ยอ	ยอป่า	56	-จัดเป็นไม้ยืนต้น มีความสูงของต้นประมาณ 5-10 เมตรลำต้นตั้งตรง เรือนยอดเป็นพุ่มรี -ใบเป็นรูปรีหรือรูปไข่กลับ ปลายใบมนหรือแหลม โคนใบแหลมหรือเบี้ยว ส่วนขอบใบเรียบและเป็นคลื่นออกดอกเป็นช่อ ดอกมีกลิ่นหอมแบบอ่อน ๆ กลีบดอกหนาและเป็นสีขาว	
12	เหล็ยม	มะกอกเลื่อม	405	-ความสูงของต้นประมาณ 10-25 เมตร เรือนยอดกลม ลำต้นมีลักษณะตั้งตรง ตามกิ่งมีแผลใบเห็นชัดเจน -ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ออกเรียงเวียน ลักษณะของใบย่อยเป็นรูปไข่แกมวงรี -ออกดอกเป็นช่อเชิงลดตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ยาวประมาณ 7-25 เซนติเมตร	
13	ชันทองพญาบาท	ชันทองพญาบาท	20	-ลำต้นมีความสูงประมาณ ไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูง 7-13 เมตร ทรงพุ่มแน่นทึบ ลำต้นตรง -เปลือกต้นสีน้ำตาลแก่ ผิวบางเรียบ -ใบเดี่ยว เรียงสลับรูปขอบขนานแกมรูปหอกเนื้อใบหนาทึบ เหนียวหลังใบเรียบลื่นเป็นมัน	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
14	มะหาด	มะหาด	2	- ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 15-25 เมตร ไม่ผลัดใบ ทรงพุ่มกลม ลำต้นเปลาตรง เปลือกต้นสีน้ำตาลอมแดง รูปไข่ปลายใบมน ฐานใบมนหรือแหลมกว้าง ด้านบนมีขนหยาบเล็กน้อย - ใบจากเปลือกต้นมะหาดสามารถนำมาใช้ทำเชือกได้ - รากมะหาดสามารถนำมาสกัดย้อมผ้าได้	
15	มะม่วงป่า	มะม่วงป่า	4	- ไม้ยืนต้นขนาดกลางหรือใหญ่ ผลัดใบ สูง 15-25 เมตร ลำต้นเปลาตรง มีหนามทั่วไป - ใบมีลักษณะทรงรี ใบใหญ่ยาวรีแหลม ผิวใบเรียบเป็นมัน ใบอ่อนมีสีแดง ใบแก่สีเขียวเข้ม มีลักษณะทรงกลม กลีบดอกมีสีเหลืองนวล มีขนาดเล็ก มีกลิ่นหอม มีก้านดอกยาว ดอกจะออกตามปลายกิ่ง - ผลเป็นผลเดี่ยว อยู่เป็นพวง มีลักษณะรูปทรงกลม	
16	ฉนวน	ฉนวน	1	- เป็นไม้ต้นสูง 12-18 เมตร เปลือกสีเทาอ่อน แตกเป็นเลี้ยวสีม่วงแดงเชื่อมกันเป็นรูปถ้วย - ใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว ปลายคี่ เรียงแบบสลับ ใบปลายมนหรือเว้าเล็กน้อย ฐานใบมน - เนื้อไม้ใช้ทำเยื่อกระดาษและทำที่อยู่อาศัย	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
17	จั่ว	จั่ว	2	-ไม้ยืนต้นขนาดกลางหรือใหญ่ ผลัดใบ สูง 15-25 เมตร ลำต้นเปลาตรง มีหนามทั่วไป -ใบเดี่ยวลักษณะเรียงเวียนกันเป็นกลุ่ม เนื้อใบค่อนข้างหนา ใบเรียบสีชมพูแกมเลือดหมูที่เป็นสีทองหายาก มีกลิ่นหอมเย็น ออกเป็นกระจุกหรือเป็นกลุ่ม ๆ รูปทรงกระบอก ผิวแข็ง เมื่อแก่จัดจะแตก้าออกตามรอยประสาน	
18	หนามแท่ง	หนามแท่ง	10	-ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูง 4-10 เมตร ลำต้นและกิ่งก้านทรงกระบอก เปลือกสีน้ำตาล กิ่งก้านมีหนามแข็ง แหลม -ใบมักเรียงชิดติดกันเป็นกระจุกตามกิ่งใหญ่ ฐานใบสอบเรียวปลายใบกลมหรือมน มีติ่งหนามขอบใบเรียบ -ดอกเดี่ยว ออกกระจุกที่ปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็ก มี 2-6 ดอกกลีบดอกสีขาว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง -ผลรูปไข่ ค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2-4 เซนติเมตร มีเนื้อ มีขนเหมือนกำมะหยี่สีน้ำตาลปกคลุม	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
19	มะเเฒ่า	มะเเฒ่า	2	-เป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืนยาว แตกกิ่งก้านมาก กิ่งแขนงแตกเป็นพุ่มทรงกลม สูงประมาณ 5-10 เมตร -เป็นใบเดี่ยว สีเขียวสด ผิวใบเรียบเป็นมันทั้งสองด้าน ใบออกหนาแน่นเป็นร่มเงาได้เป็นอย่างดี -ดอกมีขนาดเล็กสีขาวอมเหลือง ออกดอกเป็นช่อยาวตามปลายกิ่งและซอกใบ ช่อดอกคล้ายพริกไทย	
20	ดุกหิน	มะดุก	11	-จัดเป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ ลำต้นมีความสูงได้ประมาณ 20-35 เมตร แตกกิ่งก้านทึบ -ลักษณะของใบเป็นรูปค่อนข้างรีหรือรูปขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบสอบแถบเข้าหากัน	
21	รัง	รัง	18	-ไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดเล็กถึงขนาดกลาง สูง 10 - 25 เมตร กิ่งก้านคดงอ เปลือกสีเทาหรือน้ำตาลอมเทา -ใบเดี่ยวเรียงสลับรูปไข่กว้างถึงรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลมหรือมน -ยางจากต้นรังใช้ผสมกับน้ำมันทาไม้หรือน้ำมันยาง ใช้สำหรับยาแนวเรือ -ไม่นำมาใช้ในงานการก่อสร้างบ้านเรือน	

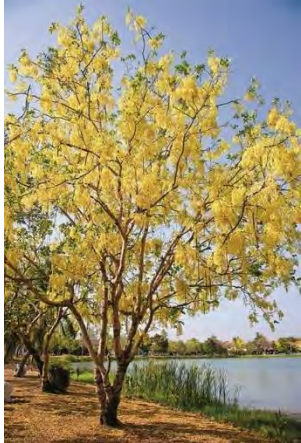
ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
22	มะม่วงหัวแมงวัน	มะม่วงหัวแมงวัน	76	-ลำต้นมีความสูงถึง 8-20 เมตร ลำต้นมีลักษณะเปลาตรง เรือนยอดเป็นพุ่มทึบ ตามก้านและกิ่งอ่อนมีขนยาวสีน้ำตาลแดงทั่วไป เปลือกต้นแตกเป็นร่องหรือเป็นสะเก็ดยาว ๆ ตามลำต้น มีสีเทาแก่หรือสีดำเปลือกด้านในเป็นสีแดงเลือดหมู ออกดอกเป็นช่อบริเวณปลายกิ่ง	
23	ส้านใบเล็ก	ส้านใบเล็ก	10	- ไม้ยืนต้น ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ไม้ผลัดใบ หรือผลัดใบระยะสั้นลำต้นมักมีปุ่มปมกิ่งอ่อนมีขนสูงได้ถึง 30 เมตร -ใบเดี่ยว เรียงสลับที่ปลายกิ่งรูปไข่กลับ หรือรูปวงรี -ดอกเดี่ยวออกที่ซอกใบ ขนาดใหญ่หรือออกเป็นคู่ที่ปลายกิ่ง -ผลสดรูปกลมแป้น ลักษณะเป็นกาบอวบน้ำ ห่อกันเป็นทรงกลม	
24	ส้านใหญ่	ส้านใหญ่	43	-จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางสูงประมาณ 10-35 เมตร เรือนยอดของต้นกลมทึบเปลือกต้นค่อนข้างเรียบหรือแตกเป็นสะเก็ด สีเทาอมเหลืองอ่อนหรือสีแดงอ่อนหรือชมพูปนเทา ส่วนเปลือกด้านในเป็นสีแดงคล้ำ	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
25	พลวง	พลวง	25	- ลำต้นเป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 20-30 เมตร - กิ่งอ่อนมีรอยแผล ใบขนาดใหญ่ เปลือกหนาสีน้ำตาลปนเทาอ่อน แตกเป็นร่องลึกไปตามยาวลำต้น - เนื้อใบหนา เกลี้ยงหรือมีขน กระจายห่าง ๆ โคน ใบหยักเว้า เป็นรูปหัวใจ ขอบใบจักเป็นคลื่น - ดอก ออกเป็นช่อเดี่ยวและออกตามง่ามใบตอนปลายกิ่ง	
26	ตะเคียน	ตะเคียน	9	- ตะเคียนเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ สูง 20-40 เมตร - เปลือกหนาสีน้ำตาลดำ แตกเป็นสะเก็ด กระพี้สีน้ำตาลอ่อน แก่นสีน้ำตาลแดง - เนื้อใบค่อนข้างหนา ปลายใบเรียว โคนใบมนป้านและเบี้ยว หลังใบที่ตุ่มเกลี้ยงๆ อยู่ตามง่ามแขนงใบ	
27	สะแบง	สะแบง	6	- ไม้ยืนต้นขนาดกลางสูง 15-30 เมตร ลำต้นเปลาตรงกิ่งก้านสาขาเป็นพุ่มกลมทึบ - เปลือกต้นหนาสีน้ำตาลปนเทา เปลือกหนาแตกเป็นร่องลึกตามยาว - ดอกออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงปลายแยกบิดเวียน	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
28	ตะโกนา	ตะโกนา	1	-จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก รูปทรงพุ่มมีความสูงของต้นประมาณ 8-15 เมตร เปลือกลำต้นเป็นสีดำ แตกเป็นร่องลึกเป็นสะเก็ดหนา -ออกดอกเป็นช่อดอกเป็นแบบแยกเพศและอยู่ต่างต้นกัน -ใบในช่อหนึ่งจะมีดอกย่อยประมาณ 3 ดอก	
29	คูณ	ราชพฤกษ์	1	-ลำต้น 5-15 เมตร -เปลือกเรียบเกลี้ยงสีเทาอ่อน สีเทาอมน้ำตาลหรือสีนวล -ใบประกอบแบบขนนกปลายคู่ ออกเรียงสลับ มีใบย่อย 3-8 คู่ เรียงตรงข้าม -ดอกสีเหลืองออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกยาวตามซอกใบห้อยย้อยลง -ผลเป็นฝักทรงกระบอกผิวเกลี้ยงสีดำ ยาว 20-60 ซม.	
30	เสี้ยวป่า	เสี้ยวป่า	1	-จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กมีความสูงของต้นได้ประมาณ 10 เมตร ทรงพุ่มกลมเตี้ยแตกกิ่งก้านเป็นพุ่มเตี้ยลำต้นขรุขระ -เปลือกลำต้นเป็นสีเทาปนสีน้ำตาลแตกเป็นร่องยาวตื้นและลึกตามลำต้น -เนื้อไม้เปราะและหักง่าย ลายไม้ไม่เป็นระเบียบ	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
31	แสมสาร	แสมสาร	19	-จัดเป็นไม้ยืนต้น ที่มีความสูงของต้นประมาณ 10 เมตร -ลำต้นตั้งตรงมีเนื้อไม้แข็งกิ่งแขนงแตกเป็นเรือนยอดกลมทึบ -เปลือกลำต้นหนาเป็นสีน้ำตาลแก่เกือบดำ ลำต้นขรุขระแตกเป็นร่องลึก -หลังใบเรียบเป็นสีเขียวเข้มและเป็นมัน ส่วนท้องใบเรียบเป็นสีอ่อนกว่า มีเส้นแขนงใบข้างละประมาณ 10-15 เส้น -ออกดอกเป็นช่อใหญ่ โดยจะออกตามปลายกิ่งหรือออกตามมุมก้านใบ แต่ละช่อดอกจะมีดอกย่อยจำนวนมากเบียดกันแน่นเป็นกระจุก	
32	พฤกษ์	พฤกษ์	3	-พฤกษ์เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 15-25 เมตร ทรงพุ่มกว้างพอสมควร -เปลือกสีเทาเข้มหรือน้ำตาลอมเหลือง ผิวเปลือกขรุขระมักแตกเป็นร่องยาว เปลือกด้านในมีสีแดงแดง -ใบเป็นรูปขนนก สองชั้นเรียงสลับกัน -เกสรยาวเป็นฝอยคล้ายดอกจามจุรี แต่มีสีขาวอมเขียว และเปลี่ยนเป็นสีเหลืองนวล มีกลิ่นหอม	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
33	ตัวขาว	ตัวขาว	39	-จัดเป็นไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดกลาง มีความสูงของต้นเฉลี่ยประมาณ 3-12 เมตรเรือนยอดเป็นทรงพุ่มกลม โคนต้นมีหนาม กิ่งก้านเรียว ส่วนกิ่งอ่อนมีขนนุ่มอยู่ทั่วไป -เปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาลแดง -ออกดอกเป็นช่อแบบกระจุกตามกิ่งเหนือรอยแผลของใบ กลีบดอกเป็นสีขาวอมสีชมพูอ่อนถึงสีแดง กลีบดอกมีกลิ่นหอมอ่อน ๆ -ผลเป็นแบบแห้งและแตกได้ ลักษณะของผลเป็นรูปไข่แกมรูปกระสวย ผิวผลมีนวลสีขาว	
34	ตัวแดง	ตัวแดง	912	-จัดเป็นไม้ยืนต้นที่มีขนาดเล็กถึงขนาดกลาง มีความสูง 8-15 เมตร -เปลือกสีน้ำตาลไหม้ แตกเป็นสะเก็ด เปลือกในสีน้ำตาลแกมเหลือง และมีน้ำยางสีเหลืองปนแดงซึมออกมา -ดอกสีชมพูอ่อน ถึงสีแดง กลิ่นหอมอ่อนๆ -ผลมีนวลขาวติดตามผิว เมื่อแก่จัดออกเป็นสามแฉก เมล็ดสีน้ำตาล	
35	พะยอม	พะยอม	1	-ลำต้นมีความสูงประมาณ 15-20 เมตร -เปลือกต้นมีสีน้ำตาลหรือสีเทาเข้ม เนื้อไม้มีสีเหลืองถึงสีน้ำตาล -ลักษณะของต้นเป็นทรงพุ่มกลมสวยงามมากแตกกิ่งก้านจำนวนมาก	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
36	จิกนา	จิกนา	26	-สูงได้ถึง 13 เมตร -ลำต้นมีเนื้อไม้เปลือกต้นสีน้ำตาลแตกเป็นร่อง -เด็ยรูปใบหอกกลับถึงรูปไข่กลับออกเวียนสลับปลายใบแหลมโคนใบสอบ ขอบใบหยักฟันเลื่อย ยอดอ่อนสีแดงเป็นมัน -ดอกออกเป็นช่อกระจุกที่ปลายยอด ห้อยลง	
37	กัตลิน	กัตลิน	33	-จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก มีความสูงประมาณ 5-12 เมตร ลักษณะของต้นเป็นทรงเรือนยอดแผ่กว้างถึงค่อนข้างกลม -ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกมีใบย่อยจำนวน 3 ใบ โดยใบย่อยใบกลางจะมีขนาดใหญ่สุดใบย่อยคู่ข้างจะอยู่ตรงข้ามกันส่วนที่เชื่อมกับก้านใบย่อยจะป่องเป็นข้อ -ออกดอกเป็นช่อแบบแยกแขนงตามปลายกิ่ง มีขนสั้นสีน้ำตาลอ่อน ๆ -ผลมีลักษณะกลม เมื่อสุกผลจะเป็นสีเหลือง มีขนสั้นสีน้ำตาลอ่อน ๆ	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
38	น้ำใจใคร	น้ำใจใคร	5	-ไม้พุ่มรอเลื้อย สูง 2-3 เมตร เปลือกสีเขียวเข้ม ผิวเรียบ กิ่งก้านมีขนสั้นๆ เป็นขนละเอียดสีขาว มักมีหนามแข็งเล็กๆทั่วไป เนื้อไม้สีขาวนวล ตามกิ่งอ่อนมีขนสีขาวปกคลุม กิ่งมักห้อยลง กิ่งแก่เกือบเกลี้ยง มีหนามโค้ง -ใบเดี่ยวเรียงแบบสลับรูปขอบขนานแกมใบหอก -ดอกช่อออกเป็นกระจุกตามซอกใบ มี 1-3 ช่อ ต่อซอกใบมีกลิ่นหอมมีขนสั้นหนาแน่น กลีบดอกสีขาว 3 กลีบ -ผลสด แบบผลผนังชั้นในแข็งรูปไข่ หรือกลม	
39	คำหมอกหลวง	คำหมอกหลวง	19	-ต้นขนาดกลาง สูง 7-15 ม. มีน้ำยางเหลือง กิ่งอ่อนมีขนปกคลุม ผลัดใบช่วงสั้นๆ -ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปวงรีขอบขนานหรือแกมรูปไข่ กลับปลายใบแหลมหรือมน โคนใบมน ขอบใบเรียบ มีหูใบเป็นปลอกที่บริเวณรอบกิ่ง หลุดร่วงง่ายเห็นรอยแผลชัดเจน ดอกเดี่ยวสีเหลืองสด เปลี่ยนเป็นสีซีดหรือขาวนวลเมื่อร่วง ออกที่ซอกใบ มีกลิ่นหอม -ผลเป็นผลสด รูปรีหรือรูปขอบขนาน	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
40	แสลงใจ	แสลงใจ	8	-ไม่ยืนต้นขนาดใหญ่ผลัดใบสูงได้ถึง15เมตร เปลือกต้นสีเทาอมเหลือง ไม่มีช่องอากาศ เกือบไม่มีมือจับ ตามง่ามใบบางครั้งมีหนาม ใบเดี่ยวเรียงตรงข้าม ผิวมันเรียบ สีเขียวเข้ม -ดอกช่อออกที่ซอกใบแบบกระจุกแยกแขนง ตามยอดหรือปลายกิ่ง มีดอกจำนวนมาก มีขน -ผลสดขนาดใหญ่กว่าพญามูล เหล็กเปลือกหนา สาก เมื่อสุกสีส้มถึงแดง	
41	เหมือดคน	เหมือดคน	45	-เป็นไม้ต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ 10-20 เมตร กิ่งก้านไม่มีขน ใบ ออกเดี่ยวๆ รูปหอกกลับหรือรูปไข่กลับ ค่อนข้างยาว ปลายใบแหลมหรือมน -ใบอ่อน เป็นคลื่น ผิวเกลี้ยง ดอก เป็นช่อ ดอกสีขาวมีกลิ่นหอม ออกเป็นคู่ ก้านดอกมีขน ละอองสีแดงติดอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของความยาว กลีบดอกมีขนสีน้ำตาลแดงค่อนข้างหนาแน่น -ผล รูปไข่ ผิวเกลี้ยง	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
42	ช้างโน้ม	ช้างโน้ม	1	-จัดเป็นไม้ยืนต้นหรือไม้พุ่มขนาดเล็ก เป็นไม้ผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ 3-8 เมตร และอาจสูงได้ถึง 12 เมตร กิ่งก้านแผ่ขยายออก ลำต้นมักคดงอ เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลเข้ม แตกเป็นสะเก็ดเป็นร่องลึก ตามปลายกิ่งมีกาบหุ้มตาลักษณะแข็งและแหลม -ใบเป็นใบเดี่ยวออกเรียงสลับ มักพบเรียงชิดกันเป็นกลุ่ม ๆ ที่ปลายกิ่ง -ออกดอกเป็นช่อแบบกระจุก แยกแขนง โดยจะออกตามซอกใบหรือบริเวณใกล้ปลายกิ่งที่ไม่มีใบ มักออกดอกพร้อมกับแตกใบใหม่	
43	มะกอก	มะกอก	3	-เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ มีความสูงของต้นประมาณ 15-25 เมตร ลำต้นตั้งตรงและมีลักษณะกลม เรือนยอดเป็นพุ่มกลม แตกกิ่งก้านโปร่ง -ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว ปลายใบคี่ ออกเรียงสลับ -มีดอกย่อยจำนวนมากและมีขนาดเล็ก ดอกย่อยเป็นสีครีม มีกลีบดอกสีขาว	

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
44	นมควาย	นมควาย	2	-จัดเป็นไม้เถาเลื้อยพาดพันกับต้นไม้อื่นไปได้ไกลประมาณ 5 เมตร เปลือกลำต้นเป็นสีม่วงอมเทา เนื้อไม้แข็ง -ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับกันไปตามข้อต้น ลักษณะของใบเป็นรูปรี รูปยาวรี รูปรีแกมรูปขอบขนาน หรือรูปไข่แกมรูปขอบขนาน ปลายใบแหลมหรือเรียวแหลมและเป็นติ่ง -ออกดอกเป็นช่อสั้นตรงข้ามกับใบหรือเหนือซอกใบ ดอกเป็นดอกเดี่ยวหรือออกเป็นช่อกระจุกประมาณ 2-3 ดอก -ออกผลเป็นกลุ่ม แต่ละช่อผลมีผลย่อยประมาณ 4-20 ผล	
45	ชนนไชย	ชนนไชย	11	-ไม้ต้นขนาดกลาง สูง 5-15 เมตร กิ่งอ่อนมีขน -ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปรีหรือรูปไข่ ยาว 2-5 ซม. กว้าง 0.7-2.5 มม. ฐานใบสอบ ขอบใบเรียบ ปลายใบมน กลีบดอกสีขาวหรือสีเหลืองอ่อน แต่ละกลีบยาว 2-3 มม. เกสรเพศผู้ 10 อัน ยาว 1-2 มม. อับเรณู สีเหลือง	

ตารางที่ 3.6 สมุนไพรพื้นถิ่น พบว่ามีทั้งหมด 41 ชนิด ที่พบในพื้นที่ป่าตะโกรี ตำบลลำโรง อำเภอลับแล

ลำดับ ที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
1	ตูมกา	ตูมกา	1	ตำรายาไทยจะใช้เมล็ดแก่แห้ง (โกฐกะลั้ง) เป็นยาขมเจริญอาหาร แก้กษัย ช่วยขับน้ำย่อย แก้อืดโรย	
2	ตัว	ตัวขาว	1	ช่วยบำรุงโลหิต ฟอกโลหิต เปลือกต้นนำมาต้มกับน้ำกินแก้ธาตุพิการ ช่วยแก้ประดง ผักตัว เป็นผักที่มีวิตามิน (ยอด, ใบอ่อน ,ดอก)ช่วยบำรุงโลหิต ฟอกโลหิต แก้ประดง ช่วยขับลม แก่นและลำต้น ใช้แช่กับน้ำดื่ม ช่วยแก้ประดงเลือด หรืออาการเลือดไหลไม่หยุด	
3	บักหมี	หมี	1	ตำรายาไทยจะใช้รากต้นหมีเป็นยาบำรุงกำลัง (ราก) รากใช้เป็นยาแก้ไข้หรือเปลือกต้น เป็นยาฝาดสมาน แก้บิดท้องเสีย แก้ปวดมดลูก แก้เจ็บปวดตามกล้ามเนื้อ ผลดิบ ให้น้ำมันเป็นยาถอนพิษแก้ปวด	
4	ขันทอง พญาบาท	ขันทอง พญาบาท	1	เปลือกต้นมีรสเมาเบื่อ ใช้เป็นยาบำรุงเหงือก ใช้รักษาเหงือกอักเสบ ทำให้ฟันทน เหงือกแข็งแรง (เปลือกต้น)	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
5	มะกอก เลื่อม	มะกอกเลื่อม	1	-ยาง รสฝาด ทาแก้เม็ดผื่นคัน และเป็นเครื่องหอม -ผล เป็นยาแก้ไอ ขับเสมหะ แก้ น้ำลายเหนียว -แก่น รสเฝื่อน แก้โลหิตระดู พิการ แก้ประดง -ผลสด มีรสฝาดเปรี้ยว นำมา ดองและแช่อิ่ม กินเป็นอาหาร	
6	ตะขบ ป่า	ตะขบป่า	1	ใบแห้งนำมาต้มกับน้ำกินเป็นยา บำรุงร่างกาย ผลใช้กินเป็นยาแก้ อ่อนเพลีย แก่นหรือรากใช้กิน เป็นยาแก้ตานขโมย (น้ำยางจาก ต้น) ใช้เป็นยาแก้หิวตกโรค น้ำต้มจากใบแห้งใช้กินเป็นยาแก้ ไข้	
7	มะเฒ่า	มะเฒ่า	1	ผลมะเฒ่าสุกจะมีสารแอนโทไซยานิน (Anthocyanin) ที่ช่วย ต่อต้านอนุมูลอิสระ ป้องกัน มะเร็ง ช่วยขจัดสารพิษออกจาก ร่างกายและยังช่วยชะลอความ แก่ชราได้อีกด้วย (ผลสุก) ช่วย บำรุงสายตาและมีสรรพคุณช่วย ฟอกโลหิต	
8	ธนน ไชย	ธนนไชย	1	ลำต้นหรือราก-ใช้ต้มน้ำดื่มแก้ อาการผดผื่นแดง เปลือก-ใช้ต้มน้ำผสมกับเกลือ ใช้รักษาโรค เหนืออกและแผลในปาก ส่วนที่ใช้ เป็นอาหารใบอ่อน ยอดอ่อนและ ดอกมีรสเปรี้ยวมัน ผลสุกรส หวานเปรี้ยว ใบอ่อนยอดอ่อน และดอกรับประทานเป็นผักสด จิ้มกับน้ำพริก ลาบ ยำ ผลสุก รับประทานได้	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
9	มะม่วง หัวแมง วัน	มะม่วงหัว แมงวัน	1	ใช้เป็นยารักษาไข้ กามโรค โรค ผิวหนัง งูและแมลงป้องกัน ป้องกันแบคทีเรียยางและราก นำมาบดใช้ทำยาแก้โรคท้องร่วง เมล็ดนำมาสกัดเอาน้ำมันไปใช้ ทำพวกเคมีภัณฑ์ ทำเป็นยาแก้ โรคผิวหนัง เปลือกต้นนำมาต้ม กับน้ำดื่มเป็นยาแก้อาการอักเสบ จากพิษพิษ	
10	มะม่วง ป่า	มะม่วงป่า	1	ผลอ่อน มีวิตามินซีป้องกันโรค ใบอ่อน ใช้เป็นผักสด" ผลมะม่วงป่า ต้านโรคมะเร็ง ต้านอนุมูลอิสระ ช่วยชะลอความ แก่ ช่วยเสริมภูมิคุ้มกัน เปลือกกล้าต้น(ต้มดื่ม) แก้อาการ ท้องเสีย ช่วยขับปัสสาวะ	
11	มะกอก	มะกอก	1	เปลือกต้น ใบ และผล ใช้กินเป็น ยาบำรุงธาตุในร่างกาย เนื้อในผล มีสรรพคุณช่วยแก้ธาตุพิการ เพราะน้ำดีไม่ปกติและกระเพาะ อาหารพิการ ผลมีรสเปรี้ยวอม หวาน สรรพคุณช่วยแก้โรคขาด แคลเซียมได้ ใบมีรสฝาดเปรี้ยว นำมาคั้นเอาน้ำใช้หยอดหู แก้อาการ อักเสบ แก้อาการปวดหู	
12	นมควาย	นมควาย	1	เนื้อไม้และราก แก้ไข้กลับไข้ซ้ำ ต้มกินแก้ไข้เนื่องจากกินของ แสลง แก่นและรากนำมาต้ม รวมกันกับน้ำดื่มเป็นยาแก้ไข้ กลับหรือไข้ซ้ำ ต้มกินแก้ไข้ เนื่องมาจากรับประทานของ แสลงที่เป็นพิษเข้าไป ผลสุกเป็น ยารักษาโรคหิด	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
13	กำแพง เจ็ดชั้น	กำแพง เจ็ดชั้น	1	-เนื้อไม้ ต้มน้ำดื่ม แก้โรคไต แก้ ท้องผูก ยาระบาย แก้มติขึ้น -ลำต้น แก่ปวดเมื่อย ต้นช่วยแก้ เบาหวาน ช่วยบำรุงโลหิต -รากช่วยรักษาโรคตา	
14	ส้านใบ เล็ก	ส้านใบเล็ก	1	ราก แขน้ำดื่ม แก้อาการท้องเสีย แก่นหรือราก ฝนน้ำกิน แก้ไข้ ผลสุก รสเปรี้ยว นำมาปรุงรส อาหาร น้ำต้มเปลือก กินเป็นยา ผดสุมาน และแก้ท้องเสีย	
15	ส้าน ใหญ่	ส้านใหญ่	1	ตำรับยาพื้นบ้านอีสานจะใช้ลำ ต้นนำมาต้มน้ำดื่มเป็นยาขับ น้ำคาวปลาหลังคลอดหรืออยู่ไฟ ดีมากและนำมาเคี้ยวพ่นเป่าแผล เป็นยารักษาแผล แก้ไฟไหม้ได้ เปลือกจากเนื้อไม้ ผล มีรส เปรี้ยว ใช้ผสมปรุงเป็นยา กระจายโลหิต	
16	ตะเคียน	ตะเคียน	1	เปลือกเนื้อไม้มีรสฝาด ใช้ฆ่าเชื้อ โรค แก้อักเสบ ห้ามเลือด เปลือก รสฝาดเมาใช้สมานแผล แก้บิดมูกเลือด แก่นมีรสขมอม หวาน ช่วยแก้โลหิตและกำเดา แก่นช่วยแก้อาการปวดฟัน แก้ เหงือกบวม	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
17	ยอป่า	ยอป่า	1	รากมีสรรพคุณแก้เบาหวาน แก่นมีรสขมร้อน นำมาต้มหรือ ดองกับเหล้าต้มเป็นยาบำรุง โลหิต ใบช่วยแก้อาการปวด ศีรษะและใบนำมาอังไฟ แล้ว นำมาปิดที่หน้าอกและหน้าท้อง ช่วยแก้ไข้ เปลือกและเนื้อไม้เป็น ยาแก้ไข้ แก้ไข้มาลาเรีย	
18	สะแบง	สะแบง	1	เปลือก น้ำต้มเปลือกใช้ทาถู นวด แก้ปวดข้อ ยางไม้ ใส่แผล รักษาแผล และโรคเรื้อน กินแก้ โรคหนองใน	
19	พลวง	พลวง	1	ใบ รสฝาด ต้มน้ำผสมน้ำเกลือ อมแก้ปวดฟัน ฟันโยกคลอน ใบ และยาง รสฝาดร้อน กินเป็นยา ตัดลูก (ทำให้ไม่มีบุตร) ราก แก้ว ต้บอัดเสบ ต้น ทารักษาแผล ใบ แก้บิด ถ่ายเป็นมูกเลือด	
20	เต็ง	เต็ง	1	เปลือกต้นใช้เป็นยาสมานแผล ห้ามเลือด รักษาแผลเรื้อรัง และ แผลพุพองให้สมานตัวเร็ว (เอา เนื้อไม้หรือเปลือกต้นมาฝนกับ น้ำปูนใสแล้วใช้สำหรับทาบริเวณ ที่เป็นแผล)	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
21	รัง	รัง	1	เปลือก ใช้แก้โรคท้องร่วง ใบ ตำ พอก รักษาแผลพุพอง นำมาต้ม กับน้ำอาบเป็นยาแก้อาการ วิงเวียนศีรษะ	
22	พะยอม	พะยอม	1	สรรพคุณของดอกช่วยบำรุง หัวใจใช้ทำเป็นยาหอมไว้แก้ลม เปลือกต้นช่วยแก้อาการท้องร่วง เปลือกต้นมีสีสาร Tannin มาก สามารถใช้เป็นยาฝาดสมานแผล ในลำไส้ได้ ท้องเดิน ช่วยแก้ ลำไส้อักเสบได้ ช่วยสมาน บาดแผล	
23	ตะโก นา	ตะโกนา	1	เปลือกต้นหรือแก่นใช้เป็นยา อายุวัฒนะ ทำให้มีอายุยืนยาว นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นชาช่วย บำรุงกำลัง แก่นใช้ต้มกับน้ำดื่ม เป็นยาบำรุงธาตุในร่างกาย ราก ต้น และแก่นเป็นยาแก้ไข้กลับ ไข้ซ้ำ จากการกินของแสลงที่เป็น พิษ	
24	มะค่า แต้	มะค่าแต้	1	เปลือกใช้ต้มแก้ซาง แก่ล้นเป็น ฝ้า ใช้ต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้ พยาธิ ปุ่มที่เปลือกนำมาต้มรมให้ หัวริดสีดวงทวารหนักฝ่อได้ ผล ใช้เป็นยาแก้โรคผิวหนัง	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
25	ราช พฤกษ์	ราชพฤกษ์	1	เปลือกช่วยบำรุงโลหิตในร่างกาย สารสกัดจากลำต้นและใบของ ราชพฤกษ์มีฤทธิ์ช่วยต่อต้าน อนุมูลอิสระ สารสกัดจากเมล็ดมี ฤทธิ์ช่วยลดระดับคอเลสเตอรอล ฝักราชพฤกษ์มีสรรพคุณทางยา ช่วยแก้ไข้มาลาเรีย	
26	เสี้ยวป่า	เสี้ยวป่า	1	ใบเสี้ยวป่าใช้ผสมกับลำต้น กำแพงเจ็ดชั้น นำมาต้มกับน้ำดื่ม วันละ 3 ครั้ง เป็นยาฟอกโลหิต	
27	แสมสาร	แสมสาร	1	แก่น เป็นยาระบาย ขับเสมหะ ขับระดู ยาแก้โลหิต แก้กลม รากมี สรรพคุณเป็นยาฟอกโลหิต ยอด ใช้ต้มกับ น้ำดื่มเป็นยาแก้ โรคเบาหวาน ดอกใช้ต้มกับน้ำ ดื่มเป็นยาแก้ร้อนไม่หลับ	
28	ติ้ว	ติ้วแดง	1	ใช้ต้นหรือราก ผสมลำต้น กำแพงเจ็ดชั้น ต้มน้ำดื่ม แก่ กระษัยเส้น เป็นยาระบาย เปลือกต้น ใช้ทำสีย้อมใบอ่อน	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
29	พฤกษ์	พฤกษ์	1	เปลือก ให้น้ำฝาด ใช้พอกหนัง รักษาแผลในปาก ลำคอ เหนือก ใบ ดับพิษร้อนทำให้เย็น เมล็ด รักษาโรคผิวหนัง รักษากลาก เกลื้อน, โรคเรื้อน ทำยารักษา เยื่อตาอักเสบ	
30	แดง	แดง	1	เปลือกต้น ต้มน้ำดื่ม สมานธาตุ แก้ปวด ต้มน้ำดื่ม แก้โรคพิษโลหิต ดอก ต้มน้ำดื่ม เข้ายาแก้ไข้ ช่วย แก้อาการท้องร่วง แก้ช่วยแก้ พิษโลหิต ช่วยดับพิษ แก้ไข้กาฬ	
31	พะยุง	พะยุง	1	เปลือกต้นหรือแก่นพะยุง นำมา ผสมกับแก่นสนสามใบ แก่น ขี้เหล็ก และแก่นแสมสาร ใช้ต้ม กับน้ำดื่มเป็นยาแก้มะเร็ง รากใช้ กินเป็นยารักษาอาการไข้พิษ เชื้องูซึม ยางสดใช้เป็นยาทาปาก รักษาโรคปากเปื่อย	
32	ฉนวน	ฉนวน	1	ราก ป้องกันรังแค เปลือกต้น ผสมลำต้นดาปู ลำต้นตาเสือ ต้ม น้ำดื่ม แก้คอปอก	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
33	ประดู่	ประดู่	1	เปลือก ให้น้ำฝาดใช้พอกหนัง เป็นยาบำรุงร่างกาย แก่นเนื้อไม้ มีรสขมฝาดร้อน มีสรรพคุณเป็น ยาบำรุงโลหิต บำรุงกำลัง บำรุง ธาตุในร่างกาย ใบนำมาตากแห้ง ใช้ชงกับน้ำร้อนเป็นชาใบประดู่ นำมาดื่มจะช่วยบรรเทาอาการ ระคายคอได้	
34	กระบก	กระบก	1	เนื้อในเมล็ด มีรสมันร้อน บำรุง เส้นเอ็น บำรุงไขข้อ แก้ข้อขัด บำรุงไต ฆ่าพยาธิในท้อง น้ำมัน เมล็ดกระบกช่วยบำรุงสมอง เนื้อ ไม้ช่วยทำให้เจริญอาหาร ใบ ช่วยแก้อาการคันตามผิวหนัง	
35	จิกนา	จิกนา	1	น้ำจากใบแก้ท้องเสีย เปลือกเป็น ยาลดไข้ และรักษาไข้มาลาเรีย ผลหั่นเฝือก แก้หวัด เมล็ดแก้จุก เสียด เมล็ดใช้รักษาเยื่อในตา อักเสบ น้ำคั้นจากเมล็ดใช้เป็นยา หยอดตาได้ ช่วยแก้อาการไอใน เด็ก	
36	จ๊ว	จ๊ว	1	เปลือกต้น ผสมเปลือกต้นนุ่น ต้ม น้ำดื่ม แก้อาหารเป็นพิษ รักษา โรคบิด แก่น ใช้เป็นส่วนผสมเข้า ยารักษาแผล รากใช้เป็นยาบำรุง กำลัง ดอกช่วยแก้อาการ กระหายน้ำ	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
37	มะหาด	มะหาด	1	แก่นมะหาดมีรสร้อน มีสรรพคุณเป็นยาแก้กระษัย ละลายเลือดกระจายโลหิต ช่วยแก้อาการเบื่ออาหาร ช่วยแก้ตานขโมย รากมะหาดสดหรือแห้งนำมาต้มกับน้ำกินเป็นยาแก้พิษร้อนใน	
38	น้ำใจ ใคร	น้ำใจใคร	1	เนื้อไม้ รสฝาดเผื่อนเล็กน้อย ต้ม น้ำดื่ม แก้ปวดเมื่อย แก้พิษเมาเบื่อ หรือฝนทารักษาบาดแผล ลำต้นแก้โรคไตพิการ ใบแก้หวัด คัดจมูก แก้ปวดศีรษะ รากแก้ไข้ แก้ตัวร้อน ขับพยาธิ เปลือกต้น รักษาแผลเน่าเปื่อย หรือต้มดื่ม บำรุงกำลัง	
39	หนาม แท่ง	หนามแท่ง	1	ตำรายาไทยใช้ทั้งต้น รสเผื่อน เล็ก น้อย ป รุง ยา รักษ า โรคเบาหวาน แก้โรคมะเร็งต่างๆ เช่น มะเร็งตับ มะเร็งในกระดู ก แก้วัณโรค ผลแก่ ใช้ต้กับน้ำ เป็นยาสระผม ชักผ้า เปื้อ ปลา ใบ แก้ไข้ ขับปัสสาวะ	
40	คำ หมอก หลวง	คำหมอก หลวง	1	แก่นนำไปใช้ปรุงเป็นยารักษาโรคเบาหวาน เนื้อไม้ใช้เข้ายากับโมกเดียมและสามพันเตียม ใช้ต้มกับน้ำเป็นยาต้มแก้บิดและถ่ายเป็นมูกเลือด แก่นคำหมอกหลวงใช้ผสมกับแก่นมะพอก นำมาต้มรวมกันให้หืนอยู่ไฟใช้อาบและสระผม เมล็ดคำหมอกหลวง นำมาต้มเคี้ยวกับน้ำใช้ผสมเป็นยาฆ่าเหา	

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
41	มะดูก	มะดูก	1	ราก นำมาต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้ อาการปวดกระดูกและข้อ ใช้กิน เป็นยารักษาโรคมะเร็ง รักษาโรค ผิวหนัง ผื่นคัน แก้ประดง น้ำเหลืองเสีย เข้าข้อออกดอก เป็นยาแก้อาการปวดแสบปวด ร้อน แก้เส้นเอ็นพิการ	

ตารางที่ 3.7 สัตว์เลี้ยง พบว่ามีทั้งหมด 10 ชนิด ที่พบในพื้นที่ชุมชนตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายมาศ

ลำดับ ที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
1	วัว	โคเนื้อ	467	
2	ควาย	กระบือ	35	
3	หมู	สุกร	2	
4	ไก่บ้าน	ไก่พื้นเมือง	1,330	
5	ไก่ไข่	ไก่ไข่	7	

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
6	เป็ดไข่	เป็ดไข่	44	
7	แพะ	แพะ	75	
8	แกะ	แกะ	35	
9	หมา	สุนัข	108	
10	แมว	แมว	61	

ตารางที่ 3.8 สัตว์และแมลง พบว่ามีทั้งหมด 19 ชนิด ที่พบในพื้นที่ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลับพลายชัย

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
1	ปลวก	ปลวก	10	
2	จิกจั่น	จิกจั่น	12	
3	ยุง	ยุง	14	
4	มดดำ	มดดำ	2	
5	ตั๊กแตนใบไม้	ตั๊กแตนใบไม้	20	

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
6	ผีเสื้องูทอง	ผีเสื้องูทอง	21	
7	หนอน	หนอน	22	
8	ไถ่	ไถ่	23	
9	หอยนวล	หอยนวล	24	
10	งู	งู	25	

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
11	แมงทับ	แมงทับ	26	
12	ผึ้ง	ผึ้ง	27	
13	กา	อีกา	28	
14	ไส้เดือนดิน	ไส้เดือนดิน	29	
15	มดแดง	มดแดง	3	

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ ตัวอย่าง (ตัว)	ภาพ
16	นกเอี้ยง	นกเอี้ยง	30	
17	กิ้งก่า	กิ้งก่า	31	
18	จิ้งเหลน	จิ้งเหลน	32	
19	แมงมุม	แมงมุม	4	

3.2.3 พรรณไม้ สมุนไพรร สัตว์เลี้ยง สัตว์และแมลง ที่พบในพื้นที่ป่าชุมชนห้วยผาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลห้วยผา อำเภอขำนิ

ตารางที่ 3.9 ไม้มีค่า 56 ชนิด ที่พบในพื้นที่ป่าชุมชนห้วยผาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลห้วยผา อำเภอขำนิ

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
1	เต็ง	ไม้เต็ง	141	-เปลือกสีน้ำตาลปนเทาแตกเป็นร่อง และเป็นสะเก็ดหนา -ลักษณะของใบเป็นรูปใบขอบขนาน หรือรูปรีแกมรูปขอบขนานถึงรูปไข่กลับ ปลายใบมนหรือแหลม โคนใบห้หรือมน เนื้อใบหนา สีเขียวอมเหลือง ผิวใบมีขนสั้นสากมือถึงค่อนข้างเกลี้ยง	
2	ไม้เต็ง	ตูมกา	80	- เปลือกลำต้นเป็นสีเทาอมสีเหลือง -ลักษณะของใบเป็นรูปไข่ ปลายใบมนหรือเรียวแหลม -ดอกจะออกดอกเป็นช่อตามซอกใบแบบกระจุกแยกแขนง โดยจะออกบริเวณยอดหรือตามปลายกิ่ง -ผลเปลือกผลหนาและสาก ผลเป็นสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีส้มถึงแดง ไม่แตก	

3	หมากบก	กระบก	3	-ลำต้นเปลาตรง โคนเป็นพูพอน เปลือกสีเทาแกมน้ำตาล แตกเป็นสะเก็ด -ดอกมีขนาดเล็ก มีขนนุ่ม ออกดอกรวมกันเป็นช่อโต สีขาวอมเขียวอ่อนๆ -ผลมีกลมรี ๆ หรือป้อม ออกสีเขียว เหลือง มีเนื้อละ หุ้มเมล็ดพองรพ เปลือกหุ้มเมล็ดแข็งแห้ง	
4	บักค้อ	ตะคร้อ	16	- เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ เปลือกเรียบสีน้ำตาลอมเทา แตกเป็นสะเก็ดหนา ๆ -ป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคู่ เนื้อใบค่อนข้างหนา ใบอ่อนมีขนเล็กน้อย -แยกแขนงออกที่ง่ามใบและปลายกิ่ง สีเหลืองอมเขียว -ผล มีลักษณะเป็นทรงกลมปลายติ่งแหลม แข็ง ผลดิบมีสีเขียว และเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่อสุก เนื้อในมีสีเหลืองส้ม ลักษณะเนื้อเป็นเยื่อหุ้มเมล็ด	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
5	หมี่เหม็น	หมี่	1	-เปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาล ลำต้นแก่แตกเป็นร่องตื้นๆ ตามยาวตามกิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขนละเอียด -ลักษณะของใบเป็นรูปรี เนื้อใบค่อนข้างหนา หลังใบเกลี้ยง สีเขียวเข้มเป็นมัน ท้องใบมีขน -ลักษณะดอกจะออกตามซอกใบและปลายกิ่ง ดอกย่อยเป็นสีเหลือง ไม่มีกลีบดอก -ลักษณะผล มีกลิ่นเหม็น ลักษณะของผลเป็นรูปทรงกลม	
6	ประดู่ป่า	ประดู่ป่า	4	-ต้นตั้งตรงมีความสูงได้ประมาณ 15-30 เมตร -ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก ปลายคี่ ค่อนข้างมน -ดอกเป็นช่อสีเหลืองดอกเหมือนดอกถั่ว -ผลเป็นฝักกลมแบน มีขนปกคลุมอยู่ ผลมีปีกคล้ายจานบินรอบๆ	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
7	ต้นแดง	ไม้แดง	162	-ลำต้นค่อนข้างเปลาตรงหรือเป็นปุ่มปม -ใบเป็นช่อแบบขนนกสองชั้น ส่วนฐานใบมักเบี้ยว ใบแก่จะไม่มีขนปกคลุม -ดอกสีเหลืองขนาดเล็ก มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ขึ้นอัดกันแน่นเป็นช่อกลมเดี่ยว -ผลมีลักษณะเป็นฝักแบนแข็ง เรียวและโค้งงอที่ส่วนปลาย ฝักมีความยาวผิวฝักเรียบมีสีน้ำตาลอมเทา ไม่มีขนขึ้นปกคลุมและไม่มีก้าน	
8	สะเดา	สะเดา	18	-ไม้ต้น สูง 5-10 เมตร เปลือกต้นแตกเป็นร่องลึกตามยาว ยอดอ่อนสีน้ำตาลแดง -ใบประกอบแบบขนนก ออกเรียงสลับรูปใบหอก โคนใบมน ไม่เท่ากันแผ่นใบเรียบ สีเขียวเป็นมัน - ลักษณะดอก ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่งขณะแตกใบอ่อน ดอกสีขาวนวล กลีบเลี้ยงมี 5 แฉก โคนติดกัน กลีบดอกโคนติดกัน -ลักษณะผล ผลอ่อนสีเขียว สุกเป็นสีเหลืองส้ม เมล็ดเดี่ยว รูปรี	

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
9	มะค่าโมง	มะค่าโมง	5	- เปลือกลำต้นมีสีน้ำตาลอ่อนอมชมพู กิ่งอ่อนมีขน - ใบออกเรียงสลับกันบนกิ่งแขนง มีก้านใบหลัก - ออกดอกเป็นช่อบริเวณปลายกิ่ง - ผลเป็นฝัก มีลักษณะแบนขนาดใหญ่ ฝักกว้าง	
10	ลำดวน	ลำดวน	4	- ไม้ต้นขนาดกลาง สูง 5 - 20 เมตร ไม้ผลัดใบ เรือนยอดรูปกรวย หนาทึบ ลำต้นเปลาตรง มีเปลือกสีน้ำตาล - ลักษณะใบ เป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปขอบขนานหรือรูปใบหอก ปลายใบแหลมโคนใบสอบหรือมน - ดอกมีสีนวลกลิ่นหอม ออกเดี่ยวตามซอกใบที่ปลายกิ่ง กลีบดอกหนาและแข็ง กลีบดอก - ลักษณะผล ทรงกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.6 เซนติเมตร สีเขียว เมื่อสุกสีดำ รสหวานอมเปรี้ยว	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
11	ยอ	ยอป่า	27	- ไม้ยืนต้น มีความสูงของต้นประมาณ 5-10 เมตรลำต้นตั้งตรง เรือนยอดเป็นพุ่มรี - ใบเป็นรูปรีหรือรูปไข่กลับ ปลายใบมนหรือแหลม โคนใบแหลมหรือเบี้ยว ส่วนขอบใบเรียบและเป็นคลื่น - ลักษณะดอก ออกดอกเป็นช่อ ดอกมีกลิ่นหอมแบบอ่อน ๆ - ลักษณะผล ผลรวมรูปร่างค่อนข้างกลม ผลอ่อนเป็นสีเขียว เนื้อในผลอ่อนนุ่ม ฉ่ำน้ำ และเป็นสีขาว ส่วนผลแก่เป็นสีดำ	
12	เหลียม	มะกอกเลื่อม	11	- ความสูงของต้นประมาณ 10-25 เมตร เรือนยอดกลม ลำต้นมีลักษณะตั้งตรง ตามกิ่งมีแผลใบเห็นชัดเจน - ใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ออกเรียงเวียน ลักษณะของใบย่อยเป็นรูปไข่แกมวงรี - ดอกเป็นช่อเชิงลดตามซอกใบ ใกล้ปลายกิ่งยาวประมาณ 7-25 เซนติเมตร - ลักษณะผล ออกผลเป็นช่อ ช่อหนึ่งมีผลประมาณ 1-4 ผล ผลมีลักษณะเป็นรูปไข่ รูปกลม หรือรูปกระสวย	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
13	มะม่วงป่า	มะม่วงป่า	1	- ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เป็นทรงพุ่ม - ใบมีลักษณะทรงรี ใบใหญ่ยาวรีแหลม ผิวใบเรียบเป็นมัน ใบอ่อนมีสีแดง ใบแก่สีเขียวเข้ม - ดอกมีลักษณะทรงกลม กลีบดอกมีสีเหลืองนวล มีขนาดเล็ก มีกลิ่นหอม มีก้านดอกยาว ดอกจะออกตามปลายกิ่ง - ผลเป็นผลเดี่ยว อยู่เป็นพวง มีลักษณะรูปทรงกลม ลูกมีขนาดเล็ก ผิวเปลือกบาง ผลอ่อนมีสีเขียว มียางสีขาว	
14	จ๊ว	จ๊ว	30	- ไม้ยืนต้นขนาดกลางหรือใหญ่ ผลัดใบ สูง 15-25 เมตร ลำต้นเปลาตรง มีหนามทั่วไป - ใบเดี่ยวลักษณะเรียงเวียนกันเป็นกลุ่ม เนื้อใบค่อนข้างหนาเกลี้ยง ขอบใบเรียบ - ดอกสีชมพูแกมเลือดหมูที่เป็นสีทองหายาก มีกลิ่นหอมเย็น ออกเป็นกระจุกหรือเป็นกลุ่ม ๆ - ลักษณะผล ผิวแข็ง รูปทรงกระบอก เมื่อแก่จัดจะแตกอ้าออกตามรอย ประสาน	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
15	บักแงว	คอแลน	13	-ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ สูงประมาณ 10-20 เมตร เปลือกเรียบ เรือนยอดเป็นพุ่มค่อนข้างทึบ -ใบคอแลน เนื้อหนา ใบสีเขียว ใบย่อยเป็นรูปขอบขนานแกมรูปไข่กลับถึงรูปรี -ดอกมีขนาดเล็ก มีสีขาวอมเขียว ออกรวมกันเป็นช่อตามปลายกิ่ง ทุกส่วนของช่อดอกจะมีขนสีเทาทั่วไป -ลักษณะผล ลักษณะเป็นรูปรีถึงกลม ผลอ่อนจะเป็นสีเขียว ส่วนผลแก่จัดจะออกเป็นสีแดงเข้ม	
16	พยูง	พยูง	41	-ลำต้นจะมีลักษณะเปลาตรง มีเรือนยอดเป็นรูปทรงกลม -ใบ ออกเป็นช่อแบบขนนก ช่อดัดเรียงสลับ -ดอกมีขนาดเล็ก สีขาว ทรงรูปดอกถั่ว -ผลผิวเกลี้ยง แบน และบอบบาง รูปขอบขนาน	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
17	ประดู่	ประดู่	28	-เป็นพรรณไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีลำต้นสูงประมาณ 25 เมตร -ใบจะออกรวมกันเป็นช่อ ลักษณะของใบเป็นรูปมนรี ปลายใบแหลม ถ้าขึ้นในที่แล้งจะผลัดใบก่อนออกดอก -ดอกออกเป็นช่อมีสีเหลืองสด ลักษณะคล้ายดอกถั่ว โคนกลีบเลี้ยงกลีบดอกติดกันเป็นกรวย โค้งเล็กน้อย - ลักษณะผลรูปกลมหรือรีแบน ขอบมีปีกบางคล้ายใบโดยรอบ แผ่นปีกปิด เป็นคลื่น ผิวมีขนละเอียด	
18	พลับพลา	พลับพลา	21	-ลักษณะเฉพาะ เป็นไม้ต้นขนาดกลาง สูงได้ถึง 15 เมตร -ลักษณะใบ เป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปไข่หรือรูปขอบขนาน แผ่นใบเรียบ ปลายใบแหลมฐานใบกลมมนหรือรูปลิ้น -ลักษณะดอก สีเหลืองออกเป็นช่อสั้นๆ ตามซอกใบและปลายกิ่ง เกสรสีเหลืองเข้ม มีจำนวนมาก -ลักษณะผล มีก้านยาวโค้ง รูปไข่กลับ เรียบไม่มีขน ขนาดกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 1.5 เซนติเมตร	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
19	ต้นแต้	มะค่าแต้	175	-เปลือกต้นเรียบเป็นสีเทาคล้ำ กิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขนสีน้ำตาล -ใบเว้าตื้น โคนใบเป็นรูปลิ้น ท้องใบมีขนนุ่ม -ออกดอกเป็นสีเหลืองแกมเขียว ด้านนอกดอกมีขนสีน้ำตาล -ผลเป็นฝักเดี่ยวแบนค่อนข้างกลม ที่ผิวเปลือกมีหนามแหลมอยู่ทั่วไป	
20	รัง	รัง	9	-เปลือกต้นเป็นสีเทาหรือสีน้ำตาลอมเทา -ใบเป็นรูปไข่ถึงรูปขอบขนาน ใบเรียวและมน -ดอกมักจะออกก่อนแตกใบอ่อน -ผลลักษณะเป็นรูปไข่ มีปีกที่พัฒนามาจากกลีบเลี้ยง 5 ปีก	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
21	หนามแท่ง	หนามแท่ง	5	-ลักษณะเฉพาะ ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูง 4-10 เมตร ลำต้นและกิ่งก้านทรงกระบอก เปลือกสีน้ำตาล กิ่งก้านมีหนามแข็งแหลม -ลักษณะใบ ใบมักเรียงชิดติดกันเป็นกระจุก ตามกิ่งใหญ่ ฐานใบสอบเรียว ปลายใบกลมหรือมน มีติ่งหนาม ขอบใบเรียบ -ลักษณะดอก ดอกเดี่ยว ออกกระจุกที่ปลายกิ่ง ดอกมีขนาดเล็ก มี 2-6 ดอก กลีบดอกสีขาว เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง -ลักษณะผล ผลรูปไข่ ค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2-4 เซนติเมตร มีเนื้อ มีขนเหมือนกำมะหยี่สีน้ำตาลปกคลุม	
22	มะตาด	มะตาด	3	-จัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ มีความสูงประมาณ 10-20 เมตร ทรงเรือนยอดทรงพุ่มกลมหรือรูปไข่ -ใบเดี่ยวเรียงสลับถี่ออกเป็นขอบบริเวณปลายกิ่ง ลักษณะของใบเป็นรูปใบหอกหรือเป็นรูปไข่กลับ -ดอกมีลักษณะเป็นแผ่นโค้ง คล้ายช้อน มีอยู่ 5 กลีบ ลักษณะของกลีบเป็นรูปไข่กลับบาง -ผล เป็นผลเดี่ยวสด ลักษณะเป็นรูปทรงกลมใหญ่อวบ	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
23	ต้นคูณ	ราชพฤกษ์	7	-ลำต้นสีน้ำตาลแกมเทาเกลี้ยง มักขึ้นทั่วไปตามป่า -ใบสีเขียวเป็นมันมีใบย่อยเป็นไข่หรือรูปป้อมๆ -ออกดอกเป็นช่อ มีสีเหลือง กลีบรองดอกรูปขอบขนาน หลุดร่วงได้ง่าย -ผลมีลักษณะเป็นฝักรูปทรงกระบอกเกลี้ยงๆ ฝักอ่อนจะมีสีเขียว ส่วนฝักแก่จัดจะมีสีดำ	
24	มะหาด	มะหาด	20	-เปลือกลำต้นเป็นสีดำ สีเทาแกมน้ำตาล -ใบเป็นรูปรี รูปไข่ ปลายใบมน เว้ามนหรือแหลม -ดอกเป็นช่อกระจุกแน่นกลมสีเหลืองหม่นถึงสีชมพู -ผลเป็นรูปทรงกลมบิดเบี้ยวเล็กน้อยตะปุ่มตะป่ำ เนื้อผลนุ่มเป็นสีเหลือง	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
25	ฉนวน	ฉนวน	12	-ไม้ต้นสูง 12-18 เมตร เปลือกสีเทาอ่อน แตกเป็นเกล็ดสีเหลือง -ลักษณะใบ ใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียวปลายคี่ เรียงแบบสลับ ใบปลายมนหรือเว้าเล็กน้อย ฐานใบมน -ดอกช่อดอกแบบช่อแยกแขนง ออกตามซอกใบ ดอกย่อยรูปดอกถั่ว กลีบเลี้ยงสีม่วงแดง เชื่อมกันเป็นรูปถ้วย -ผลเป็นฝักรูปขอบขนาน ยาว 2.5-8 ซม. ปลายและโคนฝักมน ผลแก่สีดำไม่แตก	
26	เล็บแมว	เล็บเหยี่ยว	9	-ลักษณะเฉพาะ เล็บเหยี่ยวเป็นไม้เถาเนื้อแข็ง เถาและกิ่งมีหนามแหลมอทั่วทั้งต้น เปลือกเถาสีดำเทา เปลือกในสีแดง -ใบเดี่ยว รูปไข่แกมรูปรี ขอบใบเรียบ ท้องใบมีขนนุ่มสั้นๆ หลังใบสีเขียว -ดอกออกเป็นช่อกระจุก ช่อเล็กๆ ตามซอกใบ -ลักษณะผลเป็นรูปทรงกลมหรือรูปไข่ ผลมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อสุกจะเป็นสีดำ	

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
27	รังใหญ่	รังใหญ่	5	-พรรณไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดเล็กถึงขนาดกลาง กิ่งก้านมักคดงอ เรือนยอดเป็นพุ่มโปร่ง -ลักษณะใบ เป็นใบเดี่ยว ลักษณะของใบเป็นรูปไข่กว้างถึงรูปขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลมหรือมน โคนใบเป็น -ดอกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนง ยาวได้ถึง 15 เซนติเมตร โดยจะออกตามซอกใบเหนือรอยแผลใบหรือออกที่ปลายกิ่ง - ผลเป็นแบบผลผนังชั้นในแข็ง ลักษณะเป็นรูปไข่ มีขนาดกว้างประมาณ 1 เซนติเมตร และยาวประมาณ 1.5-2 เซนติเมตร	
28	มะกอกเกลื่อน	มะกอกเกลื่อน	56	-ไม้ยืนต้นผลัดใบขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ที่มีความสูงของต้นประมาณ 10-25 เมตร เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลอมเทาถึงเทาแก่ -ลักษณะใบประกอบแบบขนนก ปลาย เรียงสลับ ใบย่อยปลายใบมนหรือแหลม ขอบใบหยักมนท้องใบมีขนสากที่นุ่มหนาและมีสีขาวมาก -ดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุก ออกตามซอกใบและออกพร้อมกับใบ -ผล เป็น ช่อ ช่อหนึ่งมีผลประมาณ 1-4 ผล	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
29	นางดำ	หยี	18	-ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ลำต้น สูง 15-25 เมตร เรือนยอดเป็นทรงพุ่ม แตกกิ่งก้านขนาดใหญ่ เปลือกนอกเรียบ -ลักษณะใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ มีใบย่อยประมาณ 7 ใบ ใบย่อยเรียงแบบสลับเกือบตรงข้ามกัน -ดอกแบบช่อเชิงลดมีก้าน ออกตามง่ามใบ -ลักษณะผล เป็นรูปทรงกลมรี ผลอ่อนจะมีเปลือกสีเขียวเมื่อสุกจะกลายเป็นสีดำ	
30	จ๊วป่า	จ๊วป่า	10	- ไม้ต้นขนาดใหญ่ ผลัดใบ สูง 20 – 30 เมตร โคนต้นมักเป็นพูพอน ลำต้นเปลาตรง มีหนามแหลมตามลำต้น ไม้ต้น เนื้ออ่อนขนาดกลางถึงใหญ่ -ใบประกอบแบบนิ้วมือ มีใบย่อย 5-7 ใบ ใบย่อยรูปรี ปลายใบเรียวแหลม โคนใบเป็นรูปลิ้น ส่วนขอบใบเรียบแผ่นใบหนา -ดอกเดี่ยว มีขนาดประมาณ 6.5-8 เซนติเมตร ดอกเป็นสีขาวครีมแกมสีม่วง ออกดอกเป็นกลุ่ม -ผล มี ลักษณะ เป็น รูปทรงกระบอกยาวหรือเป็นรูปทรงกระสวย มีความกว้างของผลประมาณ 5 เซนติเมตร	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
31	ซาก, พันชาติ	ซาก	143	- เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ลำต้นตั้งตรงมีความสูงประมาณ 20-35 เมตร ออกใบดกและหนาที่ใบเปลือกลำต้นเป็นสีดำ - ใบประกอบแบบขนนกสองชั้น เรียงสลับ ลักษณะของใบเป็นรูปไข่ ปลายใบมน ขอบใบเรียบ - ดอกเป็นสีเหลืองนวล ออกดอกเป็นพุ่มหรือออกเป็นช่อยาวใหญ่ตามซอกใบใกล้ ๆ ปลายกิ่ง - ผลมีลักษณะเป็นฝัก ลักษณะของฝักจะค่อนข้างกลมคล้ายกับฝักประดู่ เมล็ดมีลักษณะกลมแบน	
32	นมควาย	นมควาย	4	- เปลือกลำต้นเป็นสีม่วงอมเทา เนื้อไม้แข็ง กิ่งและยอดอ่อนปกคลุมไปด้วยขนละเอียดสีน้ำตาลแดงหนาแน่นถ้าแก่ไปผิวจะเกลี้ยงและไม่มีขน - ใบเป็นรูปรี รูปยาวรี เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับกันไปตามข้อต้นแผ่นใบบางคล้ายกระดาษ หลังใบมีขนรูปดาวแข็ง ส่ท้องใบมีขนอ่อนนุ่มสีน้ำตาลแดงอยู่หนาแน่น - ดอกออกดอกเป็นช่อสั้น ออกเป็นช่อกระจุกประมาณ 2-3 ดอกมีขนกระจายอยู่หนาแน่น - ผลออกผลเป็นกลุ่ม ผิวผลย่น ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อสุกเต็มที่ จะเปลี่ยนเป็นสีแดงสด	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
33	พฤกษ์	พฤกษ์	13	-ลักษณะเฉพาะ เปลือกต้น ขรุขระ สีเทาเข้ม และแตกเป็นร่อง -ลักษณะใบ ประกอบแบบขนนก สองชั้นปลายคู่ มีใบย่อย 2 – 5 คู่ รูปขอบขนาน -ลักษณะดอก มีเกสรยาวเป็นฝอย ช่อดอกเป็นช่อกระจุกออกตามยอด -ลักษณะผล มีฝักแบนยาว ภายในมีเมล็ดแบนรี 4 – 12 เมล็ดประคูดู เมล็ดมีลักษณะกลมแบน	
34	พลวง	พลวง	6	-ลักษณะเฉพาะ เป็นไม้ยืนต้น ขนาดกลางลำต้นตรง กิ่งอ่อนมีรอยแผลใบเห็นชัด กิ่งที่แตกแขนง มักคดงอ -ลักษณะใบ ใบรูปไข่ เนื้อหนา เกือบหรือมีขนกระจายประปราย โคนหยักเว้าตรงกลางปลายสอบ ใบอ่อน สีน้ำตาลแดง -ลักษณะดอก มีสีม่วงแดงถึงชมพู ออกเป็นช่อเดี่ยว ตามซอกใบ และปลายยอด กลีบรองโคนเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย -ลักษณะผล รูปกรวย ส่วนโคนรูปกระสวยมี 5 สัน มีปีก 2 ปีก	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
35	ส้มเสี้ยว	ส้มเสี้ยว	26	-ลักษณะเฉพาะ เปลือกต้นสีเทา เปลือกแตกเป็นสะเก็ดยาวตามลำต้น เปลือกหนา 10-15 มิลลิเมตร -ลักษณะใบ เป็นใบเดี่ยว ทรงกลมเว้า ปลายเป็นพุกกลมตื้นๆ 2 พู มีขนาดกว้างประมาณ 10-15 เซนติเมตร -ลักษณะดอก ออกดอกเป็นช่อตามง่ามใบ เป็นช่อเล็กๆ สีขาว ออกเขียวหรือเหลืองอ่อน -ลักษณะผล เป็นฝักแบนยาว โค้งงอ มีขนาดกว้างประมาณ 1.8-2.5 เซนติเมตร	
36	พะยอม	พะยอม	2	-ลักษณะเฉพาะ เป็นไม้ผลัดใบสีของเปลือกลำต้นคือสีน้ำตาลหรือสีเทาเข้ม ลำต้นแตกออกเป็นร่องยาว ตกสะเก็ด เนื้อไม้มีสีเหลืองอมสีน้ำตาล	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
				-ลักษณะใบ มีใบเป็นรูปทรงรี ใบมน ปลายใบแหลม โคนใบสอบ มีสีเขียว ส่วนผิวใบจะเกลี้ยง ผิวเป็นมัน ขอบใบเรียบเป็นคลื่น -ลักษณะดอก ดอกมีช่อขนาดใหญ่ ออกตามส่วนยอดของต้น ดอกมีสีเหลืองอ่อน กลิ่นหอม ดอกประกอบไปด้วยกลีบดอก 3 กลีบ -ลักษณะผล เป็นผลแห้ง รูปทรงไข่และกระสวย มีความยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ผลจะซ่อนตัวอยู่ในกระพุ้ง โคนมีปีก 5 ปีก	
37	ตะขบป่า	ตะขบป่า	8	-ลักษณะเฉพาะ เปลือกสีเหลืองอมเทาแตกเป็นร่องลึก กิ่งใหญ่ๆมีหนามแหลม -ลักษณะใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ ขนาดค่อนข้างเล็กกระจุกที่ปลายกิ่ง -ลักษณะดอก ออกเป็นช่อสั้นๆ ตามซอกใบ และปลายกิ่ง มีขน ดอกขนาดเล็ก สีขาว -ลักษณะผล ผลกลม ออกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม เป็นพวงเล็กๆตามกิ่ง	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
38	ตะโกนา	ตะโกนา	16	-ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก รูปทรงพุ่ม มีความสูงของต้นประมาณ 8-15 เมตร เปลือกลำต้นเป็นสีดำ แตกเป็นร่องลึกเป็นสะเก็ดหนา -เป็นใบเดี่ยวออกเรียงสลับ ใบเป็นรูปรีค่อนข้างกลม รูปไข่กลับ หรือรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน กลาย ๆ และรูปป้อม -ดอกออกเป็นช่อ ดอกเป็นแบบแยกเพศต่างต้นและดอกเพศผู้จะออกเป็นช่อเล็ก ๆ ตามกิ่งหรือตามง่ามใบ โดยในหนึ่งช่อจะมีดอกย่อยประมาณ 3 ดอก -ลักษณะผล ทรงกลม ผลยังอ่อนผิวจะมีขนละเอียดสีน้ำตาลแดง ผลแก่ขนจะหลุดร่วงไปมีสีเหลืองอมเขียวเมื่อสุกจะเป็นสีส้มแดง	
39	อะราง	อะราง	16	-ลักษณะเฉพาะ เป็นเลาตรง มีเรือนยอดเป็นรูปทรงกลมทึบ เปลือกของลำต้นเป็นสีน้ำตาล -ลักษณะใบ ใบย่อยจะเป็นรูปขอบขนาน มีขนาดกว้างประมาณ 5-10 มิลลิเมตร -ลักษณะดอก ดอกย่อยเป็นสีเหลือง มีลักษณะคุดเป็นรูปไข่ กลีบเลี้ยงมี 5 กลีบ -ลักษณะผล มีผลเป็นฝักแบน ผิวเรียบ ลักษณะของผลเป็นรูป	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
				บรรทัดแถมรูปหอก ปลายและโคนผลสอบแหลม	
40	แสมสาร	แสมสาร	12	-ลักษณะเฉพาะ ลำต้นตั้งตรง มีเนื้อไม้แข็ง กิ่งแขนงแตกเป็นเรือนยอดกลมทึบ เปลือกลำต้นหนาเป็นสีน้ำตาลแก่เกือบดำ ลำต้นขรุขระแตกเป็นร่องลึก แตกเป็นสะเก็ดเหลี่ยม -ลักษณะใบ ใบประกอบแบบขนนก ออกเรียงสลับลักษณะของใบเป็นรูปไข่ รูปหอก -ลักษณะดอก ออกดอกเป็นช่อใหญ่ โดยจะออกตามปลายกิ่งหรือออกตามมุมก้านใบ มีขนนุ่มอยู่ทั่วไป ดอกย่อยเป็นสีเหลือง กลีบดอกมี 5 กลีบ ปลายกลีบดอกมน โคนกลีบดอกเรียว -ลักษณะผล ออกผลเป็นฝักแบน ฝักมักจะบิด เปลือกฝักค่อนข้างบาง ผิวฝักเรียบเกลี้ยงไม่มีขนผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อแก่ฝักมักจะบิดและแตกออก เป็นสีน้ำตาล	

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
41	มะพลับ	มะพลับ	5	-ลักษณะเฉพาะ ลำต้นเปลาตรง เปลือกต้นเรียบเป็นสีเทาปนดำ -ลักษณะใบ ใบเป็นรูปขอบขนาน ปลายใบแหลมหู โคนใบมน เนื้อใบหนา หลังใบเรียบเป็นมัน -ลักษณะดอก เป็นแบบแยกเพศ และอยู่กันคนละต้น ดอกเพศผู้จะออกดอกเป็นช่อสั้น ๆ เพศเมียจะออกดอกเดี่ยว สีเหลือง -ลักษณะผล เป็นรูปทรงกลม ที่โคนและปลายผลบวม	
42	ตัวขาว	ตัวขาว	12	-ลักษณะเฉพาะ ไม้ยืนต้นผลัดใบ โคนต้นมีหนาม กิ่งก้านเรียว เปลือกลำต้นเป็นสีน้ำตาลแดง แตกออกเป็นสะเก็ด -ลักษณะใบ ใบเป็นรูปวงรีแกมรูปไข่กลับ ผิวใบทั้งสองด้านมีขนละเอียด ใบเมื่ออ่อนจะเป็นสีชมพูอ่อนถึงสีแดง เรียบและเป็นมันวาว -ลักษณะดอก เป็นช่อแบบกระจุกตามกิ่งเหนือรอยแผลของใบ กลีบดอกเป็นสีขาวอมสีชมพูอ่อนถึงสีแดง -ลักษณะผล เป็นรูปไข่แกมรูปกระสวย ผิวผลมีนวลสีขาว	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
43	ยางกราด	ยางกราด	6	-ลักษณะเฉพาะ ลำต้นเปลาตรง เปลือกต้นหนาสีน้ำตาลปนเทา แตกเป็นร่องลึกตามยาว -ลักษณะใบ รูปไข่แกมรูปขอบขนานกว้าง 10-15 เซนติเมตร โคนใบรูปหัวใจ ปลายใบมน เนื้อใบหนา -ลักษณะดอก กลีบดอกมี 5 กลีบ โคนเชื่อมติดกัน ปลายแยก บิดเวียนรูปกังหัน สีขาวแซมสีชมพูเป็นแถบตรงกลางแต่ละกลีบ -ลักษณะผล แห้งรูปร่างค่อนข้างกลม แข็ง ถูกปิดด้วยครีบบางๆสีแดงเป็นจีบ	
44	บักหวด	มะหวด	13	-ลักษณะเฉพาะ เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาล กิ่งแขนงเป็นรูปทรงกระบอกเป็นร่อง ที่กิ่งก้านมีขนละเอียด -ลักษณะใบ เป็นรูปไข่ถึงรูปไข่กลับ ปลายใบแหลม โคนใบสอบ แผ่นใบเป็นสีเขียวเข้ม ผิวใบมีขนนุ่มปกคลุมอยู่	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
				-ดอกเป็นสีขาวถึงสีเหลืองอ่อน ๆ ออกดอกเป็นช่อแบบแยกแขนงตั้ง -ลักษณะผล เป็นรูปรีเว้าเป็นพู ผิวผลเกลี้ยง เป็นผลสด เนื้อบาง ผลอ่อนเป็นสีเขียว เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสี	
45	มะเกลือ	มะเกลือ	1	-ลักษณะเฉพาะ ลำต้นเปลา ผิวเปลือกเป็นรอยแตกเป็นสะเก็ดเล็ก ๆ -ลักษณะใบ เป็นรูปไข่หรือรี เรียงแบบสลับ โคนใบกลมหรือมน ปลายใบสอบเข้าหากัน ผิวใบเกลี้ยง - ดอกเป็นแบบแยกเพศต่างต้นกัน ดอกตัวผู้จะมีขนาดเล็ก สีเหลืองอ่อน ตัวเมียจะเป็นดอกเดี่ยว -ผลเป็นลูกกลม มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2 เซนติเมตร ผิวเรียบเกลี้ยง	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
46	สะเดาช้าง	สะเดาเทียม	30	-ลักษณะเฉพาะ เป็นไม้ยืนต้นสูงตรงไม่มีกิ่งขนาดใหญ่ -ลักษณะใบ ขอบใบหยักคล้ายฟันเลื่อย ใบเปี้ยวไม่ได้สัดส่วนฐานใบเปี้ยวไม่เท่ากัน เนื้อใบหนา เกลี้ยง สีเขียวเป็นมัน -ลักษณะดอก ออกดอกเป็นช่อตามง่ามใบหรือปลายกิ่ง ดอกบานสีขาว -ลักษณะผล มีทรงกลมรี ผลแก่สีเขียว เมื่อสุกจะเป็นสีเหลือง	
47	ตะแบก	ตะแบก	29	-ลักษณะเฉพาะ เปลือกลำต้นเกลี้ยงเป็นสีน้ำตาลอมเทา มีรอยขรุขระเป็นหลุมตื้น ๆ -ลักษณะใบ ใบเป็นรูปไข่หรือรูปขอบขนานแกมรูปหอก แผ่นใบเป็นสีเขียว หลังใบเกลี้ยง -ลักษณะดอก ออกเป็นช่อโต ๆ ตามปลายกิ่ง มีสีขาวหรือสีม่วงอมชมพู -ลักษณะผล เป็นผลแห้งที่เมื่อแก่แล้วจะแห้งแตกออกเป็น 6 แฉก ถ้วยกลีบเลี้ยงจะหุ้มโคนของผล	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
48	ตะครอง	ตะครอง	4	-ลักษณะเฉพาะ ไม้พุ่มรอเลื้อย สูง 4 - 6 เมตร ลำต้นและกิ่งมีหนาม -ลักษณะใบ ใบเดี่ยวออกเรียงสลับ -ลักษณะดอก ดอกออกเป็นช่อกระจุกที่ซอกใบ สีเขียวอ่อน มีกลีบดอกและกลีบเลี้ยงอย่างละ 5 กลีบ -ลักษณะผล ผลทรงกลมสีเขียว มี 1 เมล็ด	
49	แคป่า	แคป่า	4	-ลักษณะเฉพาะ ลำต้นเปลาตรง เปลือกของลำต้นเป็นสีน้ำตาลอ่อนอมสีเทาอาจมีจุดดำประ -ลักษณะใบ เป็นรูปไข่แกมขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบเบี้ยว ส่วนขอบใบหยักเป็นแบบซี่ฟันตื้น ๆ -ลักษณะดอก ดอกมีขนาดใหญ่ เป็นรูปแตรสีขาว ออกดอกตามปลายกิ่ง ดอกยาวประมาณ 2-3 เซนติเมตร -ลักษณะผล ผลเป็นฝักแบนเป็นรูปขอบขนาน ฝักโค้งและบิดเป็นเกลียว	

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
50	ชงโค	ชงโค	2	-ลักษณะเฉพาะ เป็นไม้ยืนต้นสูงประมาณ 5-15 เมตร กิ่งอ่อนมีขนปกคลุม -ลักษณะใบ เป็นใบเดี่ยวคล้ายรูปหัวใจ ปลายของใบเว้าลึกมาก ปลายใบทั้งสองด้านกลมมนดูคล้ายใบแปดติดกัน -ลักษณะดอก กลีบดอกจะมีสีชมพูถึงสีม่วงแดง -ลักษณะผล เป็นฝักแบนคล้ายฝักถั่ว เมล็ดค่อนข้างแบน	
51	มะตาด	มะตาด	1	-ลักษณะเฉพาะ ลำต้นมักคดงอไม่ตั้งตรง และมักมีปุ่มปมปรากฏอยู่บนลำต้น -ลักษณะใบ เป็นรูปใบหอกหรือเป็นรูปไข่กลับ ขอบใบเป็นหยักและฟันเลื่อย มีหนามเล็ก ๆ -ลักษณะดอก มีสีขาวนวล มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ออกดอกเดี่ยว ๆ กลีบเป็นรูปไข่กลับบาง -ลักษณะผล เป็นผลเดี่ยวสดเป็นรูปทรงกลมใหญ่อวบ	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
52	เต็งหนาม	เต็งหนาม	4	-ลักษณะเฉพาะ ลำต้นตั้งตรง มีสีน้ำตาลแก่ และหนามแข็ง -ลักษณะใบ เป็นรูปรีแกมขอบขนาน ปลายใบแหลม ส่วนขอบใบเรียบ เนื้อใบหนา ท้องใบมีขนนุ่มสีขาว -ลักษณะดอก ช่อดอกมีลักษณะยาวเรียว กลีบดอกเป็นสีเขียวหรือสีเขียวออกเหลือง -ลักษณะผล เป็นรูปทรงกลมแข็งและไม่แตก เป็นผลสด ฉ่ำน้ำ	
53	นางกวัก	หมากขะยิง	5	-ลักษณะเฉพาะ เป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ลำต้นสีดำ -ลักษณะใบ มีสีเขียวเป็นมัน คล้ายใบตะโกนา แต่รูปทรงยาวเรียว -ลักษณะผล สีเขียวโตประมาณ 1 นิ้ว เมื่อสุกจะแตกลาย มีกลิ่นหอม ออกผลปีละครั้ง	

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
54	มะขามป้อม	มะขามป้อม	2	-ลักษณะเฉพาะ ไม้ล้มลุก ลำต้นเรียบไม่มีขนข้อ และกิ่งก้านเป็นสีแดง -ลักษณะใบ เป็นรูปรี ปลายใบสั้นมนสีเขียว ใบเล็กกว้าง 2-3 ยาว 1-5 เซนติเมตร -ลักษณะดอก มีขนาดเล็กเป็นดอกเหลืองออกเขียวขาว -ลักษณะผล ลูกกลม สีเขียวอมเหลือง ผิวใส ชุ่มน้ำ มีรสเปรี้ยวและฝาด	
55	ตาไก่	ตะไค้	1	-ลักษณะเฉพาะ เป็นไม้พุ่มรอเลื้อย สูง 2-6 เมตร เปลือกต้นเรียบ มีสีเทานวล -ลักษณะใบ รูปรี รูปไข่กลับ ปลายมน โคนสอบ ขอบหยักหยาบๆ -ลักษณะดอก ออกดอกเป็นกลุ่มหรือเป็นช่อสั้นๆ ที่ง่ามใบ ดอกเล็ก สีเขียวอมเหลือง -ลักษณะผล ค่อนข้างกลม	

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	ลักษณะ	ภาพ
56	น้ำเกี๋ยง	รักใหญ่	1	-ลักษณะเฉพาะ เปลือกต้นเป็นสีน้ำตาลปนสีเทา แตกเป็นร่องตามยาว -ลักษณะใบ คล้ายใบมะม่วงหิมพานต์ เป็นรูปไข่กลับ -ลักษณะดอก ออกดอกเป็นกลุ่ม ช่อหนาแน่นตามซอกใบ มีขนอยู่ประปราย กลีบดอกเป็นสีขาวมีแถบสีเหลืองแกมเขียวตรงกลาง -ลักษณะผล ลูกกลม ผนังชั้นในแข็ง โคนก้านผลสีแดง	

ตารางที่ 3.10 สมุนไพรพื้นถิ่น พบว่ามีทั้งหมด 34 ชนิด พบในพื้นที่ป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอบ้านนา

ลำดับที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย /กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
1	ผัก ควาตอง	พลูควา	7	มีฤทธิ์ในการช่วยต่อต้านมะเร็ง ยับยั้งการเจริญเติบโตของ เซลล์มะเร็ง, ช่วยรักษาโรค ผิวหนังต่าง ๆ, ช่วยยับยั้ง เบาหวาน, รักษาความสมดุลของ ร่างกาย	
2	ตดหมา	เถาตดหมา	7	ใบใช้ตำพอกศีรษะเป็นยารักษา ไข้ป่า, รากนำมาต้มกับน้ำใช้ขับ ปากเป็นยารักษาอาการปวดฟัน	
3	ก้นครก	กล้วยเต่า	7	รากมีรสเย็น ใช้เป็นยาแก้ตัวร้อน ดับพิษไข้ทั้งปวง ดับพิษตานซาง และแก้วัณโรค, เนื้อไม้กล้วยเต่า นำมาใช้เป็นยาแก้ท้องเสียในเด็ก ถ่ายกะปริดกะปรอยเป็นมูก เลือด	
4	หนาม เงียงดุก	เงียงปลา ดุก	1	ใช้ ราก ฝนนํ้ากินแก้ฝีในท้อง	 www.phangdang.com by Sittarat Rattana

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
5	ทองพัน ช้าง	ทองพันช้าง	2	นำมาใช้ในการรักษาโรค ผิวหนัง กลากเกลื้อน เชื้อรา บนผิวหนัง, ช่วยแก้โรคมุตกิต ระดูขาวของสตรี, ช่วยแก้พิษงู	
6	ชันทอง พญาบา ท	ชันทองพญา บาท	15	ใช้เป็นยาบำรุงเหงือก ใช้รักษา เหงือกอักเสบทำให้ฟันทน เหงือกแข็งแรง, ช่วยรักษา น้ำเหลืองเสีย, ช่วยถ่าย น้ำเหลืองเสีย	
7	สาบเสือ	สาบเสือ	4	ช่วยแก้ผมหงอก ทำให้ผมดก ดำ, ช่วยรักษาแผลเปื่อย, ใช้ สมานแผล ช่วยป้องกันการ เกิดรอยแผลเป็น, ช่วยดูด หนอง, แก่ริดสีดวงทวารหนัก	
8	โตไม่รู้ลิ ม	โตไม่รู้ล้ม	8	ช่วยบำรุงหัวใจ, ใช้เป็นยา บำรุงร่างกาย บำรุงกำลัง ด้วย การใช้รากต้มเป็นน้ำดื่ม หรือ ใช้ดองเหล้าดื่ม, ช่วยแก้ อาการอ่อนเพลีย	
9	ส้มลม	ส้มลม	4	ลำต้นใช้ต้มกับน้ำดื่มช่วยแก้ ลมวิงเวียน, รากใช้เข้ายาแก้ อาการตกขาวของสตรี, ทั้งต้น ใช้ต้มกับน้ำอาบแก้อาการคัน	

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
10	ส่องฟ้า	ส่องฟ้า	1	ใช้ ราก ต้มน้ำดื่ม แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ	
11	บอระเ พีต	บอระเพ็ด	9	มีสารต้านอนุมูลอิสระ มีส่วนช่วย ในการชะลอวัย, ช่วยให้สุขภาพ ร่างกายแข็งแรง เสริมสร้างภูมิ ต้านทาน, ใช้รักษาโรคมะเร็งเม็ด เลือด	
12	หนอน ตาย หยาก	หนอนตาย หยาก	12	ช่วยขับเสมหะ รักษาวัณโรค, เหง้าหรือรากมีรสขมชุ่ม เป็นยา ร้อนเล็กน้อย มีพิษเล็กน้อย ออก ฤทธิ์ต่อปอดและม้าม ใช้เป็นยา แก้ไอเย็น ไอเรื้อรัง หลอดลม อักเสบ อาการไออันเนื่องมาจาก เป็นวัณโรค	

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
13	ช่อย	ช่อย	3	รากเปลือกใช้เป็นยาบำรุงหัวใจ, เมล็ดสามารถนำมารับประทาน เป็นยาอายุวัฒนะได้, ช่วยแก้ อาการบิด แก้อท้องเสีย ด้วยการ ใช้เปลือกนำมาต้มกับน้ำแล้ว รับประทาน	
14	หนาม แท่ง	หนามแท่ง	10	เป็นยารักษาโรคเบาหวาน แก้ โรคเมร็งต่างๆเช่น เมร็งในตับ เมร็งในกระดูก แก้วิณโรค	
15	หญ้า หนวดแ มว	หญ้า หนวดแมว	37	ช่วยลดความดันโลหิต, ช่วย รักษาโรคเบาหวาน, ช่วยรักษา โรคในทางเดินปัสสาวะ, รักษา โรคนี้่ว สลายนี้่ว, ช่วยแก้หนอง ใน, ช่วยรักษาโรคปวดข้อ อาการ ปวดเมื่อย และใช้ชื้ออีกเสบ	
16	ก้อมก้อย ยอด ซอน	ก้อมก้อย ยอดซอน	4	รากแก้กษัย ทั้งต้นแก้เบาหวาน, ต้มน้ำดื่ม แก้อร้อนใน, ราก นำมาโขมกแก้เจ็บคอได้	

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
17	ส้มกบ	ส้มกบ	4	ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย, ใช้เป็นยาเย็นช่วยทำให้เจริญอาหาร, ช่วยรักษาโรคนอนไม่หลับ, แก้เลือดกำเดาไหล, ช่วยแก้ปัสสาวะเป็นเลือด	
18	ไล่ไก่	ไล่ไก่	4	ยอดไล่ต้นใช้แก้ท้องเสีย, ใบแก้เมื่อยขบ เข้ายาทารักษาฝีและริดสีดวงทวาร, รากบำรุงกำลังช่วงฟื้นไข้ แก้ไตพิการ	
19	ต้นเปาะ	ต้นเปาะ	3	ใช้เป็นยากระทุ้งพิษต่าง ๆ, น้ำคั้นจากใบและเหง้านำมาใช้ป้ายคอ เพื่อช่วยบรรเทาอาการเจ็บคอได้, ช่วยแก้กำเดา โดยใช้หัวตำผสมกับหัวหอม ใช้สูมกระหม่อมเด็ก	
20	กรุง เขม่า	กรุงเขม่า	20	ทั้งต้นกรุงเขมามีรสขม ชุ่มหวานเล็กน้อย เป็นยาอุ่น ใช้เป็นยาฟอกเลือด กระจายเลือด แก้เลือดกำเดา, รากใช้เป็นยาสงบประสาท และเป็นยาลดระดับน้ำตาลในเลือด	

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
21	เปล้า ใหญ่	เปล้าใหญ่	10	ช่วยบำรุงโลหิต, แก้อาการร้อน ใน, แก้อาการท้องเสีย, ใบใช้ต้ม น้ำอาบ ช่วยแก้ผดผื่นคัน แก่ อาการคันตามตัว, รากใช้ต้มกับ น้ำดื่มกินแก้โรคเหน็บชา	
22	ปลา ไหล เผือก	ปลาไหล เผือก	3	รากใช้เป็นยาบำรุงกำลัง บำรุง ร่างกาย ช่วยคลายอาการปวด เมื่อย ป้องกันและรักษาไข้ป่า, รากใช้ภายนอกเป็นยาพอกแก้ อาการปวดศีรษะ, ช่วยแก้ต่อม ทอนซิลอักเสบ แก้อาการเจ็บคอ	
23	เปาะ ป่า	เปาะป่า	27	ช่วยแก้อาการท้องอืดท้องเฟ้อ, ดอกเปราะป่าช่วยแก้อาการ อักเสบตาและ, ใช้เป็นยาขับ โลหิตที่เน่าเสียของสตรี, ช่วยแก้ ลมพิษ, เหง้าใต้ดินนำมาตำพอก แก้อาการอักเสบจากการถูก แมลงสัตว์กัดต่อย	

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
24	เปล้า น้อย	เปล้าน้อย	1	รากใช้ต้มกับน้ำดื่มขณะอุ่น ช่วย แก้โรคกระเพาะอาหาร, เปลือก ต้นมีรสร้อน ช่วยในการย่อย อาหาร, เปลือกและใบช่วยรักษา โรคท้องเสีย, ใบช่วยขับเสมหะ, ใช้เป็นยาขับพยาธิ ฆ่าพยาธิ	
25	ฝาง แดง	ฝาง	1	ช่วยทำให้เลือดไหลเวียนได้ สะดวก แก้เส้นเลือดอุดตัน กระจายเลือดที่อุดตัน แก้อาการ หัวใจขาดเลือด ทำให้จุกเสียด แน่นและเจ็บหน้าอก, แก่นใช้ เป็นยารักษาอาการประจำเดือน มาไม่เป็นปกติของสตรี ช่วยขับ ระดู	
26	ผักอีหนู	ผักสาบ	10	เป็นยาแก้โรคประตง ปวดขา ใบ อ่อน ยอดอ่อน ผลอ่อนกินเป็น ผัก บำรุงตับ รากบำรุงเลือดหลัง คลอด	
27	มะกล่ำ	มะกล่ำ	8	ใบใช้ต้มกินเป็นยาบำรุงธาตุใน ร่างกาย, เนื้อไม้มีรสเผ็ด ใช้ฝน กับน้ำกินกับน้ำอุ่นทำให้อาเจียน, เนื้อในเมล็ดมีรสเมาเบื่อ นำมา บดเป็นผงแล้วปั้นเป็นเม็ด ใช้กิน เป็นยาขับพยาธิไส้เดือนและ พยาธิเส้นด้าย	

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
28	กาว เครือ	กาวเครือ	5	เป็นยาอายุวัฒนะสำหรับผู้สูงอายุ, แก้ปวดเมื่อยตามร่างกาย, แก้อ่อนเพลีย ผอมแห้งนอนไม่หลับ, มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระและช่วยให้เรื่องของความจำและการเรียนรู้	
29	เครือ อีสิง	เครืออีสิง	3	แก้ปวดท้อง	
30	ตูมกา	ตูมกา	3	ช่วยบำรุงหัวใจ บำรุงหัวใจให้เต็นแรง, ลำต้นใช้ต้มกับน้ำดื่มเป็นยาแก้พิษภายใน, เป็นยาแก้ไข้ ช่วยทำให้ตัวเย็น, เมล็ดมีรสเมาเบื่อขมจัดมีสรรพคุณเป็นยาบำรุงธาตุ, รากมีรสเมาเบื่อ ใช้เป็นยาแก้ไข้มาลาเรีย	
31	พลับ ลา	พลับปลา	14	แก่นช่วยแก้หืด, เปลือกใช้ผสมปรุงเป็นยาบำรุงโลหิตสตรี, ลำต้นใช้เป็นยาประกอบรักษาโรคลำไส้, ผลแก่มีรสเปรี้ยวใช้รับประทานเป็นยาระบาย, เปลือกต้นใช้ทำลายพิษของต้นยางนองได้	

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ ภาษา ท้องถิ่น	ชื่อ ภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบ ในพื้นที่ ตัวอย่าง (ต้น)	สรรพคุณ	ภาพ
32	มะขาม ป้อม	มะขามป้อม	13	นิยมนำมารับประทานเพื่อให้สด ชื่น ชุ่มคอ แก้กระหาย, ช่วย บำรุงสุขภาพผิวพรรณ ชะลอการ เกิดริ้วรอย, ช่วยบำรุงและรักษา สายตา, มีสารต่อต้านอนุมูล อิสระ ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ให้แข็งแรง, มะขามป้อมมีฤทธิ์ใน การต่อต้านการเกิดโรคมะเร็ง	
33	ตะไค้	ตะไค้	3	รากบำบัดอาการปวดประจำเดือน หรืออาการประจำเดือนผิดปกติ, หัว รักษาบาดแผลเรื้อรัง, เถา บำรุงหัวใจ แก้ไข้ ขับน้ำคาวปลา, ดอก แก้บิดมูกเลือดต้น ขับลม แก้เสมหะ	
34	เล็บ แมว	เล็บเหยี่ยว	4	ผลมีรสเปรี้ยวหวาน ฝาดและ เย็น มีสรรพคุณช่วยแก้อาการไอ ช่วยทำให้ชุ่มคอ ช่วยขับเสมหะ, รากและเปลือกต้นนำมาต้มดื่ม เป็นยาแก้โรคเบาหวาน, รากมี สรรพคุณเป็นยาช่วยสมานแผล ฆ่าเชื้อ, กิ่งผลเป็นยาระบาย	

ตารางที่ 3.11 สัตว์เลี้ยง พบว่ามีทั้งหมด 14 ชนิด พบในพื้นที่ป่าชุมชนห่อผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลห่อผกา อำเภอลำปาง

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ตัน)	ภาพ
1	วัว	โคเนื้อ	326	
2	ควาย	กระบือ	75	
3	หมู	สุกร	55	
4	ไก่บ้าน	ไก่พื้นเมือง	476	
5	ไก่เนื้อ	ไก่เนื้อ	61	

ตารางที่ 3.11 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ตัน)	ภาพ
6	ไก่ไข่	ไก่ไข่	464	
7	เป็ดเนื้อ	เป็ดเนื้อ	2	
8	เป็ดไข่	เป็ดไข่	36	
9	หมา	สุนัข	153	
10	แมว	แมว	56	

ตารางที่ 3.11 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ตัน)	ภาพ
11	กระต่าย	กระต่าย	1	
12	นกเอี้ยง	นกเอี้ยง	2	
13	กบ	กบ	205	
14	หนูนา	หนูนา	50	

ตารางที่ 3.12 สัตว์และแมลง พบว่ามีทั้งหมด 25 ชนิด พบในพื้นที่ป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอน้ำหนาว

ลำดับที่	ชื่อภาษาท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/กลาง	จำนวนที่พบในพื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ภาพ
1	ปลวก	ปลวก	40	
2	กิ้งกือ	กิ้งกือ	39	
3	ตั๊กแตน	ตั๊กแตน	324	
4	มดดำ	มดดำ	20	
5	ผีเสื้อถุงทอง	ผีเสื้อถุงทอง	21	

ตารางที่ 3.12 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ภาพ
6	แย้	แย้	115	
7	แมงทับ	แมงทับ	26	
8	มดแดง	มดแดง	12	
9	กิ้งก่า	กิ้งก่า	434	
10	มดดำสวน	มดดำสวน	825	

ตารางที่ 3.12 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ภาพ
11	ตะขาบ	ตะขาบ	340	
12	จอมปลวก	จอมปลวก	245	
13	จิ้งหรีด	จิ้งหรีด	144	
14	หนอนคัน	หนอนคัน	925	
15	รังมดแดง	รังมดแดง	76	

ตารางที่ 3.12 (ต่อ)

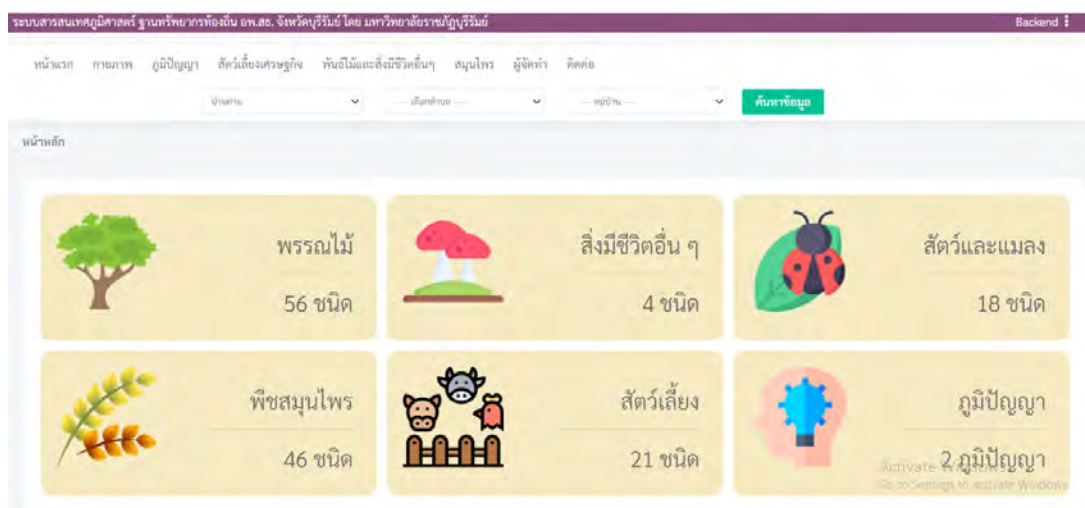
ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ภาพ
16	แมงแดง	แมงแดง	312	
17	รังผึ้ง	รังผึ้ง	320	
18	แมลงปอ	แมลงปอ	621	
19	นกกา	นกกา	215	
20	แมลงทับ	แมลงทับ	396	

ตารางที่ 3.12 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อภาษา ท้องถิ่น	ชื่อภาษาไทย/ กลาง	จำนวนที่พบใน พื้นที่ตัวอย่าง (ต้น)	ภาพ
21	แมงป่อง	แมงป่อง	270	
22	หอยทาก	หอยทาก	20	
23	ด้กแตนกิ่งไม้	ด้กแตนกิ่งไม้	91	
24	หนอนบู่	หนอนบู่	8	
25	ผีเสื้อ	ผีเสื้อ	198	

3.3 ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ข้อมูลฐานทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา)

จากข้อมูลพรรณไม้ และสมุนไพรพื้นถิ่น ที่ดำเนินการสำรวจ ในพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง และป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติช่องผกา ตำบลช่องผกา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ นำเข้ามาในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ และจัดทำแผนที่ออนไลน์เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต เข้าถึงได้จาก <https://bigdata-bru.org/rspg>

ภาพที่ 3.20 หน้าหลักออนไลน์ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ภูมิปัญญา พืชสมุนไพร และพรรณไม้ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจะแยกเป็น 2 ส่วนสำหรับผู้ดูแลเว็บไซต์และผู้ใช้ทั่วไปดังนี้

3.3.1 ผู้ดูแลระบบ

โดยผู้ดูแลระบบจะต้องมีการล็อกอินเข้าใช้งาน โดยมีชื่อผู้ใช้ (admin1) และรหัสผ่าน (123456) เพื่อเข้าไปจัดการดูแลระบบสารสนเทศ

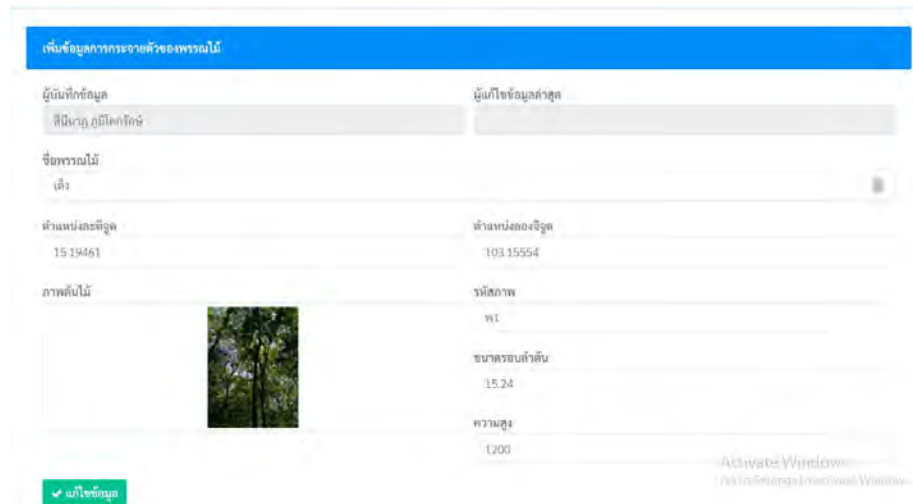
ภาพที่ 3.21 การล็อกอินใช้งานผู้ดูแลระบบ

ค้นหาข้อมูลพรรณไม้จากชื่อสามัญ จากเงื่อนไข ตามลักษณะต่างๆ ของพืชที่พบ ได้แก่ รูปร่างของใบ ประเภทลำต้น ลักษณะดอก ลักษณะผล และลักษณะเปลือกไม้ หรือข้อมูลสถานที่พบพรรณไม้ และค้นหาจากชื่อสถานที่

ภาพที่ 3.22 การค้นหาข้อมูลพรรณไม้แต่ละอำเภอ

สามารถเพิ่ม ลบ แก้ไข ข้อมูลพรรณไม้ ข้อมูลสมุนไพรพื้นถิ่น และข้อมูลของปราชญ์/หมอสมุนไพรได้

The screenshot shows a web form titled "เพิ่มข้อมูลการกระจายตัวของพรรณไม้" (Add plant distribution data). It contains several input fields for user information, plant details, and location data. A green button at the bottom left is labeled "แก้ไขข้อมูล" (Edit data). An "Activate Windows" watermark is visible in the bottom right corner.

ผู้บันทึกข้อมูล	ผู้แก้ไขข้อมูลล่าสุด
พินิจ บุญเลิศ	

ชื่อพรรณไม้: เต็ง

คำแหล่งข้อมูล: 15 19461

คำแหล่งอ้างอิง: 103 15554

ภาพต้นไม้มือ:

รหัสภาพ: 71

ขนาดรอบลำต้น: 15.24

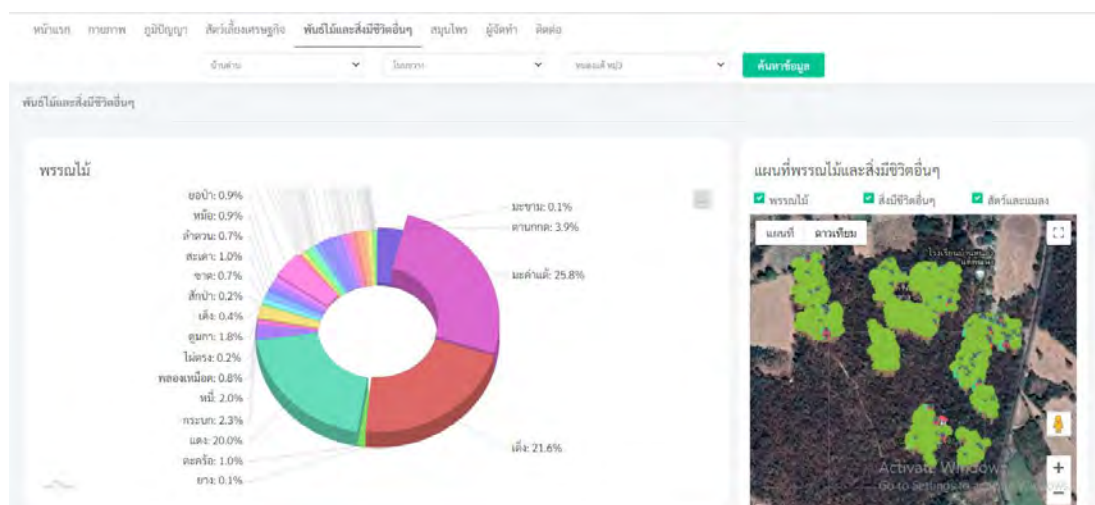
ความสูง: 1200

ปุ่ม: แก้ไขข้อมูล

ภาพที่ 3.23 การเพิ่ม ลบ แก้ไขข้อมูลพรรณไม้

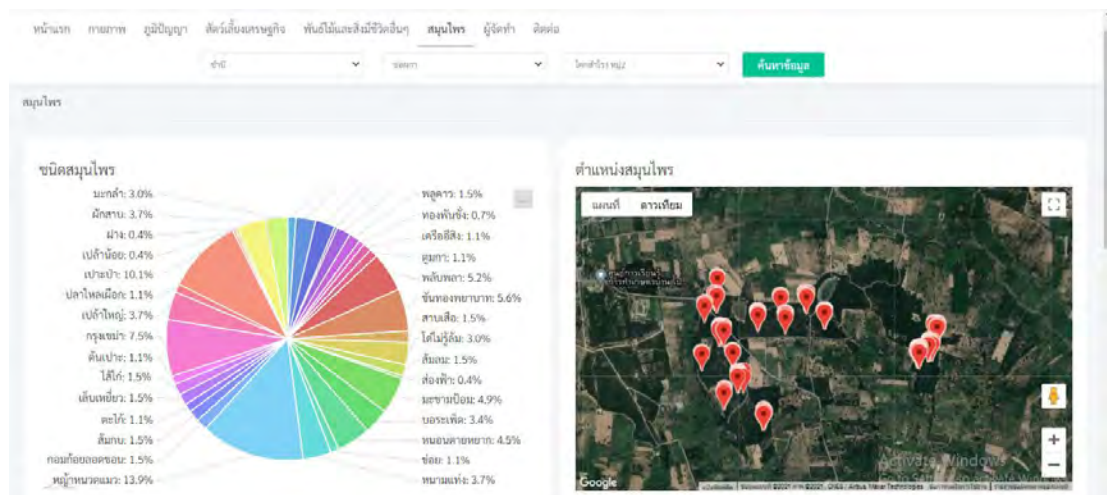
3.3.2 ผู้ใช้ทั่วไป

หน้าหลักจะแสดงภาพแผนที่ออนไลน์ แสดงจุดไม่มีค่าและสมุนไพรแต่ละพื้นที่ไว้ สามารถเลือกแผนที่ให้เป็นภาพแผนที่ หรือภาพถ่ายดาวเทียมได้

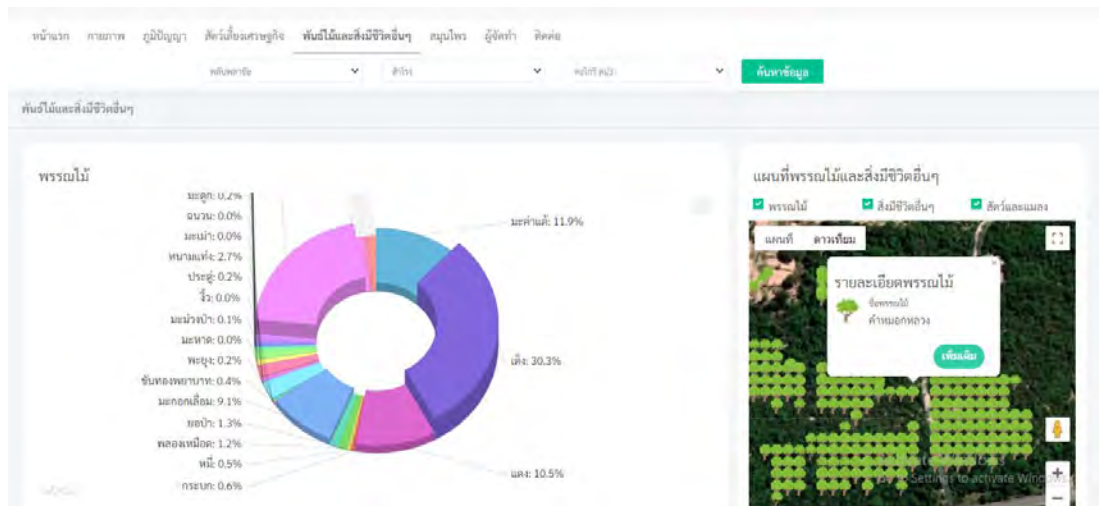

ภาพที่ 3.24 ตัวอย่างแสดงภาพแผนที่ออนไลน์ พื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง

แผนที่ออนไลน์สามารถย่อ ขยาย เข้าหาพื้นที่ต่างๆได้ และมีการแสดงตำแหน่งพรรณไม้ และสมุนไพรพื้นถิ่น จะแสดงตำแหน่งที่ตั้งเป็นสัญลักษณ์แตกต่างกัน และทำให้เห็นความถี่ของพรรณไม้ ทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่งสัญลักษณ์ของพรรณไม้ จะแสดงเป็นรูปต้นไม้สีเขียว และสัญลักษณ์ของสิ่งมีชีวิต จะแสดงเป็นรูปเห็ดสีแดง และสัญลักษณ์ของสัตว์และแมลง จะแสดงเป็นสีเขียวแดง โดยสัญลักษณ์ที่แสดง ตำแหน่งของพรรณไม้ทั้งหมดนั้น สามารถคลิกที่ตำแหน่งสัญลักษณ์ จะมีหน้าต่างขนาดเล็กแสดง ข้อมูลภาพของพรรณไม้แต่ละชนิด พร้อมชื่อไทยของพรรณไม้นั้นๆ

ภาพที่ 3.25 การแสดงตำแหน่งไม้มีค่าและไม้อื่นๆ และสมุนไพรพื้นถิ่นในพื้นที่ป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 3.26 ข้อมูลภาพและชื่อไทยของต้นคำหมอกหลวง ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายงัย จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพทั้งหมดของพรรณไม้ที่แสดงในหน้าหลักของเว็บไซต์ สามารถคลิกดูข้อมูลรายละเอียดของพรรณไม้นั้นๆ

ดูข้อมูลปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามพื้นที่ที่เลือก โดยข้อมูลจะแสดง ลำดับ ชื่อ-สกุล และเพศ ของปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นรายบุคคล

รายการของภูมิปัญญาท้องถิ่น						
ค้นหา:						
ลำดับ	สาขาภูมิปัญญา	ชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น	รหัสภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา	ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น	จัดการ
1	สาขาสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม	พญานาค		นางสาว ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการปรับปรุง	
2	สาขาสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม	กระดาด	003	นางสาว ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการปรับปรุง	
3	สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สอย ใจป๋วย	002	นางสาว ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการปรับปรุง	
4	สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	สอย ใจป๋วย	001	นางสาว ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการปรับปรุง	
5	สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	พญานาค	003	นางสาว ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการปรับปรุง	
6	สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	พญานาค	003	นางสาว ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการปรับปรุง	
7	สาขาสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม	พญานาค		นางสาว ใจกล้า	ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรมและการปรับปรุง	

ภาพที่ 3.27 ข้อมูลปราชญ์/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่ตำบลช่องผกา

สรุปผลและองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินโครงการ

4.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ

4.1.1 การกระจายตัวของไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่นๆ สมุนไพรพื้นถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน ตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย และตำบลช่องผกา อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์

จากการดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลฐานทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัย โดยการสำรวจในเขตพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน ป่าตะโกรี ตำบลสำโรง และป่าชุมชนช่องผกาเฉลิมพระเกียรติ ตำบลช่องผกา อำเภอขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังนี้

1) ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์

- ข้อมูลทางด้านกายภาพ พบว่า ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ดอน เนินสูง สลับกับที่ราบลุ่ม ที่ดอนลาดเอียง ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายและป่าไม้เบญจพรรณ เหมาะสำหรับการทำเกษตร ปลูกข้าว ไร่ถั่ว ถั่วเขียว พืชไร่ และอุตสาหกรรมในครัวเรือน พื้นที่สภาพทั่วไปเป็นที่ดอนเนินสูงสลับกับที่ราบลุ่ม มีลำห้วยลึกลงทางด้านตะวันตกและด้านเหนือ ด้านทิศใต้มีป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ เป็นเนินโคกสูง 160 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง ลาดเอียงไปทิศเหนือ บริเวณชุมชนบ้านหนองแต้ และลาดเอียงไปลงลำห้วยลึกลงมีความสูง 144 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตรทำนาข้าว ไร่ถั่ว ไร่ฝ้าย และยางพารา

แหล่งน้ำธรรมชาติ มี 3 แหล่งน้ำ ได้แก่ หนองกุดเวียนใหญ่ ขนาด 22,500 ตารางเมตร ปริมาณน้ำ 135,000 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี หนองปลาตุก ขนาด 45,000 ตารางเมตร ปริมาณน้ำ 270,000 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี และหนองกุดเวียนน้อย ขนาด 7,100 ตารางเมตร ปริมาณน้ำ 28,400 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี แหล่งน้ำชลประทาน มี 3 แหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำสระคูใหญ่ลึก กว้าง 27 เมตร ยาว 45 เมตร มีน้ำตลอดปี ฝายนาอุดม กว้าง 10 เมตร ยาว 330 เมตร มีน้ำตลอดปี มีน้ำเป็นฤดูกาล และฝายลงเพียงกว้าง 10 เมตร ยาว 250 เมตร มีน้ำเป็นฤดูกาล

ข้อมูลทางด้านสภาพภูมิอากาศ พบว่า ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 48 มิลลิเมตรต่อปี ปริมาณแสง การกระจายของความเข้มรังสีอาทิตย์ มีค่าความเข้มรังสีอาทิตย์อยู่ในช่วงเฉลี่ย 18.55 MJ/m²-day สภาพอุณหภูมิโดยทั่วไป ช่วงเช้าอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 30 องศาเซลเซียส ช่วงเที่ยง-บ่ายอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 33 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 27 องศาเซลเซียส

ลักษณะดินมีชุดดิน 2 ชุดดิน ได้แก่ ชุดดินร่อยเอ็ด (Re) กับ ชุดดินคง (Kng)

- ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ มีพรรณไม้ 56 ชนิด และไม้อื่นๆ พบว่ามีทั้งหมด 1,091 ต้น ได้แก่ มะขาม 1 ต้น, ตานกกด 43 ต้น, มะค่าแต้ 282 ต้น, เต็ง 236 ต้น, ยาง 1 ต้น, ตะคร้อ 11 ต้น, แดง 218 ต้น, กระบก 25 ต้น, หมี 22 ต้น, พลองเหมือด 9 ต้น, ไม้ตรง 2 ต้น, ตูมกา 20 ต้น, เค็ง 4 ต้น, สักป่า 2 ต้น, ชาด 8 ต้น, สะเดา 11 ต้น, ลำดวน 8 ต้น, หม้อ 10 ต้น, ยอป่า 10 ต้น, มะกอกเลื่อม 42 ต้น, มะค่าดีควาย 6 ต้น, มะเคือแตก 1 ต้น, ชันทองพยับบาท 3 ต้น, พยุง 2 ต้น, ไข่เน่า 3 ต้น, มะหาด 1 ต้น, มะม่วงป่า 7 ต้น, จั้ว 4 ต้น, กระบาก 1 ต้น, แหน 3 ต้น, คอแลน 1 ต้น, นมแมว 2 ต้น, กุง 7 ต้น, ตั้ว 15 ต้น, ประดู่ 14 ต้น, หว้า 1 ต้น, พลับพลา 6 ต้น, รกฟ้า 1 ต้น, หนามคอง 2 ต้น, แคนา 2 ต้น, หนามแท่ง 4 ต้น, ขี้เหล็กสาร 5 ต้น,

ทั้งถ่อน 1 ต้น, ฉนวน 3 ต้น, มะดุก 10 ต้น, กระทุมนา 4 ต้น, โมกป่า 2 ต้น, สมอ 2 ต้น, หูกวาง 3 ต้น, ไทร 1 ต้น, แสงพันกระดุก 2 ต้น, กระโดนน้ำ 1 ต้น, โมก 1 ต้น, ตีนนก 1 ต้น, นมวัว 2 ต้น, และรัง 2 ต้น

พืชสมุนไพร 46 ชนิด มีทั้งหมด 343 ต้น ได้แก่ ต้าง 1 ต้น, ตูมกา 11 ต้น, ก้ามปู 2 ต้น, พลับพลา 1 ต้น, อินูน 1 ต้น, ไซเน่า 7 ต้น, ตั้วขาว 12 ต้น, สมัดน้อย 3 ต้น, เค็ง 1 ต้น, หมี่ 11 ต้น, ตานกกด 22 ต้น, นมแมว 3 ต้น, ขันทองพยาบาท 2 ต้น, มะกอกเลื่อม 17 ต้น, สาบเสือ 27 ต้น, ปอแดง 1 ต้น, ตะขบป่า 1 ต้น, กอกกัน 1 ต้น, ชีตุน 2 ต้น, ยางบัง 1 ต้น, ตะขาบปิน 4 ต้น, เครือหมาน้อย 2 ต้น, พลองเหมือด 54 ต้น, โตไม่รู้ล้ม 11 ต้น, ส้มลม 1 ต้น, ส่องฟ้า 1 ต้น, ส้มกุ้ง 1 ต้น, โลดทะนงแดง 10 ต้น, กระทือ 9 ต้น, กระเจียวแดง 1 ต้น, หม้อ 7 ต้น, ตูบหมูป 2 ต้น, มะขามป้อม 1 ต้น, บอระเพ็ด 2 ต้น, มะดุก 12 ต้น, มะเฒ่า 2 ต้น, หนอนตายหยาก 28 ต้น, เปราะป่า 4 ต้น, เถาประสงค์ 6 ต้น, นมสาว 1 ต้น, มะตาด 1 ต้น, พลอง 26 ต้น, ยอดป่า 10 ต้น, ตั้วแดง 10 ต้น, ข่อย 4 ต้น, และกาแพป่า 6 ต้น

สิ่งมีชีวิตอื่นๆ 4 ชนิด ได้แก่ มอสส์ 1, เห็ดหลินจือ 3 ดอก, เห็ดสายฝน 1 ดอก และ เห็ด 2 ดอก

สัตว์และแมลง 18 ชนิด มีทั้งหมด 83 ตัว ได้แก่ เต่าทอง 5 ตัว, มดดำ 11 ตัว, มดแดง 10 ตัว, แมงมุม 8 ตัว, หอยทาก 2 ตัว, แมลงมัน 1 ตัว, ตั๊กแตนกิ่งไม้ 3 ตัว, หนอนbung 10 ตัว, ผีเสื้อ 7 ตัว, ปลวก 10 ตัว, ตัวงูไทรโลไบต์ 1 ตัว, จักจั่น 1 ตัว, กิ้งกือ 1 ตัว, ยุง 2 ตัว, แมลงสาบ 2 ตัว, กูดจี 1 ตัว, ตัวงู 2 ตัว และตั๊กแตน 6 ตัว

- บ้านหนองเต่า หมู่ 3 ตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเภทสัตว์เลี้ยง 21 ชนิด มีทั้งหมด 16,343 ตัว ได้แก่ โคเนื้อ 78 ตัว, กระบือ 18 ตัว, สุกร 34 ตัว, ไก่พื้นเมือง 1,462 ตัว, ไก่เนื้อ 288 ตัว, ไก่ไข่ 50 ตัว, เป็ดเนื้อ 8 ตัว, เป็ดไข่ 56 ตัว, สุนัข 102 ตัว, แมว 34 ตัว, หอยเชอรี่ 1,590 ตัว, กระต่าย 3 ตัว, ปลาตุ๊ก 4,390 ตัว, นกเอี้ยง 1 ตัว, นกกระทา 700 ตัว, กบ 457 ตัว, หนูนา 70 ตัว, หมูป่า 2 ตัว, ปลานิล 5,000 ตัว, ปลาตะเพียน 1,000 ตัว, และปลาทับทิม 1,000 ตัว โดยมียาได้จากขายสัตว์เลี้ยง 499,300 บาท/ปี

ภูมิปัญญา 2 ภูมิปัญญา ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช 1 อย่าง, ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป 1 อย่าง

2) ตำบลสำโรง อำเภพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์

- ข้อมูลทางด้านกายภาพ พบว่า ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 150-180 เมตร มีคลองน้ำห้วยระกาและชลประทานเป็นแหล่งน้ำสำคัญทางการเกษตรไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีลำน้ำขนาดเล็กไหลผ่าน เช่น ลำน้ำชี ลำห้วยระกา ลำห้วยบุรี ลำห้วยอุดม ห้วยพลับพลา ลุ่มน้ำตาเดียว และลำห้วยตะแบก ซึ่งในฤดูแล้งจะมีน้ำขังบ้างบางช่วง ส่วนในฤดูฝนน้ำจะท่วมตลอดสาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบตลอดทั้งอำเภอ ลักษณะดิน ส่วนใหญ่จะเป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำดีแต่มีความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ข้อมูลทางด้านสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 61 มิลลิเมตรต่อปี ปริมาณแสง การกระจายของความเข้มรังสีอาทิตย์ มีค่าความเข้มรังสีอาทิตย์อยู่ในช่วงเฉลี่ย 18.53 MJ/m² -day อุณหภูมิ สภาพอุณหภูมิโดยทั่วไป ช่วงเช้าอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 31 องศาเซลเซียส ช่วงเที่ยง-บ่ายอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 35 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 24 องศาเซลเซียส

ลักษณะดิน คือ ชุดดิน คง (Kng)

- ป่าตะโกรี พรรณไม้ 45 ชนิด และไม้อื่นๆ พบว่ามีทั้งหมด 4,463 ต้น ได้แก่ มะค่าแต้ 530 ต้น, เต็ง 1,351 ต้น, แดง 469 ต้น, กระบก 29 ต้น, หมี่ 23 ต้น, พลองเหมือด 52 ต้น, ยอป่า 56 ต้น, มะกอกเลื่อม 405 ต้น, ชันทองพญาบาท 20 ต้น, พยุง 11 ต้น, มะหาด 2 ต้น, มะม่วงป่า 4 ต้น, จั้ว 2 ต้น, ประดู่ 8 ต้น, หนามแท่ง 120 ต้น, มะเมี 2 ต้น, ฉนวน 1 ต้น, มะดุก 11 ต้น, รัง 18 ต้น, หนนไชย 11 ต้น, มะม่วงหัวแมงวัน 76 ต้น, มะกอก 3 ต้น, นมควาย 2 ต้น, กำแพงเจ็ดชั้น 33 ต้น, ส้านใบเล็ก 10 ต้น, ส้านใหญ่ 43 ต้น, พलग 25 ต้น, ตะเคียน 9 ต้น, สะแบง 6 ต้น, พะยอม 1 ต้น, ตะโกนา 1 ต้น, ราชพฤกษ์ 1 ต้น, เสี้ยวป่า 1 ต้น, แสมสาร 19 ต้น, พฤกษ์ 3 ต้น, ตะขบป่า 17 ต้น, ตัวขาว 39 ต้น, ตัวแดง 912 ต้น, จิกนา 26 ต้น, กัดลิ้น 33 ต้น, น้ำใจใคร 5 ต้น, คำหมอกหลวง 19 ต้น, แสลงใจ 8 ต้น, เหมือดคน 45 ต้น และช้างโน้ม 1 ต้น

พืชสมุนไพร 41 ชนิด ท้องถิ่น มีทั้งหมด 42 ต้น ได้แก่ ตูมกา 1 ต้น, ตัวขาว 1 ต้น, หมี่ 1 ต้น, ชันทองพญาบาท 1 ต้น, มะกอกเลื่อม 1 ต้น, ตะขบป่า 1 ต้น, มะดุก 1 ต้น, มะเมี 1 ต้น, หนนไชย 1 ต้น, มะม่วงหัวแมงวัน 1 ต้น, มะม่วงป่า 1 ต้น, มะกอก 1 ต้น, นมควาย 1 ต้น, กำแพงเจ็ดชั้น 1 ต้น, ส้านใบเล็ก 1 ต้น, ส้านใหญ่ 1 ต้น, ตะเคียน 1 ต้น, ยอป่า 1 ต้น, สะแบง 1 ต้น, พलग 1 ต้น, เต็ง 1 ต้น, รัง 2 ต้น, พะยอม 1 ต้น, ตะโกนา 1 ต้น, มะค่าแต้ 1 ต้น, ราชพฤกษ์ 1 ต้น, เสี้ยวป่า 1 ต้น, แสมสาร 1 ต้น, ตัวแดง 1 ต้น, พฤกษ์ 1 ต้น, แดง 1 ต้น, พะยอม 1 ต้น, ฉนวน 1 ต้น, ประดู่ 1 ต้น, กระบก 1 ต้น, จิกนา 1 ต้น, จั้ว 1 ต้น, มะหาด 1 ต้น, น้ำใจใคร 1 ต้น, หนามแท่ง 1 ต้น, และคำหมอกหลวง 1 ต้น

สิ่งมีชีวิตอื่นๆ 3 ชนิด ได้แก่ มอสส์ 1 , เห็ด 1 และไลเคน 1

สัตว์และแมลง 19 ชนิด มีทั้งหมด 19 ตัว ได้แก่ มดดำ 1 ตัว, มดแดง 1 ตัว, แมงมุม 1 ตัว, ปลวก 1 ตัว, จักจั่น 1 ตัว, ยุง 1 ตัว, ตั๊กแตนใบไม้ 1 ตัว, ผีเสื้อถุงทอง 1 ตัว, หนอน 1 ตัว, แย้ 1 ตัว, หอยทาก 1 ตัว, งู 1 ตัว, แมงทับ 1 ตัว, ผี 1 ตัว, อีกา 1 ตัว, ไส้เดือนดิน 1 ตัว, นกเอี้ยง 1 ตัว, กิ้งก่า 1 ตัว และจิ้งเหลน 1 ตัว

- หมู่บ้านตะโกรี หมู่ 3 ตำบลสำโรง อำเภอลำปลายงัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเภทสัตว์เลี้ยง 10 ชนิด มีทั้งหมด 2,164 ตัว ได้แก่ โคเนื้อ 467 ตัว, กระบือ 35 ตัว, สุกร 2 ตัว, ไก่พื้นเมือง 1,330 ตัว, ไก่ไข่ 7 ตัว, เป็ดไข่ 44 ตัว, แพะ 75 ตัว, แกะ 35 ตัว, สุนัข 108 ตัว และแมว 61 ตัว โดยมีรายได้จากการขายสัตว์เลี้ยง 4,982,049 บาท/ปี

3) ตำบลขอมกา อำเภอลำน้ำ จังหวัดบุรีรัมย์

- ข้อมูลทางด้านกายภาพ พบว่า ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเป็นที่ราบเรียบและที่ราบ
ลุ่ม ลักษณะดินปนทราย ผืนป่าเป็นลักษณะของป่าเต็งและรัง ในพื้นที่ไม่มีภูเขา มีพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล
แหล่งน้ำชลประทาน มี 1 แหล่งน้ำ คือ อ่างเก็บน้ำดิบผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน (ด้านหลัง
อบต.ช่อผกา) กว้าง 200 เมตร ยาว 360 เมตร ปริมาณน้ำ 720,000 ลูกบาศก์เมตร มีน้ำตลอดปี

ข้อมูลทางด้านสภาพภูมิอากาศ พบว่า ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี 58
มิลลิเมตรต่อ ปริมาณแสง การกระจายของความเข้มรังสีอาทิตย์ มีค่าความเข้มรังสีอาทิตย์อยู่ในช่วงเฉลี่ย
 $18.54 \text{ MJ/m}^2 - \text{day}$ อุณหภูมิ สภาพอุณหภูมิโดยทั่วไป ช่วงเช้าอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 29 องศา
เซลเซียส ช่วงเที่ยง-บ่ายอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ 32 องศาเซลเซียส และช่วงเย็นอุณหภูมิอยู่ที่ประมาณ
30 องศาเซลเซียส

ลักษณะดิน มีชุดดิน 2 ชุดดิน ได้แก่ ห้วยแถลง (ht) และชุดดินจอมพระ (cpr)

- ป่าชุมชนช่อผกาเฉลิมพระเกียรติ พรรณไม้ 56 ชนิด และไม้อื่นๆ พบว่ามีทั้งหมด 1,301
ต้น ได้แก่ มะค่าแต้ 175 ต้น, เต็ง 141 ต้น, ตะคร้อ 16 ต้น, ไม้แดง 162 ต้น, กระบก 3 ต้น, หมี่ 1 ต้น,
ตูมกา 77 ต้น, ชาด 28 ต้น, สะเดา 18 ต้น, ลำดวน 4 ต้น, ยอป่า 27 ต้น, มะกอกเลื่อม 11 ต้น, มะหาด
20 ต้น, มะม่วงป่า 1 ต้น, จั้ว 30 ต้น, คอแลน 13 ต้น, ประดู่ 28 ต้น, พลับพลา 21 ต้น, หนามแท่ง 5 ต้น
, มะตาด 3 ต้น, ฦๅน 12 ต้น, รัง 9 ต้น, นมควาย 4 ต้น, พลวง 6 ต้น, พะยอม 2 ต้น, ตะโกนา 16 ต้น,
ราชพฤกษ์ 7 ต้น, แสมสาร 9 ต้น, พฤษภ 13 ต้น, ตะขบป่า 8 ต้น, ตั้วขาว 12 ต้น, เล็บเหยี่ยว 9 ต้น, รัง
ใหญ่ 5 ต้น, มะกอกเกลื้อ 56 ต้น, หยี 16 ต้น, จั้วป่า 10 ต้น, ส้มเสี้ยว 1 ต้น, อะราง 16 ต้น, มะค่าโมง 5
ต้น, ยางกราด 6 ต้น, มะขามป้อม 2 ต้น, มะพลับ 5 ต้น, ชาด(ซาก) 110 ต้น, สะเดาช้าง 30 ต้น, มะหวด
13 ต้น, ส้มเสี้ยว 25 ต้น, ตะไกร้ 1 ต้น, นางกวัก 5 ต้น, มะเกลือ 1 ต้น, ตะแบก 29 ต้น, ตูมกา 3 ต้น, แส
มสาร 3 ต้น, พยุง 41 ต้น, ตะครอง 4 ต้น, แคป่า 4 ต้น, ชงโค 2 ต้น, มะตาด 1 ต้น, พันชาด 5 ต้น, เต็ง
หนาม 4 ต้น, นางดำ 2 ต้น, ประดู่ป่า 4 ต้น และน้ำเกี๋ย (รังใหญ่) 1 ต้น

พืชสมุนไพร 35 ชนิด มีทั้งหมด 267 ต้น ได้แก่ พลุควา 3 ต้น, ตดหมา 7 ต้น, ก้นครก
7 ต้น, เงียงปลาตุก 1 ต้น, กาวเคลือ 5 ต้น, พลุควา 4 ต้น, ทองพันชั่ง 2 ต้น, เครืออีสีง 3 ต้น, ตูมกา 3
ต้น, พลับพลา 14 ต้น, ขันทองพยาบาท 15 ต้น, สาบเสือ 4 ต้น, โตไม่รู้ล้ม 8 ต้น, ส้มลม 4 ต้น, ส่องฟ้า 1
ต้น, มะขามป้อม 13 ต้น, บอระเพ็ด 9 ต้น, หนอนตายหยาก 12 ต้น, ข่อย 3 ต้น, หนามแท่ง 10 ต้น,
หญ้าหนวดแมว 37 ต้น, กอมก้อยลอดขอน 4 ต้น, ส้มกบ 4 ต้น, ตะไกร้ 3 ต้น, เล็บเหยี่ยว 4 ต้น และไส้ไก่
4 ต้น, ต้นเปาะ 3 ต้น, กรุงเขมา 20 ต้น, เปล้าใหญ่ 10 ต้น, ปลาไหลเผือก 3 ต้น, เปาะป่า 27 ต้น, เปล้า
น้อย 1 ต้น, ผาง 1 ต้น, ผักสาบ 10 ต้น และมะกล่ำ 8 ต้น

สิ่งมีชีวิตอื่นๆ 1 ชนิด ได้แก่ ไก่ชน 2,144

สัตว์และแมลง 25 ชนิด มีทั้งหมด 6,037 ตัว ได้แก่ ปลวก 40 ตัว, กิ้งกือ 39 ตัว,
ตั๊กแตน 324 ตัว, มดดำ 20 ตัว, ผีเสื้อทอง 21 ตัว, แย้ 115 ตัว, แมงทับ 26 ตัว, มดแดง 12 ตัว,
กิ้งก่า 434 ตัว, มดดำสวน 825 ตัว, ตะขาบ 340 ตัว, จอมปลวก 245 ตัว, จิ้งหรีด 144 ตัว, หนอนคัน
925 ตัว, รังมดแดง 76 ตัว, และแมงแดง 312 ตัว, รังผึ้ง 320 ตัว, แมลงปอ 369 ตัว, แมลงปอ 252 ตัว,

นกกา 215 ตัว แมลงทับ 396 ตัว, แมงป่อง 270 ตัว, หอยทาก 20 ตัว, ตั๊กแตนกิ่งไม้ 91 ตัว, หนอน บั๊ง 8 ตัว และผีเสื้อ 198 ตัว

- หมู่บ้านโคกสำโรง หมู่ 2 ตำบลช่อผกา อำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเภสัตว์เลี้ยง 14 ชนิด มีทั้งหมด 1,966 ตัว ได้แก่ โคเนื้อ 326 ตัว, กระบือ 75 ตัว สุกร 55 ตัว, ไก่พื้นเมือง 476 ตัว, ไก่เนื้อ 61 ตัว, ไก่ไข่ 464 ตัว, เป็ดเนื้อ 2 ตัว, เป็ดไข่ 36 ตัว, สุนัข 153 ตัว, แมว 56 ตัว, กระต่าย 1 ตัว, นกเอี้ยง 2 ตัว, กบ 209 และหนูนา 50 ตัว โดยมีรายได้จากการขายสัตว์เลี้ยง 3,265,500 บาท/ปี

ภูมิปัญญา 7 ภูมิปัญญา ได้แก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืช 1 อย่าง , ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป 6 อย่าง

4.1.2 แนวทางการใช้ประโยชน์จากไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลโนนขวาง ตำบลสำโรง และตำบลช่อผกา จังหวัดบุรีรัมย์ จากการสำรวจและเก็บข้อมูลทรัพยากรของพรรณไม้ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลโนนขวาง อำเภอบ้านด่าน ตำบลสำโรง อำเภอพลับพลาชัย และตำบลช่อผกา อำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ไม้มีค่าบางชนิด เช่น ไม้สัก สามารถนำมาประยุกต์เป็นโต๊ะ เตียง ม้านั่ง และอื่น ๆ อีกมากมายได้ ส่วนสมุนไพรท้องถิ่นต่าง ๆ นั้น มีสรรพคุณทางยา เช่น สำโรง กินเป็นยาแก้ลมเสมหะและอาเจียน ช่วยแก้โลหิตและลมพิษ การช่วยขับเหงื่อ ช่วยละลายเสมหะ เป็นยาแก้บิดปิตตะธาตุ เปลือกต้นใช้ต้มกับน้ำกินแก้โรคปวดข้อได้ สะเดา ช่วยแก้ริดสีดวงในลำคอ มีอาการคันเหมือนมีตัวไต่อยู่ในลำคอช่วยแก้พิษโลหิตกำเดา ช่วยบำรุงธาตุในร่างกาย ช่วยดับพิษร้อน ถอนพิษไข้ในร่างกาย เป็นต้น ซึ่งการดำเนินการต่อไปควรมีการอนุรักษ์และขยายพันธุ์ และส่งเสริมให้ความรู้การใช้ประโยชน์และเห็นถึงคุณค่าของไม้มีค่าและสมุนไพรท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

4.1.3 การจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลโนนขวาง ตำบลสำโรง และตำบลช่อผกา จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพันธุ์ไม้ในพื้นที่ป่า และพื้นที่ชุมชน ด้วยเครื่อง GPS ที่สามารถระบุตำแหน่งของต้นไม้ที่พบนั้น ถูกนำเข้าในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) ทำให้สามารถศึกษาการกระจายตัว และความหนาแน่นของไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จัดทำแผนที่ออนไลน์และเผยแพร่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทุกเวลา จะช่วยให้ทราบข้อมูลไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น ในหลากหลายมิติมากขึ้น โดยเฉพาะการกระจายตัว รวมถึงการคงอยู่ในรูปแบบแผนที่ออนไลน์ <https://bigdata-bru.org/rspg/index.php>

4.2 การถอดองค์ความรู้จากการดำเนินโครงการ

4.2.1 การอภิปรายผล

การดำเนินโครงการสำรวจข้อมูลฐานทรัพยากร (กายภาพ ชีวภาพ ภูมิปัญญา) ในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาของมหาวิทยาลัยครั้งนี้ ใช้วิธีการดำเนินการสำรวจค้นหาในแหล่งต่าง ๆ ที่อาจพบได้แก่ พื้นที่ป่าชุมชนที่มีหน่วยงานหรือประชาชนดูแลในรูปแบบคณะกรรมการและในพื้นที่ชุมชน ซึ่งจะพบว่า ไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่พบได้ตามพื้นที่ป่าชุมชน และสมุนไพรต่าง ๆ ก็สามารถพบเห็นได้ทั่วไป ทั้งในพื้นที่ป่าชุมชนและในชุมชนหมู่บ้านก่อให้เกิดภูมิปัญญาท้องถิ่นตามมา แต่ในปัจจุบันนี้ ผู้คนสมัยใหม่ต่างละเลยต่อสมุนไพรและไม่เห็นถึงความสำคัญ

ของภูมิปัญญาท้องถิ่นเท่าที่ควร จึงควรมีการปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรเหล่านี้ให้มากขึ้น เพื่อความคงอยู่ของไม้มีค่าต่างๆ สมุนไพร และภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบต่อไป

4.2.2 ข้อเสนอแนะโครงการ

1) การดำเนินการต่อไปควรมีการอนุรักษ์และขยายพันธุ์ และส่งเสริมให้ความรู้การใช้ประโยชน์จากสมุนไพร เพื่อพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีศักยภาพมากขึ้น

2) การสำรวจข้อมูลพันธุ์ไม้ เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ และให้ทราบข้อมูลการคงอยู่ของไม้มีค่า 58 ชนิด และไม้อื่น ๆ สมุนไพรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะไม้หายาก และสมุนไพรพื้นถิ่น หรือที่ใกล้สูญพันธุ์ ควรเก็บข้อมูลพิกัดตำแหน่งเป็นรายต้นพื้นที่ป่าอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต้องอาศัยความมานะอดทน จะทำให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรมากขึ้น

การติดตามผลการดำเนินงาน

5.1 ผลการประเมินความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

ตารางที่ 5.1 ผลการประเมินความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

รายการ/กิจกรรม	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ความสำเร็จ (ร้อยละ)
ผู้เข้าร่วมโครงการ	130 คน	85 คน	65.4
พื้นที่สำรวจพันธุ์ไม้	3 แห่ง	3 แห่ง	100
พันธุ์ไม้ที่สำรวจค้นหา	ทุกชนิด	ทุกชนิด	100
การจัดทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์	1 ฐานข้อมูล	1 ฐานข้อมูล	100
ความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ 90	ร้อยละ 91.4	91.4

5.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

5.2.1 วิธีการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลครั้งนี้คือ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ แบ่งออกเป็นทั้งหมด 3 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ด้านกระบวนการและขั้นตอน
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- ด้านผลจากเข้าร่วมโครงการ

โดยแบ่งความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) โดยนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาแปลผลตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 คือ พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 คือ พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 คือ พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 คือ พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 คือ พึงพอใจปานกลาง

5.2.2 ผลการประเมิน

1) ผู้ตอบแบบประเมิน

จำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด 85 คน ตอบแบบประเมิน 85 คน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

2) ผลการประเมินความพึงพอใจ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 5.2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักศึกษา	52	61.18
ประชาชน	26	30.58
อาจารย์/บุคลากร	7	8.24
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 5.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 85 คน เป็นนักศึกษา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 61.18 ประชาชนจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 30.58 และอาจารย์/บุคลากรจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.24

ตารางที่ 5.3 เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	34	40
หญิง	51	60
รวม	85	100.00

จากตารางที่ 5.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 85 คน เป็นเพศชาย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 40 และเพศหญิง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 60

ตารางที่ 5.4 ผลการประเมินความพึงพอใจ

ประเด็นความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. ด้านกระบวนการและขั้นตอน		
1.1 มีกระบวนการและขั้นตอนชัดเจน	4.62	มากที่สุด
1.2 ระยะเวลาเหมาะสม	4.63	มากที่สุด
1.3 มีการประสานงานเหมาะสม	4.58	มากที่สุด
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
2.1 อุปกรณ์เครื่องมือสำรวจมีความพร้อม	4.62	มากที่สุด
2.2 อาหารและเครื่องดื่ม มีความเหมาะสม	4.71	มากที่สุด
3. ผลจากการเข้าร่วมโครงการ		
3.1 ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ	4.61	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมในโครงการเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วม	4.72	มากที่สุด
4. ภาพรวมทั้งหมดของโครงการ	4.72	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 5.4 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจที่มากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 4.65 (ร้อยละ 91.4) โดยมีความพึงพอใจด้านโครงการเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมและภาพรวมทั้งหมดของโครงการมากที่สุด รองลงมาคือ อาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาที่มีกระบวนการและขั้นตอนชัดเจน อุปกรณ์เครื่องมือสำรวจมีความพร้อม อุปกรณ์เครื่องมือสำรวจมีความพร้อม ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการ มีการประสานงานเหมาะสม ตามลำดับ